

2. návrh

Bratislava 30. september 2013

Obsah

1 STRATEGICKÁ ČASŤ OP	5
1.1 Stratégia operačného programu pre príspevok k stratégii EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti	5
1.2 Zdôvodnenie finančnej alokácie	13
2 OPIS PRIORITNÝCH OSÍ	19
PRIORITNÁ OS 1: Zamestnanosť	21
Investičná priorita 1.1 Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility	22
Špecifický cieľ 1.1.1 Podporiť zamestnanosť, riešenie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých a ich začlenenie na trh práce.....	22
Špecifický cieľ 1.1.2 Zlepšenie podpory tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.....	23
Investičná priorita 1.2 Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15–24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých	26
Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce, zníženie ich nezamestnanosti, najmä podporou programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž, resp. prax.	26
Investičná priorita 1.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladienie pracovného a súkromného života	29
Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.....	29
Špecifický cieľ 1.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.....	30
PRIORITNÁ OS 2: Sociálne začlenenie	37
Investičná priorita 2.1 Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti	38
Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.	38
Špecifický cieľ 2.1.2 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.	39
Špecifický cieľ 2.1.3 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.	40
Špecifický cieľ 2.1.4 Prevencia a eliminácia diskriminácie.....	40
Investičná priorita 2.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	41
Špecifický cieľ 2.2.1 Zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie v rámci integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti	41
PRIORITNÁ OS 3: Sociálne začlenenie – investície	47
Investičná priorita 3.1. Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podpora sociálneho začlenenia prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	47
Špecifický cieľ 3.1.1 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zefektívnenia primárnej zdravotnej starostlivosti.....	47
PRIORITNÁ OS 4: Vzdelávanie	51
Investičná priorita 4.1. Predchádzanie a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky	53
Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy.	53
Investičná priorita 4.2. Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelávania	54
Špecifický cieľ 4.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce.....	54
Investičná priorita 4.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily	56
Špecifický cieľ 4.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.	56

Špecifický cieľ 4.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.....	57
PRIORITNÁ OS 5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít.....	63
Investičná priorita 5.1 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	63
Špecifický cieľ 5.1.1 Zvýšiť účasť detí z marginalizovaných rómskych komunít v predprimárnom vzdelávaní na úrovni 50% a zvýšiť podiel rómskej populácie s ukončeným stredným vzdelaním na 20% voči úrovni všeobecnej populácie prostredníctvom zlepšeného prístupu ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu.....	63
Špecifický cieľ 5.1.2 Znížiť podiel nezamestnanosti z miery nezamestnanosti 72% rómskych mužov a 75% žien o 30% (na konečnú hodnotu 50,4 % rómski muži a 52,5% rómske ženy) prostredníctvom zlepšeného prístupu k pracovným príležitostiam s osobitným dôrazom na zvýšenie kvality v službách zamestnanosti, nediskriminačný prístup a odbornú prípravu.....	64
Špecifický cieľ 5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvety a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania.....	64
PRIORITNÁ OS 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	70
Investičná priorita 6.1 Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí.....	70
Špecifický cieľ 6.1.1 Zvýšiť podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam na celkovej počte rómskych domácností v území s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít o 25% a zabezpečiť prístup k pitnej vode vo všetkých separovaných a segregovaných MRK.....	70
Špecifický cieľ 6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve zvýšením podielu zrekonštruovaných/postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK na celkovej počte zariadení o 25%.....	71
Špecifický cieľ 6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre nárastom počtu funkčných KC o 70%.....	71
Investičná priorita 6.2 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky.....	72
Špecifický cieľ 6.2.1 Zvýšiť zamestnanosť MRK o 500 pracovných miest podporou subjektov sociálnej ekonomiky a budovaním siete podnikateľských inkubátorov v územiach s prítomnosťou MRK.....	72
Spoločné kapitoly pre prioritné osi	75
2.1.3.2 Hlavné zásady výberu projektov.....	75
2.1.3.3 Plánované použitie finančných nástrojov.....	75
2.1.3.4 Plánované použitie veľkých projektov	75
2.1.3.5 Ukazovatele výstupov operačného programu (podľa investičnej priority)	76
2.1.4 Špecifické ustanovenia pre ESF.....	78
2.1.5 Výkonnostný rámec	80
2.1.6 Kategórie výdavkov	81
2.1.7 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci, v prípade potreby vrátane aktivít na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov (podľa prioritnej osi)	81
2.2 Opis prioritných osí pre technickú pomoc.....	81
2.2.1 Prípadné zdôvodnenie vytvorenia prioritnej osi zahŕňajúcej viacero kategórií regiónov	82
2.2.2 Špecifické ciele a očakávané výsledky	82
2.2.3 Zoznam ukazovateľov výsledkov (len ak podpora pre technickú pomoc v OP presiahne čiastku 15 mil. EUR)	82
2.2.4 Aktivity, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom (podľa prioritnej osi)	82
2.2.4.1 Opis aktivít, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom.....	82
2.2.4.2 Ukazovatele výstupov, ktoré by mali prispieť k výsledkom (podľa prioritnej osi).....	83
2.2.5 Kategórie výdavkov (podľa prioritnej osi)	83
3 FINANČNÝ PLÁN OPERAČNÉHO PROGRAMU.....	84
3.1 Výška celkových finančných prostriedkov plánovaných na podporu z každého fondu EÚ (EUR)	84
3.2 Finančný plán OP uvádzajúci pre celé programové obdobie, OP a každú prioritnú os výšku celkových finančných prostriedkov plánovaných na podporu z každého fondu a výšku národného spolufinancovania (EUR) (tabuľka 18)	85
4 INTEGROVANÝ PRÍSTUP K ÚZEMNÉMU ROZVOJU	88
4.4 Mechanizmy na zabezpečenie koordinácie s aktivitami v oblasti spolupráce a makroregionálnymi stratégiami	88
5 ŠPECIFICKÉ POTREBY GEOGRAFICKÝCH OBLASTÍ	88

5.1	Geografické oblasti najviac postihnuté chudobou/cieľové skupiny najviac ohrozené diskrimináciou	89
5.2	Stratégia OP pre riešenie špecifických potrieb geografických oblastí/cieľových skupín najviac postihnutých chudobou	89
6	ŠPECIFICKÉ POTREBY GEOGRAFICKÝCH OBLASTÍ ZÁVAŽNE A TRVALO ZNEVÝHODNENÝCH PRÍRODNÝMI A DEMOGRAFICKÝMI PODMIENKAMI	91
7	SYSTÉM IMPLEMENTÁCIE.....	91
7.1	Orgány zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úloha partnerov.....	91
7.1.1	Identifikácia príslušných orgánov a stručný opis ich úloh.....	91
7.1	Účast partnerov	92
7.2.1	Úloha partnerov pri implementácii, monitorovaní a hodnotení OP.....	92
7.2.1.1	Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu operačného programu a princíp partnerstva	92
7.2.3	Pre ESF: Globálne granty (čl. 6 ods. 1 ESF).....	93
7.2.3	Pre ESF (ak je to vhodné): Prostriedky vyčlenené na budovanie kapacít	94
7.2.5	Monitorovanie a hodnotenie.....	94
7.2.6	Monitorovací informačný systém	95
7.2.7	Publicita a informovanosť.....	95
8	SYNERGIA.....	95
8.1	Mechanizmy, ktoré zabezpečia koordináciu medzi EŠIF a inými európskymi a národnými nástrojmi financovania, ako aj s EIB berúc do úvahy príslušné ustanovenia Spoločného strategického rámca EÚ, ktoré sú uvedené v prílohe 1 návrhu všeobecného nariadenia.....	98
9	EX ANTE KONDICIONALITY	99
9.1	Identifikácia ex ante kondicionalít a hodnotenie ich splnenia.....	99
9.2	Aktivity na zabezpečenie splnenia všeobecných a tematických ex ante kondicionalít.....	115
10	ZNÍŽENIE ADMINISTRATÍVNEJ ZÁŤAŽE PRE PRIJÍMATEĽOV	123
11	HORIZONTÁLNE PRINCÍPY	124
11.1	Udržateľný rozvoj	124
11.2	Rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii	125
11.3	Rovnosť medzi mužmi a ženami.....	126
12	PRÍLOHY K OP.....	127

1 Strategická časť OP

1.1 Stratégia operačného programu pre príspevok k stratégii EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a na dosiahnutie ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti

Trh práce patrí dlhodobo medzi hlavné výzvy slovenskej ekonomiky. V porovnaní s inými krajinami EÚ má Slovensko relatívne nízku zamestnanosť najmä starších ľudí a žien a vysokú mieru nezamestnanosti, obzvlášť mladých ľudí a ľudí s nízkou kvalifikáciou. Miera dlhodobej nezamestnanosti na Slovensku patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ27. S nízkou výkonnosťou trhu práce sa spája zvýšené riziko ohrozenia chudobou a sociálnym vylúčením. Súčasný stav na trhu práce si vyžaduje adekvátnu reakciu.

V rámci podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily je nevyhnutné odstraňovanie prekážok na pracovnom trhu, ktoré bránia plnému využitiu pracovnej sily, a to najmä pre znevýhodnené skupiny: dlhodobo nezamestnaných, mladých ľudí, starších ľudí, žien, osôb ohrozených sociálnym vylúčením a osôb s viacnásobným znevýhodnením na trhu práce. Kľúčovým nástrojom budú silnejšie služby zamestnanosti a podpora rovnosti medzi mužmi a ženami prostredníctvom zosúladenia pracovného a rodinného života.

Pretrvávajúca chudoba spojená s nezamestnanosťou a rastúca komplikovanosť viacnásobných znevýhodnení vyžaduje komplexný integrovaný prístup, ktorý kombinuje podporu príjmu s inkluzívnymi politikami trhu práce a s prístupom ku kvalitným službám vrátane bývania. Aktívne začlenenie uľahčí integráciu do udržateľného zamestnania z trhu práce vylúčených a zraniteľných osôb a osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, ktoré pracovať môžu. V rámci boja proti chudobe a sociálneho vylúčenia si špecifickú pozornosť vyžaduje integrácia marginalizovaných rómskych komunit.

Na zamestnanosť, ekonomický rast a kvalitu života obyvateľstva vplyva kvalita a produktivita ľudského kapitálu. Vzdelaná pracovná sila zvyšuje produktivitu práce a vie sa pružnejšie prispôbovať zvyšujúcim sa pracovným nárokom a zmenám v požadovaných zručnostiach. Rýchle zmeny na trhu práce často kladú na jednotlivca požiadavky na prehlbovanie vzdelania či zručností. NPR identifikoval ako jeden z dôvodov vysokej štruktúrálnej nezamestnanosti na Slovensku práve vzdelávací systém, ktorý nedostatočne reaguje na potreby trhu práce. Navyše trh práce bude čoraz vo väčšej miere vyžadovať zručnosti vyššieho stupňa, k čomu bude potrebné čo najviac spružniť vzdelávací systém.

Pre dosiahnutie vyššej úrovne vzdelávania, ktorá prispeje k vyššej zamestnateľnosti budú uskutočnené investície do vzdelávania vrátane predprimárneho, odbornej prípravy prepojenej s praxou a celoživotného vzdelávania reflektujúceho požiadavky trhu práce.

Stratégia Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) vychádza z **Pozičného dokumentu Komisie k vypracovaniu a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020 (ďalej len „Pozičný dokument“)**, ktorý analyzuje historický vývoj, sumarizuje výzvy a kľúčové činnosti s prihliadnutím na strategické dokumenty Európskej komisie, národné programy reforiem a príslušné špecifické odporúčania pre jednotlivé krajiny a príslušné odporúčania Rady. Nadväzuje na prioritu financovania v Pozičnom dokumente reflektujúcu hlavné výzvy s názvom **“Rast ľudského kapitálu a lepšia účasť na pracovnom trhu“**.

Zámerom OP ĽZ je zvýšiť efektivitu plnenia národných cieľov stanovených v rámci stratégie Európa 2020 najmä v oblasti zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania, ktorými sú:

- zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 % do roku 2020 (zo 65,1% v roku 2011)
- znížiť podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 % do roku 2020
- udržať podiel ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, pod 6 % do roku 2020 (v roku 2011 5 %)
- dosiahnuť, aby najmenej 40 % ľudí vo veku 30 – 34 rokov malo ukončené vysokoškolské alebo ekvivalentné vzdelanie (v roku 2011 23,4 %)

V súlade s Pozičným dokumentom bol navrhnutý **globálny cieľ OP LZ**, ktorý znie:

„Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej situácie a starostlivosti o ich zdravie.“

Ústredným cieľom OP LZ je v súlade so strategickými cieľmi EÚ 2020 a s národnými cieľmi dosahovať pokrok pomocou mäkkých a tvrdých (investičných) opatrení v nasledovných **prioritných osiach** operačného programu:

- 1. Zamestnanosť**
- 2. Sociálne začlenenie**
- 3. Sociálne začlenenie – investície**
- 4. Vzdelávanie**
- 5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**
- 6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**

Na šesť prioritných osí nadväzujú nasledovné tematické ciele a k nim investičné priority operačného programu:

1. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility

- 1.1 Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility.
- 1.2 Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých
- 1.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenie pracovného a súkromného života

2. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

- 2.1 Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti
- 2.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

3. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

- 3.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

4. Investície do vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania

- 4.1 Predchádzanie a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky
- 4.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania
- 4.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily

5. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

- 5.1 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

6. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

- 6.1 Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí
- 6.2 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky

V záujme podporovania hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť OP LZ bude mobilizovať investície do ľudského kapitálu a zabezpečovať jeho využitie zlepšovaním účasti na pracovnom trhu, v súlade so špecifickými odporúčaniami vydanými v priebehu európskeho semestra.

OP LZ bude investovať do zručností, boja s chudobou a sociálnym vylúčením a modernizácie trhov práce, systémov vzdelávania s cieľom pomôcť ľuďom predvídať a riadiť zmeny a vytvárať súdržnú spoločnosť.

V rámci svojich aktivít bude OP LZ podporovať rovnosť medzi mužmi a ženami uplatňovaním hľadiska rodovej rovnosti ako aj podporovať rovnaké príležitosti pre všetkých podľa zásady uplatňovania nediskriminácie vrátane prístupu osôb so zdravotným postihnutím, a to najmä s cieľom zvýšiť trvalo udržateľnú účasť žien a osôb ohrozených diskrimináciou na trhu práce a znižovania rozdielov.

Slovensko patrí medzi krajiny EÚ, ktoré dlhodobo presahujú priemerné hodnoty makroekonomických ukazovateľov trhu práce. Jedným z kľúčových indikátorov je miera nezamestnanosti, ktorá reaguje na oživovanie ekonomiky pomalšie, a ktorá poukazuje na štrukturálny problém na trhu práce. Preto je nevyhnutné v rámci investičnej priority 1.1 v prepojení s opatreniami definovanými v prioritnej osi vzdelávanie riešiť nezamestnanosť s dôrazom na znevýhodnené skupiny (resp. kombinácie viacnásobných znevýhodnení) na trhu práce (dlhodobo nezamestnaní, nízko kvalifikovaní, starší a zdravotne postihnutí), s cieľom podpory tvorby dopytovej stránky, t.j. podpory tvorby pracovných miest, mobility, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

V súlade s odporúčaniami Rady si osobitnú pozornosť vyžaduje riešenie nezamestnanosti mladých, ktorých vysoká miera nezamestnanosti poukazuje na problémy pracovnej sily v tejto vekovej skupine uplatniť sa na trhu práce. Vzhľadom na priestor zlepšovať prepojenie vzdelávacieho systému s trhom práce, je nevyhnutné podporovať túto kategóriu pracovnej sily pomocou podpory programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž, resp. prax.

Pre dosahovanie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu s vysokou mierou zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti je potrebné mať na zreteli problematiku rodových segregácií a zosúladovanie rodinného a pracovného života.

V nadväznosti na programové obdobie 2007 – 2013 zohráva sociálna súdržnosť a sociálny zmier neoddeliteľnou súčasťou dosahovania ekonomickej prosperity a rastu krajiny.

Operačný program preto definuje samostatnú prioritnú os s cieľom zvyšovania sociálno-ekonomického postavenia zraniteľných skupín obyvateľstva pomocou zvyšovania ich aktivity a integrácie ale aj poskytovaním osobitnej pomoci zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy a výskumu.

Sideefektom sociálnej exklúzie je zlý zdravotný stav cieľenej skupiny obyvateľstva, preto je nevyhnutné poskytnúť pomoc pre dostupnú, kvalitnú a udržateľnú zdravotnú starostlivosť. Tú je možné dosiahnuť modernizáciou súčasnej zdravotníckej infraštruktúry a zefektívnením primárnej zdravotnej starostlivosti.

Reflektujúc na ciele rozpracovanej národnej stratégie RIS3 SK, pilierom ekonomického rastu s vysokou mierou produktivity je pružný vzdelávací systém schopný reagovať na štrukturálne zmeny v ekonomike. Vysoká nezamestnanosť vrátane nezamestnanosti znevýhodnených skupín indikuje dlhodobú potrebu prepájania systému trhu práce a jednotlivých úrovní vzdelávania vrátane prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovania významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy. Potrebu zvyšovania kvality a efektivity vo vzdelávacom systéme dokazujú aj podpriemerné výsledky v testovaní PISA, ktoré svedčia o nedostatočnej kvalite základného školstva, nízky počet vedeckých publikácií a citácií zase vysokého školstva. Nevyhnutným predpokladom kvalitného vzdelávacieho systému je aj zlepšenie postavenia a kvality pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.

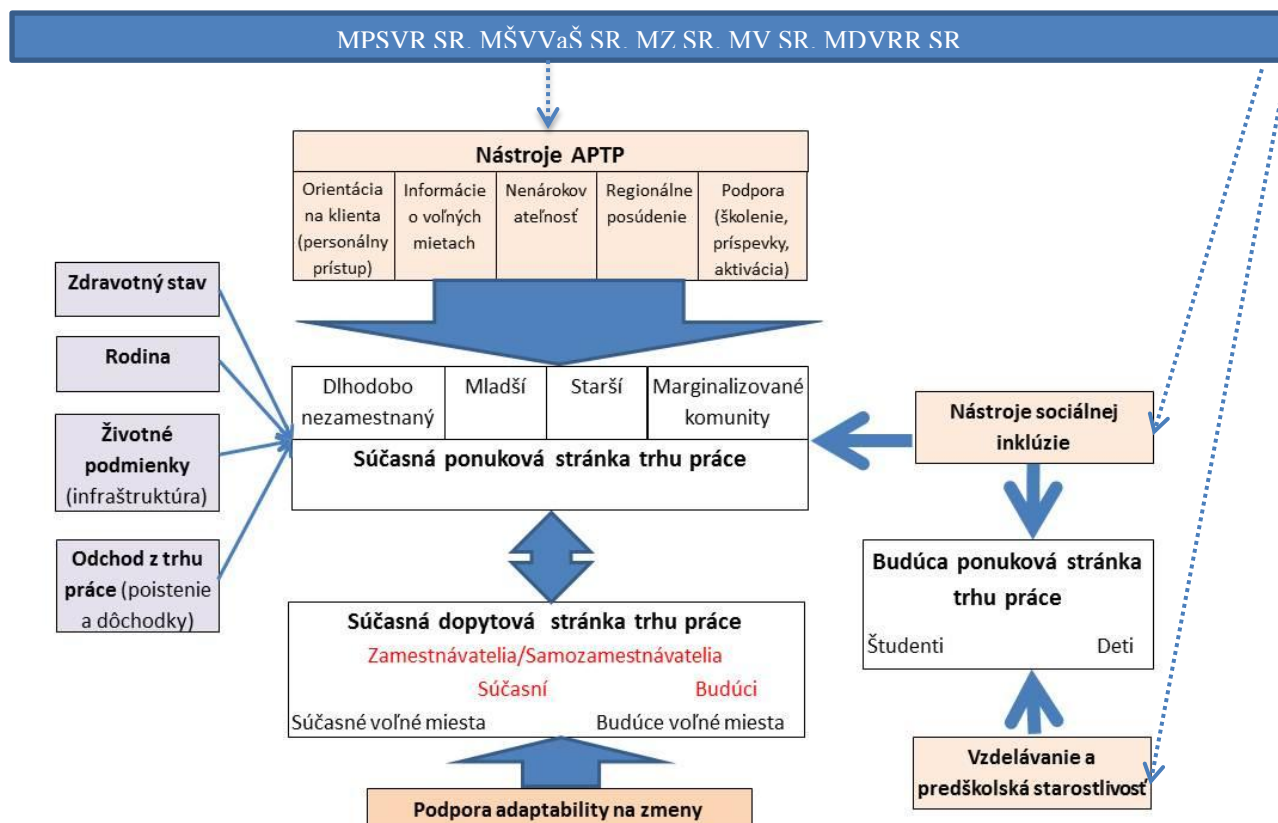
V nadväznosti na programové obdobie 2007 – 2013 v súlade s národnou stratégiou Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 je nevyhnutné pokračovať v riešení sociálneho a spoločenského začleňovania rómskych komunít. Podľa empirických výskumov pretrvávajú medzi rómskymi domácnosťami a domácnosťami všeobecnej populácie viaceré nerovnosti, napríklad vo vzdelávaní, dostupnosti zdravotnej starostlivosti alebo v prístupe k mnohým tovarom a službám vôbec. Preto je potrebné zamerať sa na integráciu marginalizovaných rómskych

komunit pomocou účinných nástrojov, ktoré zabezpečia zvýšený prístup k predprimárnemu vzdelávaniu, odbornému vzdelávaniu, podporia prístup k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a inžinierskym sieťam. Nástroje budú cieleňé na zvýšenú aktivizáciu a zlepšenie prístupu k pracovným príležitostiam a odstránenie diskriminačného princípu.

Prínosy opatrení realizovaných v rámci jednotlivých investičných priorít budú cieleňé a merateľné prostredníctvom ukazovateľov definovaných v príslušných kapitolách operačného programu.

Synergiu prepojenia OP EZ cez jednotlivé segmenty (zdravotníctvo; školstvo; doprava; práca, sociálne veci, a rodina) znázorňuje nasledujúca schéma:

Schéma č. 1: synergický efekt OP EZ

Tabuľka č. 1: Súhrnný prehľad zdôvodnenia výberu tematických cieľov a investičných priorít

Vybraný tematický cieľ	Vybrané investičné priority	Zdôvodnenie výberu
(ESF) 8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility	1. Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility	<ul style="list-style-type: none"> • Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the European Social Fund 2014-2020 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015 č. 11271/12 • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Spoločný záväzok pre zamestnanosť č. KOM(2009) 257 v konečnom znení • Pozičný dokument Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014-2020 („Pozičný dokument“) • Odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí Stratégia

		<p>EU pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže 2009 – 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> • Národný program reforiem SR 2013 • Koncepcia rozvoja informačno-poradenskej činnosti pre mládež (2009) • Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v SR 2008 – 2013 • Zákon o podpore práce s mládežou (282/2008 Z. z.) • Štúdia o vplyve neformálneho vzdelávania na zamestnateľnosť mladých ľudí, Európske Fórum mládeže, 2012 • Jedna z hlavných iniciatív Stratégie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu EURÓPA 2020 – „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ (priorita Inkluzívny rast) • Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v Slovenskej republike a o opatreniach na jej zlepšenie (uznesenie vlády SR č. 241 z 22.5.2013) • Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227 z 15.5.2013) • vysoká nezamestnanosť a nízka mobilita pracovnej sily • piata najvyššia miera nezamestnanosti mladých ľudí z krajín EÚ (Eurostat – 2012) • nízka ponuka pracovných miest • pokles udržateľnosti pracovných miest • nedostatočná previazanosť systému vzdelávania na dopytovú stránku trhu práce
	<p>3. Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument • Stratégia Európa 2020, KOM(2010) 2020 z 3. marca 2010 • Iniciatíva „Príležitosti pre mladých“, KOM(2011) 933 z 20. decembra 2011 • Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, Ú. v. EÚ L 308/46 z 24. novembra 2010 • Balík opatrení EÚ pre zamestnanosť, KOM (2012) 173 z 18. apríla 2012 • Dostať mladých do zamestnania, COM(2012) 727 z 5. decembra 2012 • Vytváranie rámca kvality pre stáže, COM(2012) 728 z 5. decembra 2012 • Odporúčanie Rady o zavedení záruky pre mladých ľudí, 6944/13 z 5. marca 2013 • Odporúčanie Rady z 10. júla 2012, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015, Ú. v. EÚ C 219/74 z 24. júla 2012 • Ročný prieskum rastu na rok 2013, COM(2012) 750 z 28. novembra 2012 • Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, COM(2013) 144 z 12.3.2013 • Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Spoločne pre mladých ľudí Európy – Výzva na prijatie opatrení proti nezamestnanosti mládeže, COM(2013) 447 z 19. 6. 2013 • Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013, UV č. 198 z 24.4. 2013 • Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v Slovenskej republike a o opatreniach na jej zlepšenie (uznesenie vlády SR č. 241 z 22.5.2013) • Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu

		<p>hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227 z 15.5.2013)</p> <ul style="list-style-type: none"> • nezamestnanosť mladých ľudí na Slovensku je jedna z najvyšších v EÚ • nesúlad zručností mladých ľudí s kvalifikačnými potrebami dopytu po práci • nízka tvorba pracovných miest
	4. Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenie pracovného a súkromného života	<ul style="list-style-type: none"> • Odporúčanie Rady k národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2015 č. 11271/12 uverejnené na internetovej doméne: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/csr2013_slovakia_sk.pdf • Barcelonské ciele: Rozvoj zariadení starostlivosti pre malé deti v Európe s ohľadom na trvalo udržateľný a inkluzívny rast, máj 2013 • Pozičný dokument • Národný program reforiem 2012/2013 SR • Dôvodová správa k zákonu č. 561/2008 Z.z. o príspevku na starostlivosť o dieťa • Východiská a výzvy pre vypracovanie štátnej rodinnej politiky (IVPR) • Doplnkový dotazník SPC k Strategickej sociálnej správe 2013 • neexistencia zariadení pre deti do 3 rokov veku – tzv. jasli • nedostatok služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života a nadmerné zaťaženie žien neplatenou prácou • vysoký rozdiel v miere ekonomickej aktivity a zamestnanosti medzi mužmi a ženami • vysoká vertikálna a horizontálna segregácia na trhu práce a vo vzdelávaní • vysoký rodový mzdový rozdiel (dlhodobo nad 20%).
(ESF) 9. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkol'vek diskriminácii	11. Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the European Social Fund 2014-2020 • Common European Guidelines on the Transition from Institutional to Community – based Care • Toolkit on the Use of European Union Funds for the Transition from Institutional to Community – based Care • Odporúčanie komisie z 20. februára 2013 Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia, (2013/112/EU) • Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR • Národná stratégia na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách a v rodinách (prijatá v 2004 bez udania časovej platnosti) • Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2007- 2013 • Kľúčové oblasti a akčný plán štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 • Národný akčný plán pre deti na roky 2009 – 2012 • Národná protidrogová stratégia 2009 – 2012 • Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2009 – 2012 • Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2009 – 2013 • Národný akčný plán rodovej rovnosti na roky 2010 – 2013 • Konceptia boja proti extrémizmu na roky 2011 – 2014 • Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011 – 2014 • Konceptčné zámery migračnej politiky Slovenskej republiky na obdobie rokov 2011 – 2015 • Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2012 – 2015

		<ul style="list-style-type: none"> • Konceptcia zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012-2015 s výhľadom do roku 2020 – Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti • Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 - 2015 • Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 – 2016 • Konceptcia rozvoja práce s mládežou • Národný program reforiem SR 2013 (Akčný plán aktualizovaného Národného programu reforiem SR) • Doplnkový dotazník SPC k Strategickej sociálnej správe 2013 • Agenda 21 – Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja • Konceptcia štátnej bytovej politiky do roku 2015 • Stratégia ochrany detí (bude pripravená v roku 2013) • Stratégia celoživotného vzdelávania • Konceptcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky • Konceptcia integrácie cudzincov v Slovenskej republike • Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím • Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020 • Stratégia SR pre mládež 2014 – 2020
	<p>12. Integrácia marginalizovaných komunit, ako sú napr. Rómovia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Commission Staff Working document SWD (2012) 133 • EC (2008) Communication from the Commission. Non-discrimination and equal opportunities : A renewed commitment. Community instrument and Policies for Roma inclusion. COM_2008_420_CSWD 27(1).6.08 • EP and Council of the EU (2010) Regulation no. 437/2010 amending Regulation (EC) no. 1080/2006 on the ERDF as regards the eligibility of housing interventions in favour of marginalized communities • Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005-2015 • nevyhovujúce postavenie marginalizovaných komunit vo všetkých oblastiach života • nefunkčný komplexný prístup • nízka miera integrácie politík.
	<p>14. Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odporúčanie odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 {SWD(2013) 375 final} z 29.5.2013 • návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 - 2020 • Investing in Health – Commission staff working document (sprievodný dokument komunikácie „Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the ESF 2014 – 2020) • Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a potreba reformných štrukturálnych zmien v zdravotníctve • Národný program reforiem SR na rok 2013

(EFRR) 9. Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	17. Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podpora sociálneho začlenenia prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	<ul style="list-style-type: none"> • Odporúčanie odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 {SWD(2013) 375 final} z 29.5.2013 • návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 • Investing in Health – Commission staff working document (sprievodný dokument komunikácie „Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the ESF 2014 – 2020) • Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a potreba reformných štrukturálnych zmien v zdravotníctve • Národný program reforiem SR na rok 2013
	18. Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí	<ul style="list-style-type: none"> • Commission Staff Working document SWD (2012) 133 • EC (2008) Communication from the Commission. Non-discrimination and equal opportunities : A renewed commitment. Community instrument and Policies for Roma inclusion. COM_2008_420_CSWD 27(1).6.08 • EP and Council of the EU (2010) Regulation no. 437/2010 amending Regulation (EC) no. 1080/2006 on the ERDF as regards the eligibility of housing interventions in favour of marginalized communities • Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Atlas rómskych komunit (v roku 2013 bude jeho aktualizácia) • Štandardy komunitných centier zameraných na prácu s marginalizovanými komunitami pre potreby výziev Regionálneho operačného programu na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (uznesenie vlády SR č. 804/2011) • Konceptia integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže • Program rozvoja bývania • Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania • Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2015 • nevyhovujúce postavenie marginalizovaných komunit vo všetkých oblastiach života
	19. Podpora sociálnych podnikov	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámenie EK - Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu: európsky rámec pre sociálnu a územnú súdržnosť COM(2010) 758 • Commission Staff Working Document SWD (2012) 133 • Stratégia vlády SR pre integráciu Rómov do roku 2020 • Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005-2015 • nedostatočná podpora znevýhodnených nezamestnaných, vrátane marginalizovaných skupín, na trhu práce prostredníctvom rôznych nástrojov sociálnej ekonomiky.
(ESF) 10. Investície do vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania	20. Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 • nízke prepojenie vzdelávania s trhom práce, potreba rozvinúť systém duálneho a učňovského vzdelávania, nízka podpora praktickej prípravy a spolupráce so zamestnávateľmi • nízka prírodovedná, matematická a finančná gramotnosť • nedostatočné inkluzívne vzdelávanie • nízky záujem o odborné vzdelávanie a prípravu • nedostatočné materiálo-technické vybavenie škôl

	<p>21. Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 • Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť VŠ do roku 2014, nedostatočné uznanie bakalárskeho štúdia ako ukončenej prípravy na vstup do praxe • Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012 • nesúlad poskytovaného vzdelávania s potrebami trhu práce, rast podielu nezamestnaných absolventov VŠ • nízky podiel absolventov STEM • požiadavka kvality a rozvoja ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja • nízka mobilita VŠ pedagógov, nízka mobilita študentov STEM, • absencia systému hodnotenia kvality.
	<p>22. Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozičný dokument • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2012 • Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 • Pripravované dokumenty „Stratégia SR pre mládež 2014 – 2020“ a „Konceptia rozvoja práce s mládežou“ • nesúlad poskytovaného vzdelávania s potrebami trhu práce a požiadavkami zamestnávateľov nízky podiel obyvateľstva na ďalšom vzdelávaní • neexistujúci systém vzájomného uznávania výsledkov formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia • nedostatočná orientácia na výkon praxe počas prípravy na učiteľské povolanie • nedostatočné ciele ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vysokoškolských učiteľov a manažmentu škôl <p>Nepriaznivá situácia ľudských zdrojov v zdravotníctve súvisiaca s „odlivom mozgov“ a starnutím populácie Potreba zabezpečenia správnej aplikácie štandardných klinických a preventívnych postupov</p> <ul style="list-style-type: none"> • návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 • Investing in Health – Commission staff working document (sprievodný dokument komunikácie „Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the ESF 2014 – 2020“)

Stratégia je zameraná na koordináciu opatrení a vhodnú koncentráciu zdrojov pre tvorbu nových pracovných miest na trhu práce, umiestnenie pracovnej sily na voľné pracovné miesta a udržateľnosť existujúcich pracovných miest s cieľom priblížiť sa k rovnováhe na trhu práce.

1.2 Zdôvodnenie finančnej alokácie

(zatiaľ nebolo definitívne rozhodnuté o alokácii)

Tabuľka č. 2: Prehľad investičnej stratégie programu

Prioritná os	Tematický cieľ	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám	Programovo špecifické ukazovatele výsledku zodpovedajúce špecifickému cieľu	Fond	Podpora EÚ – v EUR	Podiel celkovej podpory EÚ pre OP ESF, resp. ERDF
1. Zamestnanosť	Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora pracovnej mobility	1.1 Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility.	1.1.1 Podporiť zamestnanosť, riešenie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých a ich začlenenie na trh práce	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu nanovo zapojení do hľadania práce alebo sú zamestnaní vrátane samostatnej zárobkovej činnosti Uchádzači o zamestnanie, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu Osoby ohrozené stratou zamestnania alebo osoby s neistým zamestnaním, ktorých situácia na pracovnom trhu sa 6 mesiacov po odchode zlepšila	ESF		%
			1.1.2 Zlepšenie podpory tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných osôb Zamestnaní účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu	ESF		
		1.2 Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých	1.2.1 Zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce, zníženie ich nezamestnanosti, najmä podporou programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž, resp. prax	Mladí účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných osôb, alebo získavajú kvalifikáciu alebo končia stáž	ESF		
		1.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenie pracovného	1.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	ESF		

		a súkromného života.	cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti				
			1.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	ESF		
2. Sociálne začlenenie	Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	2.1 Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti	2.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	ESF		
			2.1.2 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	ESF		
			2.1.3 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	ESF		
			2.1.4 Prevencia a eliminácia diskriminácie	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	ESF		
		2.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	2.2.1 Zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie v rámci integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti	Percento pacientov odporučených z úrovne primárnej ambulantnej starostlivosti na vyšetrenie do vyšších úrovní zdravotnej starostlivosti. Percento pacientov, ktorí absolvovali preventívnu prehliadku u všeobecného lekára pre dospelých	ESF		
3. Sociálne začlenenie investície	Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	3.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podpora sociálneho začlenenia prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym,	3.1.1 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zefektívnenia primárnej zdravotnej starostlivosti	Zníženie priemerného počtu návštev u lekára za rok / pacient Zvýšenie počtu lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	EFR		

		kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.					
4. Vzdelávanie	Investície do vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania	4.1 Predchádzanie a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky	4.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy s prvkami duálneho vzdelávania Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a školami existujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu Účastníci, ktorí 6 mesiacov po ukončení projektu pokračujú na nasledujúcom stupni vzdelávania alebo sú zamestnaní	ESF		
		4.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania	4.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	Počet vytvorených centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru Počet vytvorených/ inovovaných profesijne orientovaných študijných bakalárskych programov v terciárnom vzdelávaní	ESF		
		4.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily	4.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy CŽV Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi CŽV existujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu Počet účastníkov, ktorí si prostredníctvom CŽV doplnili základné a/alebo nižšie stredné vzdelanie Priemerný vek všeobecných lekárov Počet pracovníkov v zdravotníctve, ktorí po ukončení	ESF		

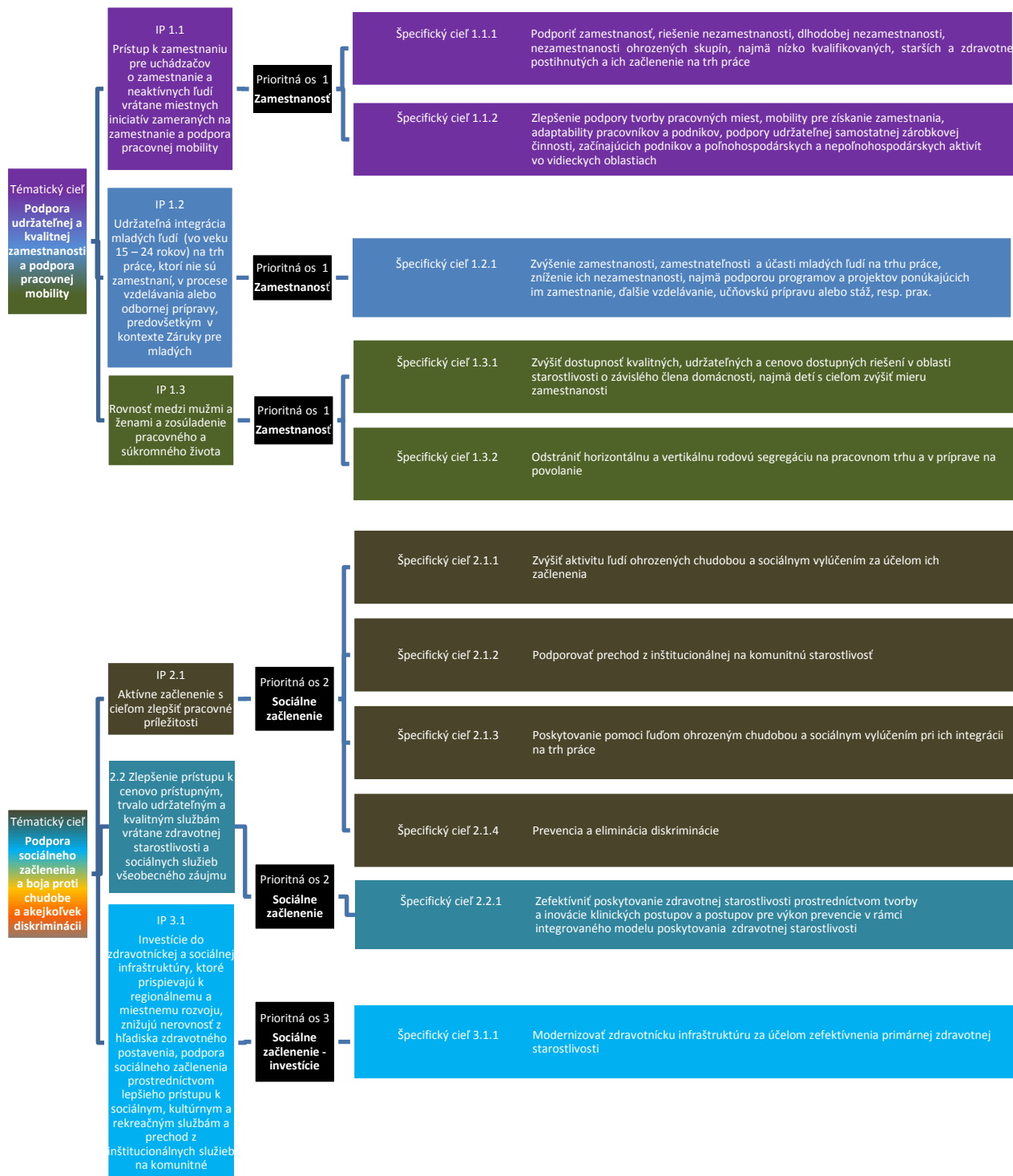
				vzdelávania pôsobia v systéme slovenského zdravotníctva			
			4.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania	Počet projektov na zlepšenie postavenia a kvality pedagogických a odborných zamestnancov	ESF		
5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	5.1 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	5.1.1 Zvýšiť účasť detí z marginalizovaných rómskych komunít v predprimárnom vzdelávaní na úroveň 50% a zvýšiť podiel rómskej populácie s ukončeným stredným vzdelaním na 20% voči úrovni všeobecnej populácie prostredníctvom zlepšeného prístupu ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu	Účastníci vo veku 3-5 rokov z MRK, ktorí sú zapojení v predprimárnom vzdelávaní. Účastníci z MRK s vyšším sekundárnym (ISCED 3) alebo post-sekundárnym (ISCED 4) vzdelaním	ESF		
			5.1.2 Znížiť podiel nezamestnanosti z miery nezamestnanosti 72% rómskych mužov a 75% žien o 30% (na konečnú hodnotu 50,4 % rómski muži a 52,5% rómske ženy) prostredníctvom zlepšeného prístupu k pracovným príležitostiam s osobitným dôrazom na zvýšenie kvality v službách zamestnanosti, nediskriminačný prístup a odbornú prípravu.	Neaktívni účastníci , ktorí sú v čase odchodu nanovo zapojení do hľadania práce Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/ odbornej prípravy Účastníci , ktorí v čase odchodu získavali kvalifikáciu Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní Účastníci, ktorí sú 6 mesiacov po odchode zamestnaní Účastníci , ktorých situácia na pracovnom trhu sa 6 mesiacov po odchode zlepšila	ESF		
			5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej	Počet vytvorených pracovných miest pre komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy	ESF		

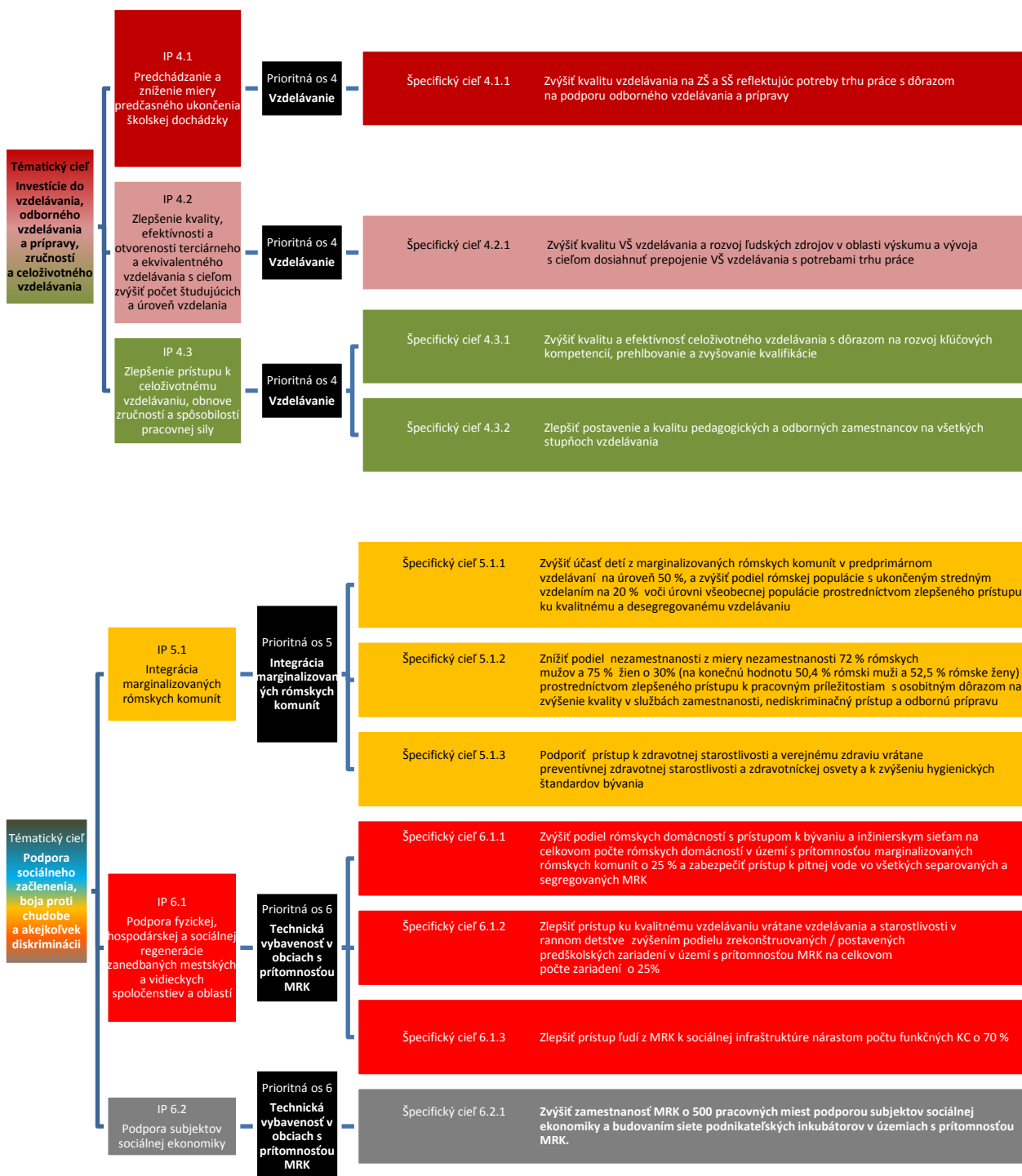
			osvety a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania				
6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	Podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	6.1 Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí	6.1.1 Zvýšiť podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam na celkovom počte rómskych domácností v území s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít o 25% a zabezpečiť prístup k pitnej vode vo všetkých separovaných a segregovaných MRK	Nárast podielu rómskych domácností využívajúcich zlepšené podmienky bývania na celkovom počte rómskych domácností v území s prítomnosťou MRK	EFRR		
			6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve zvýšením podielu zrekonštruovaných/postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK na celkovom počte zariadení o 25%	Nárast zrekonštruovaných resp. postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK Nárast prevádzkovej kapacity predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK	EFRR		
			6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre nárastom počtu funkčných KC o 70%	Nárast počtu funkčných komunitných centier v územiach s prítomnosťou MRK	EFRR		
		6.2 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky	6.2.1 Zvýšiť zamestnanosť MRK o 500 pracovných miest podporou subjektov sociálnej ekonomiky a budovaním siete podnikateľských inkubátorov v územiach s prítomnosťou MRK	Nárast zamestnanosti v podporených podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK v dôsledku intervencie	EFRR		

2 Opis prioritných osí

Predmetná kapitola poskytuje detailný popis jednotlivých prioritných osí OP LZ. Prioritné osi definujú špecifikáciu problémov v danej oblasti a spôsob riešenia v nadväznosti na poskytnuté intervencie z ESF a EFRR. Multifondovým prístupom sa zaručí synergický a komplementárny efekt realizovaných opatrení zameraných na zamestnanosť, sociálne začlenenie, vzdelávanie a sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komunit. Jednotlivé intervencie z fondov EÚ sa budú implementovať prostredníctvom investičných priorit premietnutých do špecifických cieľov s konkrétnymi príkladmi aktivít.

Schéma č. 2: Väzba prioritnej osi na investičnú prioritu a tematický cieľ

PRIORITNÁ OS 1: Zamestnanosť

Prioritná os Zamestnanosť prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov.

Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ a to: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Rozvoj ľudského kapitálu je hlavným predmetom záujmu pre Slovensko. Fondy SSR by mali prispieť k rastu a tvorbe pracovných príležitostí. Investície realizované z fondov SSR by sa mali zamerať na odstraňovanie prekážok na pracovnom trhu pre najohrozenejšie skupiny: dlhodobo nezamestnaných a starších ľudí, mladých nezamestnaných, ženy a osoby ohrozené sociálnym vylúčením. Silnejšie verejné služby zamestnanosti budú kľúčovým nástrojom pre dosiahnutie týchto cieľov.

Dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi najvyššie v EÚ. Existuje popri nedostatku pracovnej sily a týka sa najmä nekvalifikovaných pracovníkov, dopyt po ktorých bude pravdepodobne klesať. Miera zamestnanosti starších osôb (55-64) je rovnako pod priemerom EÚ a možnosť ich zamestnania je nepriaznivo ovplyvnená nedostatočným prístupom k celoživotnému vzdelávaniu. Zabezpečenie dostupných podmienok vhodných pre starších ľudí s cieľom udržať ich dlhšie v aktívnej činnosti vychádzajú z navrhovaných opatrení Národného projektu Stratégia aktívneho starnutia na zvýšenie miery zamestnanosti a zníženie miery nezamestnanosti starších osôb. Cieľom investičnej priority je vytvorenie podmienok na lepší prístup k zamestnávaniu vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce a zabezpečenie podpory dochádzky za prácou, presťahovania sa za prácou, ako aj podpory dopravy do zamestnania s cieľom pozitívne ovplyvniť dopytovú stránku trhu práce.

Podiel mladých ľudí na Slovensku vo veku 15-24 rokov, ktorí nepracujú, nevzdelávajú sa a nezúčastňujú sa na odbornej príprave (NEET) je na Slovensku vyšší proti priemeru EÚ 27, čo je spôsobené najmä vysokým podielom nezamestnaných mladých ľudí v tejto skupine. Slovensko má oproti priemeru EÚ 27 vyšší podiel mladých ľudí, ktorí by radi pracovali, pričom ide o mladých ľudí, ktorí si prácu hľadajú, ale aj tých, ktorí si prácu aktívne nehľadajú. Vysoká miera nezamestnanosti mladých ľudí vyžaduje individualizovaný prístup vrátane odbornej prípravy a aktivačných opatrení pre mladých ľudí, ktorí nepracujú ani sa nevzdelávajú, vyššej účasti nekvalifikovaných mladých ľudí na vzdelávaní učňovského typu v spoločnostiach a zavedenie systémov „ochrany mladých“. Cieľom opatrenia je zvýšiť účasť mladých ľudí na pracovnom trhu. Kľúčovými aktivitami sa zabezpečí, aby všetci mladí ľudia vo veku do 25 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po zaradení do evidencie UoZ po strate zamestnania alebo po ukončení formálneho vzdelania.

Rodové nerovnosti v pracovnom procese, ale i iných oblastiach na Slovensku spôsobuje niekoľko navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov. Patria k nim napr. tradičné rozdelenie rodových rolí, nízka znalosť svojich práv a agendy rodovej rovnosti, nedostatok vyrovnávacích opatrení, ale v neposlednom rade aj nedostatok sociálnych služieb, ktoré by umožňovali lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života. Cieľom je odstrániť vysoký rozdiel v miere ekonomickej aktivity a zamestnanosti medzi mužmi a ženami odstrániť vysokú vertikálnu a horizontálnu segregáciu na trhu práce a vo vzdelávaní odstrániť vysoký rodový mzdový rozdiel (dlhodobo nad 20%) zabezpečiť dostatok služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života.

Z pohľadu prispôsobivosti podnikov a ich zamestnancov na zmenené podmienky na trhu práce je mimoriadne dôležitý vývoj štruktúry zamestnanosti v podnikoch podľa ich veľkosti ako aj vzdelanostnej štruktúry zamestnanosti v SR. Cieľom investičnej priority je vytvoriť podmienky na modernizáciu trhu práce s cieľom zvýšiť úroveň zamestnanosti a zabezpečiť udržateľnosť sociálnych modelov a pracovných miest, zlepšiť postavenie zamestnancov prostredníctvom získavania nových zručností, ktoré súčasným a budúcim zamestnancom umožnia prispôbiť sa novým podmienkam a potenciálnym kariérnym posunom, znížia nezamestnanosť a zvýšia produktivitu práce.

Investičné priority prioritnej osi Zamestnanosť:

Investičná priorita 1.1 Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility.

Špecifický cieľ 1.1.1 Podporiť zamestnanosť, riešenie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých a ich začlenenie na trh práce.

Opis východiskovej situácie

Súčasná podpora zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti je realizovaná aj prostredníctvom aktívnej politiky trhu práce (AFTP). Ide najmä o systém štandardných nástrojov podpory a pomoci účastníkom trhu práce pri hľadaní zamestnania, zmene zamestnania a obsadzovaní voľných pracovných miest. Kľúčovou je pomoc a podpora s osobitným zreteľom na pracovné uplatnenie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a s tým súvisiace uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce (AOTP). Väčšina z AOTP sa v roku 2012 realizovala prostredníctvom národných projektov, ktoré sú financované zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a spolufinancované zo zdrojov štátneho rozpočtu. V roku 2012 bolo podporených celkovo viac ako 94 tis. uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie resp. zamestnancov/pracovných miest v celkovej sume dohodnutých finančných prostriedkov vo výške viac ako 136 mil. Eur. Najviac využívaným opatrením v roku 2012 bol príspevok na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec alebo formou menších obecných služieb pre samosprávny kraj, ktorý je určený na podporu udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného občana, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi. V roku 2012 bolo touto formou umiestnených 18 844 uchádzačov o zamestnanie. Dohodnutá výška finančných prostriedkov bola vo výške 3 530 060,67 Eur.

Napriek realizovanej AFTP je na Slovensku podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20-64 rokov pod priemerom EÚ a posledné roky stagnuje okolo 65,0%. Vnútroštátny cieľ pre Slovensko vyplývajúci zo stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti vo výške 72 % nie je možné dosiahnuť bez cielených a preventívnych opatrení na trhu práce s podporou ESF. Nezamestnanosť je pre slovenské hospodárstvo naďalej jedným z hlavných problémov. Miera dlhodobej nezamestnanosti patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ27. Vyplýva hlavne z vysokej nezamestnanosti medzi mladými a dlhodobej nezamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily. V roku 2012 bolo podľa údajov výberového zisťovania pracovných síl bez práce dlhšie ako 1 rok viac ako 60 % nezamestnaných i napriek tomu, že ich absolútny počet sa medziročne znížil. Problém je predovšetkým s veľmi dlhodobou nezamestnanosťou (nezamestnaní viac ako 2 roky).

Z hľadiska vzdelania najvyššiu mieru nezamestnanosti mali osoby so základným vzdelaním, ktorá je trojnásobne vyššia ako priemerná miera celkovej nezamestnanosti. Miera zamestnanosti starších (vo veku 55-64 rokov) dosiahla v roku 2012 úroveň 43,1 % a oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšila celkovo o 1,8 p. b. Miera nezamestnanosti starších zaznamenala v roku 2012 úroveň 11,1%, čo bolo pod úrovňou celkovej miery nezamestnanosti (14%). Miera zamestnanosti žien vo veku 20-64 rokov v roku 2012 oproti roku 2011 mierne poklesla o 0,1 p. b. na 57,3 %, kým miera zamestnanosti mužov vrástla o 0,3 p. b. na 72,8 %. Miera zamestnanosti žien tak bola o 15,5 p. b. nižšia v porovnaní s mierou zamestnanosti mužov.

V máji 2013 Slovensko prijalo legislatívne opatrenia (novela zákona o službách zamestnanosti) s cieľom zreformovať AFTP. Úspech tejto reformy bude do veľkej miery závisieť od potenciálu verejných služieb zamestnanosti účinným spôsobom realizovať túto reformu. Vykonaná bola revízia AFTP, založená na reálnom využívaní jednotlivých nástrojov a ich skutočnej efektívite.

Rozvíjať bude potrebné najmä AFTP zacielenú na individualizované personalizované služby a včasné aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré preferujú najviac zraniteľných uchádzačov o zamestnanie pričom sú prístupné pre všetkých uchádzačov o zamestnanie.

Výsledky

- *zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti*
- *zvýšenie účasti žien a starších ľudí na trhu práce*
- *zníženie dlhodobej nezamestnanosti*

- zníženie miery nezamestnanosti ľudí od 55-64 roku
- zvýšenie účasti znevýhodnených skupín na trhu práce
- zvyšovanie zamestnateľnosti
- udržanie pracovných miest a tvorba nových pracovných miest, a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru, na trh práce
- zavedenie opatrení pre integráciu znevýhodnených uchádzačov do udržateľného zamestnania

Špecifický cieľ 1.1.2 Zlepšenie podpory tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

Opis východiskovej situácie

Trh práce Slovenskej republiky je výrazne poznamenaný nízkou medziregionálnou mobilitou pracovnej sily. Dlhodobo prevládajúcim typom mobility za prácou v podmienkach Slovenska je dochádzka do zamestnania z obce do obce spravidla v tom istom okrese. Rozsah dochádzky do zamestnania nad rámec okresu alebo kraja dlhodobo osciluje na nízkych hodnotách.

Zvýšenie medziregionálnej mobility za prácou patrí k významným faktorom, ktorý môže napomôcť k znižovaniu regionálnych rozdielov v životnej úrovni obyvateľstva v danom regióne a následne aj sekundárne ovplyvňovať rast zamestnanosti. Na podporu mobility pracovnej sily sa využívajú tri druhy príspevkov, ktoré sú poskytované v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Ide o príspevok na dochádzku za prácou, príspevok na presťahovanie za prácou a príspevok na dopravu do zamestnania. Príspevok na dochádzku za prácou bol v roku 2012 tretím najvyužívanejším AOTP. Poberalo ho 16 136 ľudí a celková dohodnutá suma na poskytnutie príspevkov bola 4 918 370 Eur.

Podpora samostatnej zárobkovej činnosti je zabezpečovaná prostredníctvom príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť. Súčasťou prípravy na jej začatie a prevádzkovanie môže byť aj absolvovanie prípravy uchádzačom o zamestnanie a vypracovanie podnikateľského zámeru.

V roku 2012 bolo príspevkom na podporu samostatnej zárobkovej činnosti podporených 8 690 pracovných miest v dohodnutej výške finančných prostriedkov 29 389 693 Eur, kým v roku 2011 to bolo 12 271 pracovných miest v dohodnutej výške finančných prostriedkov 41 883 192 Eur.

Od mája 2013 sú upravené podmienky pre poskytovanie príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť, ktorý môže byť poskytnutý uchádzačovi o zamestnanie, ktorý bude vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť na základe živnostenského oprávnenia.

Rozvíjať bude potrebné zacielenie na predvídanie zmien, adaptabilitu na zmenené podmienky, prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov týmto zmenám, ale aj s tým súvisiacu podporu tvorby pracovných miest, zvyšovanie zručností pre žiadané alebo avizované prispôsobenie a pod. Podpora bude smerovaná aj na pomoc pri vytváraní pracovných miest, ktoré si tieto zmeny vyžadujú, napr. podpora mladých vedeckých pracovníkov (postdoktoranti).

Výsledky

- zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest mimo nástrojov APTP
- zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami
- zabezpečená udržateľnosť samostatnej zárobkovej činnosti a zlepšená efektívnosť vynaložených finančných zdrojov pre tých, ktorí budú prevádzkovať udržateľné živnosti
- zlepšená mobilita za prácou a zmiernené bariéry mobility pracovnej sily a podpora zamestnanosti v prospech lepšieho využívania potenciálu mobility pracovnej sily
- zvýšené zručností pre adaptabilitu pracovníkov a prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám
- podpora voľného pohybu pracovných síl v rámci EÚ/EHP prostredníctvom EURES

- lepšia identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolani¹

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.1 Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podpora pracovnej mobility

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa 1.1.1 bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť nezamestnaných osôb. Podpora bude zameraná najmä na rozvíjanie cielených aktívnych a preventívnych opatrení pracovného trhu s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných osôb, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien. Ďalej v rámci špecifického cieľa 1.1.2 bude podpora smerovať najmä do rozvíjania aktivít mimo nástrojov APTP. Podpora bude tiež zameraná na podporu udržateľnosti samostatne zárobkovej a podnikateľskej činnosti a zvýšenie mobility pracovnej sily.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Špecifický cieľ 1.1.1:

- uchádzač o zamestnanie,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (napr. občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, občan starší ako 50 rokov veku, občan s nízkou kvalifikáciou - dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie, občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou osobou odkázanou na jeho starostlivosť alebo s viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky, občan so zdravotným postihnutím),
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ,
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď

Špecifický cieľ 1.1.2:

- uchádzač o zamestnanie,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie,
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ,
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Špecifický cieľ 1.1.1:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- regionálna a miestna štátna správa (predpoklad ESO).
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,

¹ Národná sústava povolani bude databázou podľa európskych štandardov s opismi nárokov trhu práce na pracovné miesta

- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- neziskové organizácie,
- mimovládne organizácie,
- zamestnávateľa - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,

Špecifický cieľ 1.1.2:

- regionálna a miestna štátna správa (predpoklad ESO).
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- neziskové organizácie,
- mimovládne organizácie,
- zamestnávateľa - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.1.1:

Podporiť zamestnanosť, riešenie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých a ich začlenenie na trh práce.

- Poskytovanie personalizovaných služieb zamestnanosti s osobitným dôrazom na najviac ohrozené znevýhodnené skupiny UoZ vrátane posilnenia personálnych kapacít úradov PSVR.
- Poskytovanie aktívnych a preventívnych opatrení prístupných pre všetkých uchádzačov o zamestnanie.
- Poskytovanie aktívnych a preventívnych opatrení pre zamestnancov na udržateľnosť ich pracovných miest.
- Podpora aktívnej politiky trhu práce a zamestnanosti, vrátane vzdelávania a prípravy pre trh práce.
- Podpora aktivačných centier na získanie pracovných návykov dodatočných vedomostí či zručností a aktívne hľadanie pracovného miesta, resp. podpora vytvorenia živnosti na nedostatkové remeslá u dlhodobo nezamestnaných.
- Podpora zdravého starnutia pre nezávislý, bezpečný, dôstojný a aktívny život v starobe.
- Podpora inovatívnych riešení, pilotných projektov na odskúšanie nových aktívnych a preventívnych opatrení trhu práce.
- Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na profesnú mobilitu. Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím.
- Hodnotenie účinnosti a efektívnosti AOTP.
- Aktivity zamerané na modernizáciu verejných služieb zamestnanosti.
- Vzdelávanie zamestnancov verejných služieb zamestnanosti zameraného na skvalitňovanie práce s klientom.
- Aktivity zamerané na zlepšovanie mobility za prácou.
- Aktivity zamerané na zvyšovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- Aplikovanie osvedčených foriem podpory a individuálnej práce aj pre iné znevýhodnené skupiny ako ZP.
- Podpora rozsahu prevenčných aktivít vo všetkých oblastiach spoločenského života.
- Poradenstvo a účasť na vzdelávacích aktivitách so zámerom výmeny skúseností pri realizácii aktivít a pri šírení tzv. „best practice“.
- Digitálna integrácia na zabezpečenie sledovania účinnosti služieb zamestnanosti a prognózovania potrieb trhu práce a profesijného poradenstva, prepojenia online systémov medzi spolupracujúcimi inštitúciami, na zabezpečenie analytických nástrojov, na zabezpečenie systematického monitorovania výdavkov, na podporu prístupu k elektronickým službám.

- Podpora spolupráce verejných služieb zamestnanosti s neštátnymi subjektmi prispievajúcimi k začleňovaniu znevýhodnených skupín UoZ na trh práce.

Špecifický cieľ 1.1.2:

Zlepšenie podpory tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

- Podpora tvorby pracovných miest vrátane podpory vytvárania nových pracovných miest v nových podnikoch a samozamestnania.
- Podpora poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.
- Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce.
- Školenia a tréningy pre podporu tvorby nových pracovných miest formou samozamestnania a zamestnávania zo strany MSP.
- Tvorba udržateľných pracovných miest zamestnávateľmi znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami alebo úhradou mzdových nákladov alebo časti mzdových nákladov.
- Programy rozvoja ľudských zdrojov pre postdoktorantov do 35 rokov ich veku a do 3 rokov od získania titulu PhD.
- Podpora miestnych a regionálnych iniciatív a ich prístupu k tvorbe udržateľných pracovných miest a samozamestnávaniu.
- Tvorba pracovných miest v malých podnikoch, predovšetkým začínajúcich podnikov.
- Podpora tvorby pracovných miest formou poradenstva, odborných konzultácií a školení najmä pre začatie podnikania a služieb.
- Overovanie nových opatrení na trhu práce formou pilotných projektov.

Investičná priorita 1.2 Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce, zníženie ich nezamestnanosti, najmä podporou programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž, resp. prax.

Opis východiskovej situácie

Všeobecne je stav nezamestnanosti medzi mladými ľuďmi ovplyvnený nesúladow zručností a potrebami trhu práce, a momentálne tiež nedostatočným dopytom po pracovnej sile. Aj keď sa podiel nezamestnaných mladých ľudí vo veku 15-24 rokov na celkovom počte nezamestnaných v SR za ostatné roky postupne znižoval (zatiaľ čo v roku 2010 ich podiel dosiahol 21,3 %, v roku 2012 to bolo 20,0 %), úroveň miery nezamestnanosti osôb vo veku 15-24 rokov dosahuje dlhodobu nadpriemernú hodnotu. Miera nezamestnanosti osôb vo veku 15-24 rokov v roku 2010 bola v porovnaní s celkovou mierou nezamestnanosti v SR vyššia o 19,2 percentuálneho bodu, v roku 2012 tento rozdiel predstavoval 20,0 percentuálnych bodov. Viac ako polovica mladých ľudí vo veku 15-24 rokov bola nezamestnaná dlhšie ako 1 rok. Prejavil sa tu aj vplyv hospodárskej krízy, keď podiel dlhodobo nezamestnaných mladých sa zvýšil z úrovne viac ako 50 % v roku 2010 na 52,4 % v roku 2012. Na porovnanie podiel dlhodobej nezamestnanosti na celkovej nezamestnanosti v SR v priemere za rok 2010 dosiahol 59,3 % a v roku 2012 sa zvýšil na 63,4 %. Po zohľadnení počtu mladých ľudí vo vzdelávacom procese, miera neaktivity mladých ľudí pod 24 rokov (t. j. tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – tzv. NEET) v roku 2011 predstavovala na Slovensku 13,8 %, čo však stále, aj keď s menej výrazným rozdielom, predstavuje hodnotu nad priemerom EÚ27 a krajín V4 (12,9 % a 11,1 %).

Z hľadiska vzdelania sa na nezamestnanosti mladých ľudí podieľajú hlavne osoby s úplným stredným odborným vzdelaním, s učňovským vzdelaním bez maturity a so základným vzdelaním. Tieto v rokoch 2010 až 2012 tvorili približne 78-81 % z celkového počtu nezamestnaných mladých vo veku

15-24 rokov. Mladí ľudia s nízkou kvalifikáciou, t. j. so základným vzdelaním a učňovským vzdelaním bez maturity predstavovali asi 43-45 % z celkového počtu mladých nezamestnaných.

V rámci uplatňovania AOTP bol druhým najvyužívanejším príspevok na vykonávanie absolventskej praxe, ktorého cieľom je podpora získavania odborných zručností a praktických pracovných skúseností absolventa školy. V roku 2012 bolo na absolventskú prax zaradených 16 442 UoZ, na ktorých bolo vyčlenených 16 952 732,76 Eur. Z hľadiska hodnotenia účinnosti tohto opatrenia je dôležitý ukazovateľ umiestnenia uchádzačov o zamestnanie do zamestnania po ukončení absolventskej praxe. V roku 2012 ukončilo absolventskú prax 14 358 uchádzačov o zamestnanie z toho sa do 1 mesiaca po jej ukončení zamestnalo 1 846 absolventov (t. j. 13 %), do 3 mesiacov 2 242 uchádzačov o zamestnanie, do 6 mesiacov 1 011 uchádzačov o zamestnanie a po 6 mesiacoch 1 220 uchádzačov o zamestnanie.

Novelou zákona o službách zamestnanosti sa s účinnosťou od 1. januára 2013, vytvoril legislatívny rámec na operatívny tok aktuálnych informácií o trhu práce medzi školstvom a zamestnávateľmi v regionálnom i národnom rozmere, čo prinesie zlepšenie informovanosti škôl o vývoji na trhu práce. Novelou zákona o službách zamestnanosti sa spresnila aj cieľová skupina uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu vykonávať absolventskú prax.

Ustanovila sa tiež podmienka pre vykonávanie absolventskej praxe v nadväznosti na dosiahnuté vzdelanie v príslušnej skupine učebných alebo študijných odborov, čo umožní absolventom nadviazať na vedomosti a zručnosti získané v školskom systéme vzdelávania a zabezpečiť im zručnosti a vedomosti v odbore, ktorý vyštudovali, príp. v jemu príbuzných odboroch. Zohľadnili sa regionálne potreby vo vzťahu k zaradovaniu absolventov na absolventskú prax a za tým účelom sa zmenil obligatórny charakter príspevku na vykonávanie absolventskej praxe na fakultatívny.

Nadväzne na iniciatívu predsedu Európskej komisie J. M. Barrosa na podporu zníženia nezamestnanosti mladých ľudí z januára 2012, MPSVR SR pripravilo dva projekty (Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve, Podpora vytvárania pracovných miest) zamerané na podporu vytvárania pracovných miest vo verejnom a súkromnom sektore pre mladých nezamestnaných do 29 rokov, vedených v evidencii UoZ najmenej 3 mesiace, s celkovou alokáciou 70 mil. Eur z Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia 2007-2013. Realizáciou projektov sa v období rokov 2012 až 2015 predpokladá vytvorenie takmer 14 tis. pracovných miest. Projekty sa realizujú v rámci SR s výnimkou Bratislavského samosprávneho kraja prostredníctvom úradov PSVR. Podpora má formu príspevku pre zamestnávateľa na úhradu časti mzdových nákladov prijatého zamestnanca. Od začiatku realizácie projektov bolo k 31.7.2013 podporené vytvorenie 9 511 pracovných miest pre mladých nezamestnaných.

V súlade s Akčným plánom Národného programu reforiem SR 2013 schváleného uznesením vlády SR č. 198 zo dňa 24. apríla 2013 je pripravovaný systém záruk pre mladých ľudí do 24 rokov. Cieľom opatrenia je zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia vo veku do 24 rokov dostali kvalitnú ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže do štyroch mesiacov po strate zamestnania alebo ukončení formálneho vzdelania.

Kľúčové aktivity implementácie systému záruk budú zamerané na odborné poradenské služby úradov PSVR, vytváranie lepšie cielených a individualizovaných činností a na ich základe identifikáciu a podporné činnosti najmä pre tých mladých ľudí, ktorým hrozí, že si nenájdu zamestnanie ani možnosť ďalšieho vzdelávania.

Výsledky

- *zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti mladých ľudí*
- *zníženie nezamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov*
- *zníženie nezamestnanosti mladých ľudí do 24 rokov*
- *zvyšovanie zamestnateľnosti mladých ľudí*
- *zníženie miery neaktivity mladých ľudí do 24 rokov (tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET)*
- *zvýšenie počtu odborných poradcov na úradoch PSVR*
- *zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe*

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.2 Udržateľná integrácia mladých ľudí (vo veku 15 – 24 rokov) na trh práce, ktorí nie sú zamestnaní, v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, predovšetkým v kontexte Záruky pre mladých.

Aktivítami podľa špecifického cieľa 1.2.1 sa bude reagovať na vysokú mieru evidovanej nezamestnanosti mladých ľudí, **najmä** tých mladých ľudí, ktorí majú menej ako 24 rokov veku, nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET.)

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Špecifický cieľ 1.2.1:

- absolvent školy (občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie),
- uchádzač o zamestnanie do 29 rokov,
- zamestnanec,
- samostatne zárobkovo činná osoba,
- zamestnávateľ
- poskytovatelia služieb zamestnanosti, atď.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Špecifický cieľ 1.2.1:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- regionálna a miestna štátna správa (predpoklad ESO).
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC,
- občianske združenie,
- nadácie,
- neziskové organizácie,
- mimovládne organizácie,
- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.2.1:

Zvýšenie zamestnanosti, zamestnateľnosti a účasti mladých ľudí na trhu práce, zníženie ich nezamestnanosti, najmä podporou programov a projektov ponúkajúcich im zamestnanie, ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu alebo stáž, resp. prax.

- Zavedenie programov poradenských služieb špecificky cielených na mladých ľudí najviac do 29 rokov ich veku.
- Aktivity súvisiace s realizáciou záruky pre mladých ľudí do 24 rokov.
- Programy umožňujúce zvýšenie počtu odborných poradcov na úradoch PSVR.
- Programy a projekty zamerané na inštitucionálne zriaďovanie organizačných celkov alebo útvarov zaoberajúcich sa poradenstvom a pomocou mladým ľuďom pri ich prechode zo školy do zamestnania (poradenstvo pri voľbe povolania, individuálne poradenstvo, tréningy zručností, pomoc alebo asistencia pri začleňovaní na trh práce do zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti).
- Programy a projekty zamerané na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – tzv. NEET.
- Programy a projekty zabezpečujúce podporu zamestnávania alebo samozamestnávania mladých ľudí.
- Programy umožňujúce dokončenie vzdelania na základnej škole alebo strednej škole.

- Programy a projekty umožňujúce ďalšie vzdelávanie uchádzačov o zamestnanie, učňovské vzdelávanie alebo stáže, praxe, tréningy zručností a pod.
- Programy určené na vyhľadávanie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe a pod.

Investičná priorita 1.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenie pracovného a súkromného života.

Špecifický cieľ 1.3.1 *Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.*

Opis východiskovej situácie

Kľúčovým faktorom postavenia žien a mužov spoločnosti je vzťah medzi platenou a neplatenou prácou, ako aj distribúcia neplatennej práce medzi mužov a ženy. V tomto kontexte treba vnímať aj opatrenia na zosúladovanie práce a rodiny, ktoré by mali cielene podporovať vyššiu účasť mužov v starostlivosti o domácnosť a závislé osoby. Bez takejto podpory sa len reprodukuje neúmeraná záťaž žien neplatenou prácou.

Pritom treba brať do úvahy aj výrazný rodový rozmer dopadu rodičovstva na zamestnanosť žien a mužov prítomnosť detí mladších ako 6 rokov v rodine významne znižuje mieru zamestnanosti žien, ale iba minimálne zamestnanosť mužov. Miera zamestnanosti žien 25–49 ročných s dieťaťom mladším ako 6 rokov je nižšia ako 40 %, u mužov tej istej vekovej kategórie a v tej istej fáze rodičovstva však viac ako 83 %. Zatiaľ čo rozdiel v miere zamestnanosti mužov s deťmi a bez detí je 11 percentuálnych bodov, t. j. muži s deťmi sú častejšie zamestnaní ako muži bez detí, medzi ženami s deťmi a bez detí je to -26,7 p.b.² V priebehu rokov sa tento rozdiel u žien ešte zvýšil, keď v roku 2008 tvoril -24,9p.b.

Nožnice medzi odmenou za prácu sa medzi mužmi a ženami roztvárajú viac a viac po narodení každého dieťaťa. V tejto súvislosti sa potom za jednu z pretrvávajúcich príčin štrukturálnych problémov považuje fakt, že prechod žien na trh práce nebol dostatočne prepojený s prechodom mužov do neplatennej práce v domácnosti.³

V situácii narastajúcej nezamestnanosti, predovšetkým u žien, negatívne pôsobí aj nedostatok služieb starostlivosti o deti. Od roku 2006 sa každý rok zhoršuje dostupnosť predškolských zariadení. Počet nevybavených žiadostí dosiahol k septembru 2012 v štátnych škôlkach 7,5 tisíc,⁴ pričom situácia je kritická hlavne v Bratislavskom kraji (46% zo všetkých žiadostí). Neinvestovanie do formálnej predškolskej starostlivosti zvyšuje riziko ďalšieho prepadu príjmovej situácie mladých rodín, zatiaľ čo opak by mohol priniesť aj nové pracovné miesta.

Zvyšovanie kapacity voľných miest by bolo prínosné nielen z hľadiska zvýšenia zamestnanosti matiek s deťmi vo veku do 6 rokov, ale pozitívne by ovplyvnilo aj celkový psychický a mentálny vývoj detí umiestnených v predškolských a obdobných zariadeniach.

Za účelom zosúladenia pracovného a rodinného života ako aj zlepšenia prístupu k službám starostlivosti o dieťa do troch rokov sa v praxi uplatňuje poskytovanie priamej finančnej podpory pre rodiny s deťmi v podobe príspevku na starostlivosť o dieťa. Ide o efektívny nástroj, ktorý je financovaný prostredníctvom ESF, ako národný projekt „Príspevok na službu starostlivosti o dieťa“, v rámci programového obdobia 2007-2013. Ďalšie uplatňovanie tohto nástroja v období rokov 2014-2020 môže prispieť k zvyšovaniu zamestnanosti a k zlepšeniu príjmovej situácie rodín, čo sa pozitívne odrazí aj v znížení rizika chudoby. Pre zlepšenie prístupu k službám starostlivosti o dieťa je zároveň

² Údaj za rok 2011, veková skupina rodičov 25 – 49 rokov s dieťaťom do 12 rokov a bez dieťaťa (zdroj: Eurostat).

³ Jarvko, N., 2013: Parental leave policy in Sweden: evolution, lessons learned. Paper on Fifty-seventh session, March 2013 of United Nations Commission on the Status of Women, New York

⁴ Iba štátne škôlky, zdroj Ústav informácií a prognóz školstva

nevyhnutné vybudovať nové zariadenia služieb starostlivosti o dieťa, prioritne vo veku 0-3 rokov. Účelom je zvýšenie dostupnosti kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných zariadení služieb starostlivosti o deti, najmä jasí a rozšírenie okruhu poskytovateľov týchto služieb, čo umožní rodičom maloletých detí uplatniť sa na trhu práce.

Z hľadiska flexibilných foriem práce a zosúladenia rodinného a pracovného života existujú v SR ešte značné bariéry a nedostatky. Viaceré výskumy pritom potvrdzujú, že pružný pracovný čas patrí vo všeobecnosti medzi najviac zavedené opatrenia. V roku 2011 malo z viac ako 5 tisíc sledovaných podnikov a organizácií zavedený pružný pracovný čas takmer 30 %.⁵ Čiastkové údaje poskytujú výsledky auditu *Zamestnávateľ ústretový rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí za rok 2011*. Najčastejším zavedeným a aj využívaným opatrením na zosúladovanie práce a rodiny je pružný pracovný čas, viaceré prihlásené organizácie ponúkajú podnikové jasle či škôlku. Využívanie konta pracovného času či zdieľané pracovného miesta z rodinných dôvodov sa zatiaľ v praxi neujali a sú využívané zatiaľ iba veľmi málo.⁶

Slovenská republika už dlhodobo patrí v Európe medzi krajiny s najnižším podielom žien a mužov zamestnaných na kratší pracovný čas. V roku 2011 dosahoval podiel žien zamestnaných na kratší pracovný čas zo zamestnaných žien úroveň 6,2 % a u mužov 3,3 %. Z relevantnej skupiny zamestnaných 25 – 49-ročných s najmladším dieťaťom do 6 rokov celkovo 7,1 % žien a 1,6 % mužov. Pracujúcich z domu bolo viac mužov (9,4 %) ako žien (5,6 %), 7 % žien a 2,4 % mužov pracovalo na dobu určitú. Dostupné údaje majú len obmedzenú výpovednú hodnotu a nie je možné overiť efektivitu ostatných opatrení na zosúladovanie práce a rodiny z rodovej perspektívy.

Výsledky:

- *zlepšenie možností pre zosúladenie rodinného a pracovného života prostredníctvom flexibilných foriem práce*
- *zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti žien, najmä matiek s malými deťmi*
- *zníženie rodového rozdielu v miere zamestnanosti rodičov s deťmi prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života*
- *zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti v predškolskom veku, prioritne vo veku do 3 rokov*
- *zvýšenie zamestnanosti rodičov zabezpečujúcich starostlivosť o deti vo veku do 3 rokov prostredníctvom finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa*
- *zavedenie inovatívnych spôsobov organizácie práce vrátane teleworkingu a práce na kratší pracovný čas*

Špecifický cieľ 1.3.2 *Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.*

Opis východiskovej situácie

V oblasti pracovného procesu sú ženy v SR konfrontované s horizontálnou i vertikálnou segregáciou. Index rodovej segregácie v zamestnaní dosiahol v roku 2010 hodnotu 31,1 (EÚ-27 26,4). V oblastiach ako zdravotníctvo, sociálnych vecí a rodiny a školstvo tvoria ženy až 80% pracovnej sily, v sektore verejnej správy 70%. Rodová štruktúra zamestnancov v oboch sektoroch vykazuje značné rozdiely, keď v nepodnikateľskom sektore predstavuje podiel žien 68%, kým v podnikateľskom iba 42%. Rodové rozdiely sú najmarkantnejšie v podnikateľskej sfére, kde na jednu podnikateľku pripadajú traja muži - podnikatelia.

Napriek veľmi dobrej vzdelanostnej úrovni žien (na Slovensku dokonca vyššej ako u mužov) ženy nedosahujú porovnateľné zárobky s mužmi, nakoľko vzdelanie v „typicky ženských oblastiach“ je oceňované nižšie. Rodový mzdový rozdiel na Slovensku sa už dlhodobo pohybuje nad priemerom EÚ-

⁵ Informačný systém o pracovných podmienkach a nákladoch na podnikovú sociálnu politiku 2011

⁶ Porubánová, S. 2012: 11. ročník súťaže Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, IVPR/MPSVR SR

27. V roku 2011 v neupravenej forme dosiahol 20,5%, zatiaľ čo v EÚ-27 to bolo 16,2%. V súkromnom sektore mzdové rozdiely na Slovenku dosiahli úroveň 21%, vo verejnom 16%.

K udržovaniu rodového mzdového rozdielu prispieva niekoľko faktorov, medzi inými je to horizontálna segregácia na pracovnom trhu zamestnanosť žien najmä vo feminizovaných oblastiach národného hospodárstva s nízkou mzdovou úrovňou a sektorová segregácia najmä v súkromnom sektore. Ďalším dôvodom je vertikálna segregácia – tzv. sklený strop, determinujúci množstvo žien dosahujúcich najvyššie a najlepšie odmeňované pozície i v inak prefeminizovaných oblastiach. S rodovou segregáciou úzko súvisia aj celkovo nižšie príjmy žien, keď stále pretrvávajú výrazné rozdiely v platovom ohodnotení žien a mužov. Ženy patria častejšie medzi nízkopríjmové skupiny zamestnancov, t.j. ich hodinová mzda nedosahuje ani 2/3 mediánu hodinovej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

V zamestnávateľskej praxi na Slovensku je veľmi rozšírené aj nerovné zaobchádzanie odvíjajúce sa od rodičovstva, hlavne materstva. Zmena rodinného statusu zamestnancov a narodenie detí prináša v mnohých prípadoch aj zmenu správania zamestnávateľov. Veľká skupina z nich sleduje rodinnú situáciu svojich zamestnancov, robí problémy po návrate z rodičovskej dovolenky alebo má predsudky voči zamestnankyniam – matkám.⁷ Z uvedeného vyplýva (aj keď sú tam iné dôvody) aj nízke zastúpenie žien na pozíciách vyššieho a vrcholového manažmentu, čo znamená obmedzené možnosti žien podieľať sa na spolurozhodovaní.

Za starostlivosť o deti a o iných členov rodiny zodpovedajú v dôsledku pretrvávajúcich rodových stereotypov naďalej prevažne ženy. Len veľmi málo otcov zostáva na rodičovskej dovolenke. Nízky podiel mužov na domácich prácach a absentujúce verejné aj súkromné služby (resp. ich finančná nedostupnosť) mnohým ženám bráni v návrate na trh práce. Nakoľko väčšina zodpovednosti za starostlivosť o závislých členov rodiny pripadá na Slovensku stále ženám, ich rastúca úloha v svete platenej práce znamená, že sú stále viac konfrontované s dvojitém bremenom. Mnohé ženy poskytujú starostlivosť starším členom rodiny bez zodpovedajúceho vybavenia alebo dostupných služieb.

Rodový mzdový rozdiel je najvyšší u vysokoškolsky vzdelaných ľudí, čo poukazuje na fakt, že investícia do vzdelania - ľudského kapitálu sa lepšie vypláca a zhodnocuje u mužov ako u žien. Tento rozdiel odráža najmä horizontálnu segregáciu sektorov založenú na stereotypných predstavách o „práci vhodnej pre ženy“, ktoré sa odrážajú pri výbere študijných odborov. Vychádzajúc z historického vývoja a stereotypného prístupu, práca vykonávaná ženami sa spravidla považuje za prácu nižšej hodnoty, čo sa odráža na výške zárobkov v dominantne feminizovaných odvetviach. Napriek teda veľmi dobrej vzdelanostnej úrovni žien nevedie táto k vyrovnávaniu zárobkov, respektíve len k veľmi pomalému poklesu tohto rozdielu.

Nevyvážené zaťaženie žien rodičovskými povinnosťami a iné štrukturálne bariéry znehodnocujú investovanie do vzdelania, talentov žien a využívanie ich ľudského kapitálu. V roku 2011 študovalo na vysokých školách celkovo 14,6% mužov a 18,4% žien z vekovej kategórie 15 – 64 rokov. Spolu s podielom populácie študujúcej v terciárnom vzdelávaní sa kontinuálne zvyšuje aj rodový rozdiel v podiele študujúcich žien a mužov, keď v roku 2009 dosahoval 1,9 p.b. a v roku 2011 už 3,8 p.b. Vo vekovej kategórii starších 30 – 34 ročných študentov je rozdiel ešte väčší. Od roku 2009 sa z 4,1 p. b. zvýšil na 7,8 p.b. v roku 2011. Tento trend badať v takmer celej Európe, pričom počet študujúcich žien, hlavne tej staršej vekovej kategórie je ešte vyšší ako na Slovensku.

Stereotypné predstavy a predsudky o „práci vhodnej pre ženy“ sa však odrážajú aj pri výbere študijných odborov. Podiel žien absolventiek vysokoškolského štúdia na Slovensku síce prevyšuje už niekoľko rokov podiel mužov, dôležité je však pozrieť sa aj na štruktúru odborov, ktoré mladé ženy aj muži končia. Medzi najlukratívnejšie odbory v zmysle ďalšieho a ľahšieho uplatnenia sú technické a matematické odbory. Matematické, vedecké a technologické odbory (ISCED 5 – 6) absolvovalo v roku 2011 približne 37% mužov zo všetkých absolventov vysokoškolského štúdia a tento podiel je pomerne stabilný. U žien to bolo 11,6% absolventiek ISCED 5 – 6 všetkých odborov a podiel za

⁷ Filadelfiová, J.: Podkladová analýza prioritných oblastí pre prípravu Národnej stratégie rodovej rovnosti. MPSVaR, Bratislava, 2008. <http://www.gender.gov.sk/index.php?id=566>

ostatných desať rokov variuje medzi 16 – 11 %.⁸ Vzdelávací systém je zároveň aj ekonomickým odvetvím trhu práce, vyznačujúceho sa na jednej strane celkovou výraznou prevahou žien - pedagogičiek, ale taktiež s hierarchickou štruktúrou: čím vyšší stupeň vzdelávania, tým nižší podiel žien. V roku 2011 na úrovni základných škôl učiteľky tvorili 89% (ISCED 1), 71% na stredných školách (ISCED 3) a v terciárnom vzdelávaní už len 44% (ISCED 5 – 6).⁹ Neupravený rodový mzdový rozdiel v sektore vzdelávania tvoril v roku 2011 takmer 16%.

Výsledky

- *zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a ekonomickej aktivity medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti a ekonomickej aktivity žien*
- *zníženie rodového mzdového rozdielu*
- *zníženie horizontálnej segregácie zvýšením zastúpenia žien a mužov v „netradičných“ povolaniach a v príprave na ne*
- *zvýšenie zastúpenia žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách a medzi podnikateľmi (zníženie vertikálnej segregácie na trhu práce)*
- *zníženie rodových rozdielov v rozdelení neplatenj práce najmä v oblasti starostlivosti v rámci rodiny.*

Opis typu a príklady aktivít

IP 1.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenia pracovného a súkromného života

V rámci tejto investičnej priority budú realizované aktivity v rámci celého územia „menej rozvinutých regiónov“. Hlavnou cieľovou skupinou v rámci investičnej priority sú ženy, ktoré nie sú ekonomicky aktívne alebo im ich rodičovské povinnosti bránia v uplatnení. V niektorých opatreniach budú sekundárnou cieľovou skupinou zamestnávateľa alebo školy, v niektorých všeobecne verejnosť. Zameranie poskytovanej podpory vychádza z Národnej stratégie rodovej rovnosti, ako aj odporúčaní EÚ. Aktivity sa budú realizovať najmä formou nenávratných finančných prostriedkov podporou dopytovo orientovaných alebo národných projektov.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí vo verejnom aj v neverejnom sektore
- tvorcovia politik na národnej, regionálnej a miestnej úrovni
- ženy po materskej dovolenke a ženy resp. rodičia po rodičovskej dovolenke
- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami
- ženy z etnických minorít
- fyzické osoby zo znevýhodneného prostredia
- fyzické a právnické osoby ohrozené diskrimináciou
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života
- záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života
- zamestnávateľa, SZČO
- poskytovatelia služieb zamestnanosti
- zamestnanci s rodinnými povinnosťami
- Národný inšpektorát práce
- výskumné a vzdelávacie inštitúcie
- organizácie a inštitúcie venujúce sa rodovej rovnosti
- sociálni partneri, odborové organizácie a pod.

⁸ Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>

⁹ Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-07032013-AP/EN/3-07032013-AP-EN.PDF

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové a príspevkové organizácie,
- obce a mestá,
- združenia miest a obcí,
- VÚC a úrady samosprávneho kraja,
- základné školy,
- stredné školy,
- verejné a štátne vysoké školy,
- špeciálne školy,
- štátne vzdelávacie inštitúcie,
- školské zariadenia a inštitúcie verejného sektora pôsobiace v systéme poradenstva,
- inštitúcie verejnej správy, verejné organizácie, univerzity a vysoké školy, všetky školy, výskumné pracoviská, vzdelávacie inštitúcie,
- občianske združenie,
- nadácie,
- neziskové mimovládne organizácie,
- záujmové združenie právnických osôb,
- zamestnávateľia - fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 1.3.1:

Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.

- Podpora zosúladovania rodinného a pracovného života prostredníctvom poskytovania príspevku na starostlivosť o dieťa a/alebo podpora starostlivosti o závislého člena rodiny
- Podpora zariadení a služieb pre deti za účelom zosúladovania rodinného a pracovného života (jasle, škôlky, opatrovatelky, iných rodinných príslušníkov) a podpora podnikanie v oblasti služieb starostlivosti o deti a seniorov s dôrazom na inovatívne prístupy.
- Vytváranie efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek/rodičov s malými deťmi na trh práce najmä po návrate z rodičovskej dovolenky cez tvorbu flexibilných foriem pracovných miest a inovatívnych mechanizmov pre zvyšovanie flexibility práce (vytváranie, udržiavanie a rozvíjanie zručností, posilňovanie kontinuity a kontaktu s pracoviskom, mentoring, vzdelávanie a prípravu pre trh práce osôb s rodičovskými povinnosťami atď.)
- Podpora zamestnávateľov pri vytváraní a podpore služieb starostlivosti o deti a iných závislých členov rodiny
- Zavádzanie auditov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života (audit rodina a práca) a oceňovanie príkladov dobrých zamestnaneckých politík, podpora sieťovania a výmeny skúseností medzi zamestnávateľmi, odborními a odbornou verejnosťou
- Podpora a poradenstvo pri tvorbe a implementácii programov a plánov zameraných na zosúladenie rodinného a pracovného života v podnikoch a inštitúciách

Špecifický cieľ 1.3.2:

Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

- Podpora opatrení vedúcich k znižovaniu horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie na trhu práce a rodového mzdového rozdielu vrátane efektívnej kontroly dodržiavania zákazu diskriminácie na pracovisku a vytvárania nástrojov zaväzujúcich zamestnávateľov k uplatňovaniu prorodinných a prorodových opatrení (plány / stratégie rodovej rovnosti na úrovni podnikov, rodové audity a pod)
- Podpora uplatňovania rodového hľadiska v relevantných politikách a opatreniach a zlepšenie monitorovania, zberu údajov a hodnotenia politik vrátane posilnenia expertného zázemia rodového výskumu a rodových analýz
- Inštitucionálne posilnenie rodovej rovnosti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, podpora sieťovania a organizácií a inštitúcií, ktoré rovnosť zavádzajú alebo presadzujú
- Podpora inovatívnych metód a prístupov pre spravodlivejšie rozdelenie neplatenej práce medzi mužmi a ženami a podpora aktívneho otcovstva
- Zvyšovanie povedomia v oblasti rodovej rovnosti - osvetová činnosť a informačné kampane zamerané na presadzovanie rodovej rovnosti
- Podpora opatrení pre rodovú desegregáciu vo vzdelávaní, výbere povolania a v príprave naň, najmä aktívne podporovať prístup žien k vzdelávaniu a príprave na povolanie v tzv. typicky mužských odboroch a naopak a tým zvyšovanie zastúpenia žien v technických a iných netradičných odboroch vs. zastúpenia mužov vo feminizovaných sektoroch
- Opatrenia zamerané na zvýšenie povedomia o rodovej rovnosti v rámci vyučovacieho procesu a zavádzanie systému rodovo citlivého vzdelávania vrátane prípravy pedagogických pracovníkov/čok a podpora vytvárania a implementácia študijných odborov, programov vzdelávania a tréningov rodovej rovnosti a budovanie inštitucionálneho zázemia.
- Podpora informovanosti a organizovanie informačno-osvetových kampaní o otázkach rodovej rovnosti vo vzdelávaní a príprave na povolanie vrátane vzdelávacích aktivít, ktoré prispievajú k odstráneniu stereotypného prístupu a predsudkov voči ženám a znevýhodneným skupinám

Tabuľka č. 3: Spoločné ukazovatele výsledkov, pre ktoré bola nastavená východisková hodnota a programovo špecifické ukazovatele výsledkov zodpovedajúce špecifickému cieľu pre ESF **prioritnú os Zamestnanosť** (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Kategória regiónu alebo IZM	Merná jednotka pre ukazovateľ	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ	Východisková hodnota	Merná jednotka pre východiskovú a cieľovú hodnotu	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
1.1.1	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu.		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.1	Uchádzači o zamestnanie, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu.		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní.		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu nanovo zapojení do hľadania práce alebo sú zamestnaní vrátane samostatnej zárobkovej činnosti.		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.1	Účastníci, ktorých situácia na trhu práce sa 6 mesiacov po odchode zlepšila		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatnezárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie, hodnotenie, štúdie	VVS 2019 a záverečná správa
1.1.1	Osoby ohrozené stratou zamestnania alebo osoby s neistým zamestnaním, ktorých situácia na pracovnom trhu sa 6 mesiacov po odchode zlepšila		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatnezárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie, hodnotenie, štúdie	VVS 2019 a záverečná správa
1.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatnezárobkovo činných osôb		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.2	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatnezárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.1.2	Zamestnaní účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatnezárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.2.1	Mladí účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, vrátane samostatnezárobkovo činných osôb		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.2.1	Mladí účastníci, ktorí v čase odchodu		Počet osôb	Osoby vo veku do 25			2014		Monitorovanie	Raz za rok

	získavajú kvalifikáciu			rokov						
1.2.1	Mladí účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných osôb, alebo získavajú kvalifikáciu alebo končia stáž		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.3.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.3.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
1.3.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní vrátane samostatne zárobkovo činných osôb		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobozamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 2: Sociálne začlenenie

Prioritná os Sociálne začlenenie prispieva k napĺňaniu jedného z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti odstraňovania chudoby zadefinovala konkrétny cieľ a to: „*Vymaniť najmenej 170 tis. ľudí z rizika chudoby a vylúčenia do roku 2020*“. Hlavné opatrenia na zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR na rok 2013. Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť sociálnej inklúzie.

Na Slovensku sa v dôsledku hospodárskej krízy neustále prehľbuje problém chudoby, nezamestnanosti, sociálneho vylúčenia či celkového zníženia životnej úrovne občanov. Charakteristické sú pretrvávajúce výrazné regionálne rozdiely v miere nezamestnanosti, ako aj chudoby, v niektorých regiónoch môžeme hovoriť o tzv. ostrovoch hlbokoj chudoby.

Prístupy k zníženiu rizika chudoby majú multidimenzionálny charakter. Vo všeobecnosti sú činnosti zamerané na znižovanie rizika chudoby a sociálneho vylúčenia realizované širokým spektrom opatrení, a to od poskytovania priamych finančných transferov pre zvýšenie príjmu, zníženie výdavkov až po priame opatrenia aktívneho začleňovania, ktoré podporujú prístup k zamestnaniu, vzdelávaniu a aktívnej participácii na spoločenskom živote.

Prioritná os je zameraná na pomoc osobám, ktoré žijú v riziku chudoby, sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo sú sociálne vylúčené, a to buď formou priamej podpory týchto osôb, ako aj zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy, výskumu a pod.

Posilnenie existujúcich opatrení, ako aj zavedenie nových opatrení si vyžaduje časovú následnosť a zabezpečenie finančného krytia. Z uvedeného dôvodu budú štrukturálne fondy jedným z najdôležitejších nástrojov pri riešení hlavných rozvojových výziev Slovenska pri uskutočňovaní stratégie Európa 2020. Pri realizovaní viacerých opatrení v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu ide o zabezpečenie nadväznosti a kontinuity s programovým obdobím 2007 – 2013.

Na dosiahnutie cieľa v oblasti boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu má a bude mať výrazný vplyv podpora aktívnych politík zameraných na začlenenie na trh práce, čo sa prejaví v zlepšení príjmovej a sociálnej situácie nielen u jednotlivcov, ale aj kompletne v celej rodine. V súčasnosti sa na Slovensku za najviac ohrozených rizikom chudoby a sociálnym vylúčením považujú, nezamestnaní, mladí ľudia (0-17), neúplné rodiny, ako aj viacdenné rodiny a taktiež zamestnaní s nízkou vzdelanostnou úrovňou. Súčasná situácia, ktorá je ovplyvnená vo výraznej miere dlhodobou nezamestnanosťou, si vyžaduje zefektívnenie (modernizáciu) súčasných nástrojov ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti finančnej podpory jednotlivcov a členov rodín zameranej na zlepšenie ich prístupu na trh práce, k bývaniu, vzdelaniu, starostlivosti o dieťa, využívaniu služieb a pod.

Realizácia opatrení zameraných na sociálne začlenenie je úzko prepojená s opatreniami (so špecifickými cieľmi) zameranými predovšetkým na zamestnanosť, resp. lepšie uplatnenie sa na trhu práce s ich aktívnou účasťou. Na dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa je nevyhnutné vytvoriť podmienky na prístup k službám starostlivosti o deti, o odkázaného člena rodiny, službám spojených s bývaním, službám zamestnanosti a pod.

Investičná priorita v rámci tejto prioritnej osi bude zameraná na aktívnu inklúziu, ktorá je významným prostriedkom na dosiahnutie integrácie do spoločnosti a na trh práce. Investičná priorita bola stanovená na základe prioritizácie jednotlivých zámerov v oblasti sociálneho začlenenia, ktoré by v čo najväčšej miere prispeli k zníženiu rizika chudoby a sociálneho vylúčenia.

Sprievodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty príjmu a nezamestnanosti). Na druhej strane sociálne vylúčenie a chudoba je zároveň príčinou zhoršovania zdravotného stavu obyvateľstva žijúceho v riziku sociálneho vylúčenia a chudoby (zníženie zodpovednosti za vlastné zdravie, zníženie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti). Dôležitým faktorom predchádzania vzniku sociálneho vylúčenia a chudoby je dostupná (finančne a fyzicky) kvalitná zdravotná starostlivosť. Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti je v súčasnosti ovplyvnená nízkou efektívnosťou slovenského zdravotníctva. Bez systémových riešení v tejto oblasti bude narastať tlak na zvyšovanie finančných prostriedkov do zdravotníctva (na ktoré štát nebude mať zdroje z dôvodu nepriaznivého demografického vývoja

a potreby fiškálnej konsolidácie), čím sa zdravotná starostlivosť stane nevyhnutne menej dostupnou (napríklad zhoršením finančnej dostupnosti v dôsledku zvyšovania súkromných výdavkov – doplatkov v zdravotníctve). To bude viesť k zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľstva, prehĺbovaniu regionálnych rozdielov a k sociálnemu vylúčeniu najrizikovejších skupín obyvateľstva ohrozených chudobou. Preto je súčasťou prioritnej osi investičná priorita zameraná na zlepšovanie efektívnosti a dostupnosti kvalitnej a udržateľnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie jednotných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie. Navrhované opatrenie je synergicky prepojené s ostatnými opatreniami v oblasti zdravotníctva v špecifických cieľoch 3.3.1 a 4.3.1.

Investičné priority prioritnej osi Sociálne začlenenie

Investičná priorita 2.1 Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti.

Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.

Opis východiskovej situácie

Cieľom investičnej priority je zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zníženia chudoby a sociálneho vylúčenia s aktívnou účasťou cieľových skupín, profesionalizácia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí, rozvoj a dostupnosť vybraných sociálnych služieb, vytváranie nových, inovatívnych nástrojov umožňujúcich integráciu osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti, systematická podpora terénnej sociálnej práce zameraná na ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, ako aj zabezpečenie dostupnosti a udržateľnosti bývania pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením za účelom zvýšenia zamestnateľnosti a pracovnej mobility.

V roku 2012 bolo na Slovensku v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia 1 108 965¹⁰, čo predstavovalo 20,5% na celkovom počte obyvateľov. Najviac ohrozené rizikom chudoby alebo sociálnym vylúčením sú neúplné rodiny s deťmi (41,0%) a viacpočetné rodiny s viac ako troma deťmi (40,0%) a v neposlednom rade aj jednotlivci (31,7%). Z hľadiska vekového rozdelenia sú najrizikovejšou skupinou práve deti vo veku 0-17 rokov (26,6%), resp. deti vo veku 0-15 (26,3%).

Podpora špecifického cieľa je zameraná na pomoc osobám, ktoré žijú v riziku chudoby, sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo sú sociálne vylúčené, a to buď formou priamej podpory týchto osôb, ako aj zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, výskumu a pod. Súčasná situácia, ktorá je ovplyvnená vo výraznej miere dlhodobou nezamestnanosťou, si vyžaduje zefektívnenie (modernizáciu) súčasných nástrojov ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti finančnej podpory jednotlivcov a členov rodín za účelom zlepšenia ich možností k prístupu na trh práce, prístupu k sociálnym službám a pod. s využitím skúseností s predchádzajúceho programového obdobia 2007-2013. Zníženie rizika chudoby a sociálneho vylúčenia si taktiež vyžaduje vytvorenie podmienok na zlepšenie prístupu k bývaniu, predovšetkým pre nízkopríjmové domácnosti a jednotlivcov zavedením finančnej podpory zameranej na získanie a udržateľnosť bývania. Bez tohto nástroja sú vystavení vysokému riziku chudoby a straty prístrešia, nakoľko vlastné zdroje im neumožnia zabezpečiť ani nájomné a sociálne bývanie. Z posledného zisťovania EU SILC 2012 bolo preukázané, že v prípade ľudí ohrozených rizikom chudoby, resp. v riziku chudoby ide o 36,3% populácie s výdavkami na bývanie vo výške viac ako 40% disponibilného príjmu domácností.

V rámci sociálnej politiky je potrebné vytvárať ekonomické a legislatívne podmienky pre dostupnosť bývania občanom s nízkymi a strednými príjmami, vytvoriť podmienky dočasného ubytovania pre ľudí bez domova, na uspokojovanie ich základných životných potrieb, a to poskytnutím dočasného

¹⁰ Ide o ľudí, ktorí žijú v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, t. j. ľudí s nízkym príjmom a/alebo tých, ktorí si nemôžu dovoliť niektorú z nevyhnutných potrieb pre svoj život a/alebo žijú v rodinách, kde nikto nepracuje alebo pracuje iba príležitostne (veľmi nízka pracovná intenzita).

ubytovania v zariadeniach sociálnych služieb. Podpora bývania a jeho udržateľnosť sa pozitívne prejaví aj vo zvýšení zamestnateľnosti a pracovnej mobility.

Výsledky

- *zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce*
- *zlepšiť prístup k bývaniu zavedením finančnej podpory pre nízkoprijímové domácnosti v nájomných, resp. sociálnych bytoch*
- *zlepšiť prístup k službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb*

Špecifický cieľ 2.1.2 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Opis východiskovej situácie

Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v oblasti sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti a to najmä:

- podporou systémových riešení
- podporou rozvoja vybraných sociálnych služieb a vybraných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- podporou deinštitucionalizácie v zariadeniach
- podporou rozvoja a rekválifikácie kľúčových aktérov a ich kapacít

Posilniť systematické hodnotenie pokroku a efektívnosti prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je spracovaná v Stratégii deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike.

K 31. 12. 2012 boli poskytované služby 47.400 klientom (0,88 %) z celkového počtu obyvateľstva). Z toho sa sociálne služby poskytovali v prirodzenom prostredí pre 5.103 klientov. Vo všetkých druhoch zariadení sociálnych služieb bolo 47.400 miest, z toho 41.471 miest (87,5 %) v rámci celoročnej starostlivosti, 674 miest (1,5%) v rámci týždennej starostlivosti, 3.255 miest (7%) v dennej starostlivosti a 1.848 miest v prechodnej starostlivosti. Z celkového počtu miest až 36.705 miest (4%) pripadá na sociálnych vecí a rodiny dlhodobej starostlivosti. V zariadeniach s kapacitou nižšou ako 40 (320 zariadení) sú poskytované celoročné pobytové služby pre 6.939 prijímateľov. V Slovenskej republike je 311 zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom a kapacitou vyššou ako je 41 miest s celkovým počtom 33.919 prijímateľov. Tento počet tvorí 83% z celkového počtu prijímateľov v zariadeniach s celoročným pobytom. K 31. 12. 2012 sa zabezpečoval výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na 46 úradoch PSVaR pre 120 501 rodín (178 240 detí). Na jedného zamestnanca sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pripadalo v priemere 317 prípadov. V oblasti sociálnej kurately pre deti boli vykonávané opatrenia pre 25 930 detí. Na jedného sociálneho kurátora pre deti pripadalo priemerne riešenie situácie pre 230 detí. V oblasti sociálnej kurately pre plnoleté fyzické osoby sa vykonávali opatrenia pre 8 988 klientov, čo v priemere na jedného sociálneho kurátora znamenalo 152 klientov. V roku 2012 bolo 14 458 detí mimo vlastnej rodiny. Z toho bolo 6 217 detí umiestnených v náhradnej osobnej starostlivosti, 2 151 pestúnskej starostlivosti a v osobnej starostlivosti poručníka 590 detí (celkovo v náhradných rodinách bolo 61,96% detí z celkového počtu detí mimo vlastnej rodiny) v zariadeniach - detské domovy 4 701 detí a mladých dospelých, reedukačné centrá 617 detí, domovy sociálnych služieb 182 detí (38,04% z celkového počtu detí mimo vlastnej rodiny). K 31. 12. 2012 bolo na Slovensku 87 *detských domovov*. Z celkového počtu detských domovov je zriadených 23 detských domovov - domov detí a 64 detských domovov – centrá detí. Celkovo bolo k 31. 12. 2012 v profesionálnych rodinách detských domovov umiestnených 1 333 detí (28,36% detí z DeD) a v 146 samostatných skupinách (komunitná starostlivosť) bolo umiestnených 1 231 detí (26,19% detí z DeD). Implementácia bude zabezpečená formou globálnych grantov, národných projektov a dopĺňujúcu cez dopytovo orientované projekty. Synergia s IROP bude zabezpečená medzirezortnou koordinačnou jednotkou.

Výsledky

- zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (deti so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí
- zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulatnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám
- zvýšiť počet novovzniknutých zariadení sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou s kapacitou nižšou ako 18 pobytových miest
- zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach)
- zvýšiť percentuálny pomer detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadeným ako centrá detí
- znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Špecifický cieľ 2.1.3 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.

Opis východiskovej situácie

V súčasnosti sa pomoc ľuďom ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce poskytuje iba prostredníctvom sociálneho podniku. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je ním právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva zamestnancov, ktorí pred prijatím do pracovného pomeru boli znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie v počte, ktorý predstavuje najmenej 30 % z celkového počtu jeho zamestnancov. Sociálny podnik poskytuje podporu a pomoc zamestnancom, ktorí pred prijatím do pracovného pomeru boli znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie, nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce a najmenej 30 % z finančných prostriedkov získaných z príjmu z predmetu činnosti, ktoré zostanú po úhrade všetkých výdavkov na predmet činnosti za príslušné zdaňovacie obdobie podľa daňového priznania, každoročne použije na vytváranie nových pracovných miest alebo na zlepšovanie pracovných podmienok. Postavenie sociálneho podniku priznáva Ústredie PSVR na dobu neurčitú rozhodnutím na základe písomnej žiadosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Sociálny podnik je zapísaný v registri sociálnych podnikov, ktorý vedie Ústredie PSVR a zverejňuje ho na svojej internetovej stránke. K 31.7.2013 má rozhodnutím priznané postavenie sociálneho podniku 96 subjektov, rozhodnutie o priznaní postavenia sociálneho podniku bolo pozastavené 9 sociálnym podnikom a zrušené bolo rozhodnutie 35 sociálnym podnikom. Zámerom je poskytovať pomoc a integráciu na trh práce prostredníctvom subjektov sociálnej ekonomiky, a to podnik, ktorého hlavným cieľom je dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu na dosiahnutie sociálnych cieľov.

Výsledky

- lepšia podpora a pomoc zamestnancom nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce prostredníctvom integrácie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v subjektoch sociálnej ekonomiky
- vyššia miestna a regionálna zamestnanosť znevýhodnených občanov na trhu práce
- vytvorené partnerstvá medzi právnickými osobami alebo fyzickými osobami, ktoré podporujú alebo vykonávajú integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce

Špecifický cieľ 2.1.4 Prevencia a eliminácia diskriminácie.

Opis východiskovej situácie

Diskriminačný prístup k niektorým skupinám obyvateľstva je jednou z príčin sociálneho vylúčenia. Hoci je antidiskriminácia a rodová rovnosť definovaná ako horizontálna zásada, popri jej prierezovom uplatňovaní je rovnako potrebné umožniť špecifickú a cieleňú podporu pre skupiny obyvateľstva

ohrozené diskrimináciou najmä z dôvodov a v oblastiach, ktoré nie sú pokryté v iných špecifických cieľoch. Jedným zo sprievodných znakov diskriminácie je aj úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia, diskriminácie a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty príjmu a nezamestnanosti). V SR bolo v roku 2012 cca 450 000 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím z toho cca 260 000 žien a 190 000 mužov. Rovnako považujeme za nevyhnutné podporovať inštitucionálne zabezpečenie špecializovaných služieb resp. inštitúcií, ktoré budú schopné cielene poskytovať poradenstvo a pomoc osobám a skupinám ohrozeným diskrimináciou alebo vystavených diskriminácii. Ostatný prieskum Európskej únie zameraný na otázky diskriminácie je k dispozícii z júna 2012. Z prieskumu vyplynulo, že najviac rozšírenou formou diskriminácie na Slovensku je diskriminácia na základe etnického pôvodu (56 %), ďalej diskriminácia vyplývajúca z postihnutia a sexuálnej orientácie (v oboch prípadoch po 46 %). V EÚ je najčastejším dôvodom diskriminácie vek vyšší ako 55 rokov (66 %). Až 42 % Slovákov sa domnieva, že úsilie bojovať proti všetkým formám diskriminácie nie je účinné a 68 % Slovákov vyslovilo názor, že so zreteľom na hospodársku krízu bude politika zameraná na propagáciu rovnosti a diverzity považovaná za menej dôležitú a získa menšiu finančnú podporu. Viac ako polovica Slovákov (51 %) nepozná svoje práva pre prípad, že by sa stali obeťami diskriminácie alebo obťažovania. Desatina obyvateľov Slovenska by nevedela, na koho sa obrátiť. Z tohto dôvodu považujeme za nevyhnutný nástroj sociálnej inklúzie posilnenie antidiskriminačných mechanizmov na Slovensku.

Výsledky

- *zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení*
- *zvýšenie informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou*
- *zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti*
- *zlepšenie aktívneho začleňovania skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou*
- *zvýšenie počtu inštitúcií, uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu*

Investičná priorita 2.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu.

Špecifický cieľ 2.2.1 *Zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie v rámci integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti*

Opis východiskovej situácie

Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva (vynaložené výdavky vo vzťahu k dosahovaným výsledkom). Podľa údajov OECD Slovensko v súčasnosti dosahuje najhoršie výsledky v ukazovateli efektívnosti zdravotnej starostlivosti, pričom ešte v roku 2003 sa Slovensko pohybovalo na úrovni priemeru OECD. Model, odhadujúci vplyv faktorov štatisticky významne ovplyvňujúcich zdravie na očakávanú dĺžku života, berie do úvahy výdavky na zdravotníctvo, spotrebu alkoholu, nerovnosť bohatstva a postsocialistickú minulosť krajiny. Rozdiel medzi skutočnou hodnotou očakávanej dĺžky života v krajine a jej modelovanou hodnotou predstavuje odhad efektívnosti. Ľudia v krajinách s efektívnym zdravotníctvom žijú dlhšie, než by predpovedali uvedené faktory, v menej efektívnych naopak kratšie. Slovensko podľa modelovaných údajov v súčasnosti zaostáva v očakávanej dĺžke života kvôli neefektívnosti (nie životnému štýlu či výdavkom na zdravotníctvo) napr. o tri roky za Českou republikou, a o štyri roky za priemerom EÚ 27. Medzi všetkými sledovanými krajinami Slovensko za posledné obdobie zaznamenalo najväčší prepád.

Hlavné príčiny nízkej efektívnosti slovenského zdravotníctva sú nedostatky v medicínskej prevencii a chýbajúce resp. nedostatočné jednotné štandardy pre diagnostiku a liečbu ochorení. Účinná prevencia je základným predpokladom zlepšovania nákladovej efektívnosti zdravotníctva. Preventívnu prehliadku u všeobecného lekára pre dospelých absolvuje aktuálne iba 32% z celkového počtu kapitovaných pacientov. Chýbajúce jednotné postupy pre výkon preventívnych prehliadok, ktoré by systematickým spôsobom pokrývali prevenciu všetkých najzávažnejších ochorení, tiež znižujú

účinnosť vykonávaných preventívnych prehliadok. Efektívnosť v poskytovaní zdravotnej starostlivosti rovnako znižuje fakt neexistencie alebo nedostatočného spracovania jednotných klinických postupov, ktoré by reflektovali najnovšie poznatky v medicíne a zabezpečovali účinné prepojenie postupov klinickej liečby na všetkých úrovniach poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Z hľadiska jednotlivých úrovní poskytovateľov zdravotnej starostlivosti je pre dosiahnutie lepšej efektívnosti slovenského zdravotníctva kľúčová sieť primárnej všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktorá by mala plniť dôležitú úlohu „gate keepera“ pre celý systém zdravotníctva. Podľa skúseností z iných krajín EÚ dokáže funkčná sieť primárnej všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti riešiť až 80% všetkých prípadov bez potreby ďalších úrovní poskytovania zdravotnej starostlivosti (špecializovaná ambulantná zdravotná starostlivosť a ústavná zdravotná starostlivosť), pričom v súčasnosti je to menej ako 30%. Výsledkom je veľké množstvo nepotrebných návštev u lekárov (ročný priemer na Slovensku je 11,3 oproti priemeru OECD na úrovni 6,4). V prípade absencie systémových riešení uvedených problémov sa dlhodobo nepodari zlepšiť efektívnosť slovenského zdravotníctva a neustále bude narastať tlak na zvyšovanie finančných prostriedkov do zdravotníctva (na ktoré štát nebude mať zdroje z dôvodu nepriaznivého demografického vývoja a potreby fiškálnej konsolidácie), čím sa zdravotná starostlivosť stane nevyhnutne menej dostupnou (napríklad zhoršením finančnej dostupnosti v dôsledku zvyšovania súkromných výdavkov – doplatkov v zdravotníctve). To bude viesť k zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľstva, prehľbovaniu regionálnych rozdielov a k sociálnemu vylúčeniu najrizikovejších skupín obyvateľstva ohrozených chudobou.

Prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie, ktoré budú etablované do celonárodného systému poskytovania zdravotnej starostlivosti, je možné systematicky a trvalo udržateľným spôsobom zlepšiť efektívnosť slovenského zdravotníctva.

Vytvorením a zavedením jednotných postupov pre výkon prevencie na úrovni primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa umožní skvalitniť výkon prevencie (dostupnosť k rovnako kvalitnej medicínskej prevencii na celom území Slovenska) a zvýšiť počet vykonávaných preventívnych prehliadok. Zvýšenie počtu a skvalitnenie výkonov preventívnych prehliadok zlepši diagnostiku najzávažnejších druhov ochorení v ich skorých štádiách, čím je možné tieto ochorenia liečiť rýchlejšie, účinnejšie a lacnejšie. Týmto spôsobom je možné výrazne ušetriť verejné zdroje, ktoré by museli byť vynaložené na finančne náročnejšiu liečbu v neskorších štádiách ochorení a zlepšiť zdravotný stav obyvateľstva.

Vytvorením a zavedením jednotných klinických postupov pre diagnostiku a liečbu najzávažnejších a najčastejšie sa vyskytujúcich ochorení na všetkých úrovniach poskytovania zdravotnej starostlivosti sa zvýši kvalita a účinnosť liečby a zabezpečí sa dostupnosť k rovnako kvalitnej zdravotnej starostlivosti na celom území Slovenska. Dôraz v tejto oblasti sa bude klásť najmä na posilnenie a zefektívnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti na úrovni primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Výsledky

- *zníženie podielu pacientov odporučených z úrovne primárnej zdravotnej starostlivosti na vyšetrenie do vyšších úrovní zdravotnej starostlivosti*
- *zvýšenie podielu pacientov, ktorí absolvovali preventívnu prehliadku u lekára pre dospelých*

Opis typu a príklady aktivít

IP 2.1 Aktívne začlenenie s cieľom zlepšiť pracovné príležitosti

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- *deti, mladí ľudia, osobitne mladí ľudia do 24 rokov, ktorí nie sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie, ani v zamestnaní, ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET, ženy, neúplné rodiny s deťmi, mnohohodtné rodiny, nízkopříjmové domácnosti, starší ľudia, osoby so zdravotným postihnutím, marginalizované skupiny a ďalší jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou z týchto alebo iných dôvodov, chudobou alebo sociálnym vylúčením,*

- deti, mladí ľudia, neúplné rodiny s deťmi, mnohohodtné rodiny, nízkopríjmové domácnosti, starší ľudia, osoby so zdravotným postihnutím, marginalizované skupiny, a ďalší jednotlivci alebo skupiny, ktoré sú v chudobe alebo sociálne vylúčené,
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a /alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore,
- výskumné a vzdelávacie inštitúcie
- deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne služby,
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie,
- občania so zdravotným postihnutím, seniori
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb,
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- nízkopríjmové domácnosti,

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky, (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS – II Stredné Slovensko, NUTS – II Východné Slovensko, NUTS – II Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- štátne rozpočtové, príspevkové organizácie a mimovládne neziskové organizácie,
- obce a mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto,
- združenia miest a obcí,
- VÚC, úrady samosprávneho kraja a právnická osoba, ktorej zriaďovateľom alebo zakladateľom je VÚC,
- poskytovatelia sociálnych služieb,
- subjekty vykonávajúce opatrenia v oblasti ochrany detí a o sociálnej kurately,
- občianske združenia,
- nadácie,
- zamestnávateľia – fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie,
- subjekty sociálnej ekonomiky

IP 2.2. Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Podporované budú dva druhy aktivít – tvorba a zavedenie nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie a klinických postupov.

Postupy pre výkon prevencie budú primárne zamerané na účinnú prevenciu spoločensky najzávažnejších druhov ochorení, ktorými sú kardiovaskulárne ochorenia, onkologické ochorenia, endokrinné a metabolické poruchy a neurodegeneratívne ochorenia. Pre každý druh ochorenia budú vytvorené samostatné postupy, ktoré budú zapracované do postupov pre výkon prevencie na úrovni primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Klinické postupy budú primárne zamerané na diagnostiku a liečbu najzávažnejších a najčastejšie sa vyskytujúcich ochorení na všetkých úrovniach poskytovania zdravotnej starostlivosti (ambulantná aj ústavná zdravotná starostlivosť). Klinické postupy budú vytvorené alebo inovované minimálne k 50 diagnózam na úrovni ambulantnej zdravotnej starostlivosti a 50 diagnózam na úrovni ústavnej zdravotnej starostlivosti. Špecifický dôraz v tejto oblasti bude kladený na posilnenie kompetencií a výkonov na úrovni primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Aktivity budú realizované formou národných projektov.

Vytvorené postupy budú následne záväzne platné vo forme všeobecne platného právneho predpisu na celom území SR.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- zdravotnícki pracovníci

- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- ústredné orgány štátnej správy

príklady aktivít

Špecifický cieľ 2.1.1:

Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobu a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.

- Podpora zefektívnenia súčasných a zavedenia nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením .
- Podpora profesionalizácie sociálnej práce a iných odborných činností v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí a na komunitnej úrovni, napr. terénna sociálna práca a komunitné centrá.
- Posilniť kapacity subjektov pôsobiacich v oblasti sociálneho začlenenia za účelom poskytovania cielených, individuálnych opatrení.
- Podpora zavádzania systémových zmien a inovatívnych riešení (napr. v oblasti poskytovania starostlivosti o maloletých bez sprievodu a obchodované bytosti za účelom zefektívnenia ich integrácie do spoločnosti a na trh práce).
- Podpora vedy, výskumu a inovácií v oblasti sociálneho začlenenia s dôrazom na aktívne začlenenie.
- Podpora efektivity systému ochrany práv a právom chránených záujmov ohrozených skupín osôb, vrátane jeho inštitucionálneho zabezpečenia.
- Podpora vytvárania, zefektívnenie vykonávania, riadenia, koordinovania a kontroly aktivačných prác v rámci systému pomoci v hmotnej núdzi.
- Venovať zvýšenú pozornosť vytváraniu podmienok na udržateľnú kvalitu života seniorov vo všetkých oblastiach života.
- Podpora účasti znevýhodnených skupín a ich reprezentatívnych organizácií na príprave, monitorovaní, hodnotení a implementácii relevantných politík
- Podpora rozvoja vybraných druhov sociálnych služieb za účelom zabezpečenia primeraného prístrešia.
- Podpora udržateľnosti bývania priamou finančnou podporou udržania bývania pre nízkopríjmové domácnosti za účelom zníženia chudoby a sociálneho vylúčenia.

Špecifický cieľ 2.1.2:

Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

- Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb.
- Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti.
- Podpora deinštitucionalizácie v oblasti špecializovanej psychiatrickej zdravotnej starostlivosti.
- Podpora deinštitucionalizácie špeciálnych výchovných zariadení.
- Podpora rozvoja vybraných sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálneho kurately za účelom predchádzania umiestňovania klientov do zariadení.
- Podpora rozvoja a vzdelávania zamestnancov, ktorí poskytujú služby alebo zabezpečujú starostlivosť o klientov a kľúčových aktérov v procese deinštitucionalizácie.
- Podpora zriaďovateľov pri vytváraní personálnych zdrojov pre manažovanie procesov deinštitucionalizácie a rozvoja komunitnej starostlivosti.
- Podpora programov a aktivít zameraných na klientov v procese deinštitucionalizácie.
- Podpora hodnotiacich a monitorovacích systémov na sledovanie dosahovania pokroku.

Špecifický cieľ 2.1.3:

Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.

- Sociálna a ekonomická integrácia znevýhodnených skupín obyvateľov na trh práce.
- Tvorba podporného a integračného pracovného prostredia na získanie profesijných zručností a sociálnych zručností.

Špecifický cieľ 2.1.4:

Prevenčia a eliminácia diskriminácie.

- Podpora inštitucionálneho rozvoja špecializovaných poradenských služieb slúžiacich na boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.
- Podpora účinných a primeraných opatrení vo všetkých oblastiach života na zvyšovanie povedomia celej spoločnosti o právach osôb so zdravotným postihnutím s cieľom zvyšovania povedomia a schopnostiach a prínose týchto osôb.
- Podpora opatrení zameraných na aktívne začleňovanie skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou.
- Podpora zamestnávateľov a inštitúcií pri zavádzaní manažmentu rozmanitosti a vzdelávania k nemu.
- Podpora osvetových a informačných aktivít smerujúcich k zvýšeniu informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou.
- Podpora programov prevencie a eliminácie diskriminácie prostredníctvom aktívneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života vrátane podpory zvyšovania dostupnosti tovarov a služieb potrebám osôb so zdravotným postihnutím tak aby mohli žiť nezávislým spôsobom života.
- Podpora participácie znevýhodnených skupín pri koncipovaní, tvorbe a implementácii antidiskriminačných politík a opatrení na trhu práce a v príprave na povolanie.

Špecifický cieľ 2.2.1:

Zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie v rámci integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti

- Tvorba a zavedenie nových a inovovaných postupov pre výkon prevencie. Tvorba a zavedenie nových a inovovaných štandardných klinických postupov s primárnym zameraním na najčastejšie a najzávažnejšie druhy ochorení.

Tabuľka č. 4: Spoločné ukazovatele výsledkov, pre ktoré bola nastavená východisková hodnota a programovo špecifické ukazovatele výsledkov zodpovedajúce špecifickému cieľu pre ESF prioritnú os Sociálne začlenenie (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Kategória regiónu alebo IZM	Merná jednotka pre ukazovateľ	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ	Východisková hodnota	Merná jednotka pre východiskovú a cieľovú hodnotu	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
2.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
2.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
2.1.3	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
2.1.4	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet osôb	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných			2014		Monitorovanie	Raz za rok
2.2.1	Percento pacientov odporučených z úrovne primárnej ambulantnej starostlivosti na vyšetrenie do vyšších úrovní zdravotnej starostlivosti		% pacientov	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby			2014		Monitorovanie	Raz za rok
2.2.1	Percento pacientov, ktorí absolvovali preventívnu prehliadku u všeobecného lekára pre dospelých		% pacientov	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby			2014		Monitorovanie	Raz za rok

Dôležitým predpokladom produktivity a sociálneho začlenenia ekonomicky aktívneho obyvateľstva je dobrý zdravotný stav a účinná prevencia vzniku ochorení. Iba zdravá pracovná sila je motorom ekonomického rastu. Efektívne nastavený a fungujúci zdravotný systém je dôležitým ekonomickým faktorom vplyvujúcim na kvalitu života, produktivitu práce a zamestnateľnosť pracovnej sily, čím priamo podporuje aktivity aktívnej politiky trhu práce.

Podľa analýz OECD až 80% nákladov v zdravotnej starostlivosti spotrebúvajú chronicky chorí pacienti a znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Investície do reformy primárnej ambulantnej starostlivosti a jej centralizácii do centier vedú k znižovaniu hospitalizácií u znevýhodnených skupín obyvateľstva a k ich rýchlejšiemu sa začleneniu na trhu práce (štúdie ChenMed, Geisinger, Valencia, Torbay, reforma primárnej ambulantnej starostlivosti v provincii Ontario).

Prioritná os Sociálne začlenenie - investície je preto zameraná na podporu zdravotníckej infraštruktúry, prostredníctvom ktorej sa zníži nerovnosť z hľadiska prístupu ku kvalitným a efektívnym službám všeobecnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti hlavne u sociálne znevýhodnených skupín. V súčasnosti je rizikom znižovania dostupnosti kvalitných zdravotných služieb výrazne nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva, ktoré figuruje na spodných priečkach krajín OECD. Dôležitým predpokladom zlepšenia efektívnosti slovenského zdravotníctva je dostupná a funkčne vyhovujúca zdravotnícka infraštruktúra centier primárneho kontaktu, ktorá zo stavebného a technologického hľadiska realizáciu nových procesov (prepojenie na prioritnú os 2, špecifický cieľ 2.2.1) v plnej miere umožní. Nejde teda len o jednoduchú obnovu zastaranej infraštruktúry, ale o modernizáciu zameranú na zefektívnenie poskytovania primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti a súvisiacu s transformáciou zdravotného systému, ktorej výsledkom bude úplne nový typ zdravotníckej infraštruktúry, ktorý v súčasnosti na Slovensku absentuje.

Prioritná os nadväzuje na strategický dokument Európa 2020, ktorého kľúčovou súčasťou je potreba prijatia opatrení na udržanie vysokej kvality zdravého života pre súčasnú aj budúce generácie, ktorého základom sú jedinečné sociálne modely Európy¹¹

Investičné priority prioritnej osi Sociálne začlenenie – investície:

Investičná priorita 3.1. Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podpora sociálneho začlenenia prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.

Špecifický cieľ 3.1.1 *Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zefektívnenia primárnej zdravotnej starostlivosti.*

Opis východiskovej situácie

Slovensko v súčasnosti v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ dosahuje nízku úroveň efektivity zdravotníctva. Jedným z hlavných dôsledkov je kratší počet rokov života v zdraví (Healthy life years) obyvateľov Slovenska oproti priemeru krajín EÚ. Kým obyvatelia Slovenska žijú v zdraví priemerne 52,2 roka, u obyvateľov EÚ je to takmer o 10 rokov viac (62 rokov)¹². Dochádza tak k sociálnej exklúzii obyvateľstva hlavne v pred dôchodkovom veku z dôvodu zhoršovania sa ich zdravotného stavu – hlavne chronické ochorenia.

¹¹ OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPA 2020, Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, str. 10,

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:SK:PDF>

¹² štatistické údaje EUROSTATU, rok 2011

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Healthy_life_years_statistics

Nízka úroveň a záchyt chronických ochorení v ranom štádiu v primárnej ambulantnej starostlivosti zvyšuje nároky na špecializovanú starostlivosť ako aj hospitalizácie, čím hlavne obyvateľov v produktívnom veku znevýhodňuje na trhu práce a v sociálnej inklúzii.

Pritom priemerný počet návštev pacientov u lekára za rok na Slovensku je skoro dvojnásobný (11,3) v porovnaní s priemerom krajín OECD (6,4). Jedna z príčin tejto skutočnosti je nízka integrácia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorú dokazuje vysoká rozdrobenosť poskytovateľov primárnej zdravotnej starostlivosti v rámci územia Slovenska, kde v 623 územných jednotkách (obciach) je 1293 kontaktných miest s celkovým počtom 2777 lekárov primárnej zdravotnej starostlivosti. Vysoký počet návštev pacientov u lekára manifestuje nedostatočný manažment pacienta primárnym lekárom, keď viac ako 80% pacientov s chronickými chorobami je odoslaných od lekára prvého kontaktu k špecialistom. Zo skúseností z iných krajín je evidentné, že systémy zdravotnej starostlivosti, kde funguje skupinová spolupráca lekárov primárnej zdravotnej starostlivosti, dosahujú lepšie výsledky v manažmente liečby pacienta, čo sa prejavuje aj na znižovaní morbidity a mortality pacientov, ako aj v lepšej efektívite poskytovaných zdravotníckych služieb.

Primárna zdravotná starostlivosť je základným pilierom zdravotnej starostlivosti a je dôležité ju prispôbiť súčasným a budúcim požiadavkám a trendom ako sú zvyšujúca sa prevalencia chronických ochorení, znižovanie počtu hospitalizácií, dopyt po klinickej praxi a školiacich zariadeniach pre primárnu zdravotnú starostlivosť, ako aj starnutie obyvateľstva.

Centrá primárnej starostlivosti sú kľúčovým prvkom v budovaní silnejšej národnej primárnej zdravotnej starostlivosti, vrátane väčšieho zamerania na podporu zdravia a prevenciu chorôb a lepšej koordinácie medzi lekármi a inými zdravotníckymi službami. Vytvorením 300 centier primárnej zdravotnej starostlivosti (100 veľkých s počtom lekárov 16 a viac a 200 malých s priemerným počtom lekárov 6, ktoré budú manažované z regionálnych veľkých centier) sa výrazne zlepši efektivita poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti a to najmä lepším manažovaním pacienta (jednotné kontaktné centrum pre pacientov) v oblasti liečby chronických ochorení (väčšie percento diagnostiky a liečby v primárnej starostlivosti a menšie percento v špecializovanej ambulantnej starostlivosti), znížia sa prevádzkové náklady (koncentrácia poskytovateľov na jednom mieste, administratíva, zdieľanie prístrojového vybavenia, atď.), zefektívni sa komunikácia a spolupráca lekárov prvého kontaktu („sharing best practices“) za novej účasti konziliárnej starostlivosti poskytovateľov špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Zlepší sa servis poskytovania zdravotnej starostlivosti pre pacienta na jednom mieste.

Týmto spôsobom sa posilní význam poskytovateľov primárnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta („gate keeper“) a obmedzí sa zbytočná liečba v špecializovanej ambulantnej a ústavnej zdravotnej starostlivosti. Správna organizácia primárnej zdravotnej starostlivosti prináša nemalé šetrenie verejných zdrojov.

Výsledky

- *zníženie priemerného počtu návštev u lekára (na pacienta)*
- *zvýšenie počtu lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto*

Opis typu a príklady aktivít

IP 3.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podpora sociálneho začlenenia prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Podporované budú aktivity do inovatívnej modernizácie zdravotníckej infraštruktúry za účelom zefektívnenia zdravotnej starostlivosti a zvýšenia produktivity práce. Vytvorí sa koncentrované centrá primárnej zdravotnej starostlivosti prepojené s následnou zdravotnou starostlivosťou smerujúce k zlepšeniu dostupnosti ku kvalitnej primárnej starostlivosti v súlade s aktuálnym a budúcim dopytom po službách. Aktivity budú priamo súvisieť s procesom transformácie aktuálneho nemocnične orientovaného systému poskytovania zdravotnej starostlivosti na integrovaný model, ktorý presúva ťažisko z ústavnej starostlivosti do komunitnej ambulantnej primárnej a následnej zdravotnej starostlivosti s orientáciou na klienta a funkčne prepája existujúce služby. Aktivity budú zahŕňať stavebné práce, nákup zariadenia/vybavenia a zdravotníckej techniky. Aktivity budú realizované formou dopytovo-orientovaných projektov.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
- vlastníci, dlhodobí správcovia, alebo dlhodobí nájomcovia zdravotníckych zariadení

príklady aktivít

Špecifický cieľ 3.1.1:

Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zefektívnenia primárnej zdravotnej starostlivosti

➤ budovanie infraštruktúry centier primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tabuľka č. 5: Špecifické ukazovatele výsledkov programu pre EFRR **prioritnej osi Sociálne začlenenie - investície** (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Merná jednotka	Kategória regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
3.1.1	Zníženie priemerného počtu návštev u lekára za rok / pacient	Počet návštev			2014		Monitorovanie	Raz za rok
3.1.1	Zvýšenie počtu lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet lekárov			2014		Monitorovanie	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 4: Vzdelávanie

Prioritná os Vzdelávanie je zameraná na aktuálnu potrebu našej spoločnosti, ktorá má reflektovať na súčasné trendy v súlade so smerovaním k vedomostnej spoločnosti. Vedomostná ekonomika a vedomostná spoločnosť zabezpečia trvalú a dlhodobú konkurencieschopnosť SR. Zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva je možné len vtedy, ak budú vytvorené reálne podmienky pre udržateľný a stabilný ekonomický rast. Slovensko má jednu z najnižších úrovní investícií do vzdelávania v pomere k HDP v EÚ. Pritom kvalitne vzdelaná spoločnosť a vzdelanie reflektujúce na potreby trhu práce sú jednými z hlavných predpokladov pre inovačný potenciál krajiny, najmä z hľadiska dlhohodovej perspektívy udržateľného rozvoja SR. Osoby s nedostatočnými kompetenciami a nedostatočnou kvalifikáciou potrebnou pre trh práce sú najohrozenejšou skupinou na trhu práce a najväčšou bariérou udržateľného rozvoja Slovenska. Kvalita vzdelávania má výrazný vplyv na udržateľnosť pracovných miest a zvyšovanie životnej úrovne.

Prioritná os Vzdelávanie prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou inkluzívneho vzdelávania, zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30–34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %. Národný cieľ pre zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky stanovuje do roku 2020 cieľ 6 % a pre zvýšenie podielu obyvateľstva vo veku 30–34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie na 40 %.

Prioritná os je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť vzdelávania a stratégií rezortu. V oblasti miery predčasného ukončovania školskej dochádzky SR plní tak cieľ EÚ 2020, ako aj národný cieľ (v roku 2012 bola dosiahnutá hodnota na úrovni 5,3%)¹³. Zámerom prioritnej osi Vzdelávanie je zlepšovať výsledky v oblasti vzdelávania so zreteľom na inkluzívny aspekt, prostredníctvom podpory kvality vzdelávania na všetkých úrovniach a stupňoch vzdelávania, tak aby vzdelávanie a odborná príprava reflektovali na požiadavky a potreby trhu práce a boli viac výsledkovo orientované. Žiakom, študentom a osobám so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami je potrebné venovať zvýšenú pozornosť, tak aby sa zvýšili možnosti ich uplatnenia na trhu práce.

Špecifický cieľ 4.1.1 sa zameriava na zlepšenie kvality základného a stredoškolského vzdelávania pre všetkých žiakov. Cieľom je pripraviť žiakov ako ponukovú stránku trhu práce čo najlepšie na pôsobenie na pracovnom trhu, resp. na prechod na nasledujúci stupeň vzdelávania. Odborné vzdelávanie a príprava sú jediným segmentom vzdelávania, ktorý pripravuje svojich absolventov priamo pre prax, preto je nevyhnutné sa naň zamerať s osobitným dôrazom.

Kvalita odborného vzdelávania a prípravy je kritizovaná hlavne zo strany zamestnávateľov. Podľa nich nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu. Negatívnym trendom je aj podiel účasti žiakov SŠ na praktickom vzdelávaní priamo u zamestnávateľa- 3,8% (rok 2012). Prvé zmeny v systéme OVP sa začali realizovať až v roku 2009, čo predstavuje len čiastkovú fázu zavedenia zmien (zo strany škôl ako aj zamestnávateľov). Problémom je aj atraktivita odborného vzdelávania z dôvodu uprednostňovania všeobecného vzdelávania žiakmi ZŠ. To je ovplyvnené aj nedostatočným materiálnym vybavením a didaktickými prostriedkami, ktoré sú pre žiaka nevyhnutné na získanie kompetencií potrebných pre trh práce. Žiaci v medzinárodných meraniach dosahujú výsledky nižšie, ako je priemer EÚ, SR dlhodobo eviduje relatívnu nízku úspešnosť 15-ročných žiakov v medzinárodných meraniach PISA (2003– 2009). Obsah vzdelávania uprednostňuje encyklopedické vedomosti a nie je dostatočne zameraný na schopnosť žiakov spracovávať informácie a využiť získané vedomosti v praxi. Nedostatok asistentov učiteľa, odborných zamestnancov pôsobiacich priamo v školách ako aj nízky počet debarierizovaných škôl neumožňuje úplnú integráciu žiakov so ŠVVP do hlavného vzdelávacieho prúdu.

Špecifický cieľ 4.2.1 je zameraný na posilňovanie kvality VŠ vzdelávania a na praktické vzdelávanie v osnovách vyššieho vzdelávania. Počet VŠ študentov klesá (pokles o 5 009 študentov oproti predchádzajúcemu akademickému roku) a rastie podiel nezamestnaných absolventov VŠ k celkovému počtu nezamestnaných. Systém VŠ vzdelávania je nedostatočne výsledkovo –orientovaný a prepojený

¹³ EUROSTAT http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

na potreby trhu práce. Problémom je nedostatočné uznanie bakalárskeho štúdia ako ukončenej prípravy na vstup do praxe a jeho kvalita vrátane nižšieho uplatnenia absolventov. Pretrváva vysoký záujem o štúdium humanitných a spoločensko – vedných odborov (58,6 %) a nižší podiel absolventov STEM na Slovensku. Na hospodársky potenciál krajiny nepriaznivo vplyva situácia ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja súvisiaca s „odlivom mozgov“ a starnutím výskumných pracovníkov. Preto je potrebné zlepšiť systém podpory a vzdelávania študentov, doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov, aby mali záujem o pôsobenie vo vede a výskume na Slovensku.

Zámerom špecifického cieľa 4.3.1 je podpora systému celoživotného vzdelávania ako nástroja rozvoja ľudského kapitálu lepšej uplatniteľnosti na trhu práce. SR výrazne zaostáva v oblasti podielu účasti populácie na celoživotnom vzdelávaní, pričom práve systém celoživotného vzdelávania a poradenstva má významný vplyv na fungovanie trhu práce a zamestnanosť nakoľko sa vyznačuje flexibilitou k požiadavkám trhu práce.

Nesúlad medzi nadobudnutými vedomosťami a potrebami trhu práce a zároveň neustály dopyt po nových pracovných zručnostiach a spôsobilostiach na trhu práce vyžaduje zvýšenie participácie obyvateľstva na celoživotnom vzdelávaní. V súčasnosti je participácia ekonomicky aktívneho obyvateľstva vo veku 25 – 64 rokov v systéme celoživotného vzdelávania na nízkej úrovni (3,9 %), čo je spôsobené aj problematickou dostupnosťou vzdelávania či už z časového a finančného hľadiska, dostupnosti do miesta vzdelávania, či formy poskytovaného vzdelávania. Zároveň chýba validácia výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia ako jedného z nástrojov získavania kompetencií. Ľudia, ktorí sa najviac potrebujú ďalej vzdelávať, nemajú záujem sa ďalej vzdelávať – ľudia s nižším vzdelaním, nízkou kvalifikáciou, nedostatočnými kompetenciami preto je nevyhnutnosťou zavedenie systému predvídania potrieb pracovného trhu a profesijného poradenstva založeného na spolupráci medzi relevantnými partnermi. Zvlášť potrebné je venovať pozornosť celoživotnému vzdelávaniu mládeže, ľudí nad 50 rokov a osôb s osobitými vzdelávacími potrebami, ktoré sú najviac ohrozené na trhu práce. Doterajšie skúsenosti z oblasti práce s mládežou ukazujú, že intervencie v tejto oblasti majú priaznivý vplyv na túto cieľovú skupinu a preto je potrebné v tom pokračovať (formou atraktívnu pre mladých ľudí, aktivovať ich na lokálnej úrovni).

Ďalším zámerom v rámci systému celoživotného vzdelávania je doplnenie a stabilizácia ľudských zdrojov v zdravotníctve. Demografická štruktúra ľudských zdrojov v zdravotníctve na Slovensku je veľmi nepriaznivá. Z celkového počtu lekárov na Slovensku v roku 2011 je 31% lekárov vo veku 25 – 39 rokov, 34% vo veku 40 – 54 rokov a až 35% lekárov vo veku 55 a viac rokov. Najpočetnejšou vekovou skupinou sú lekári vo veku 55 - 59 rokov. Priemerný vek lekárov na Slovensku je 47,7 rokov, ale priemerný vek lekárov prvého kontaktu (všeobecný lekár pre dospelých a všeobecný lekár pre deti a dorast) je 53,9. V rámci lekárov prvého kontaktu, ktorí sú jedným zo základných pilierov efektívne fungujúceho modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti, nie je odliv počtu zdravotníckych pracovníkov z dôvodov demografického vývoja kompenzovaný dostatočným prílivom nových mladých lekárov do systému. Nepriaznivá demografická štruktúra je tiež umocnená vysokým odlivom absolventov vysokoškolského štúdia a mladých zdravotníckych pracovníkov do zahraničia. Bez rýchlych a účinných opatrení v tejto oblasti hrozí v blízkej budúcnosti vo viacerých odbornostiach vážny pokles počtu zdravotníckych pracovníkov a tým výrazné zhoršenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Špecifický cieľ 4.3.2 je zameraný na zlepšenie postavenia a zvýšenie kvality pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania. V školstve je rozhodujúce zabezpečenie výraznejšej úlohy a postavenia a ohodnotenia učiteľov všetkých stupňov vzdelávania. Kvalita pedagógov (odborná znalosť v prednášanej problematike a schopnosť odovzdávania vedomostí študentom, ako aj schopnosť prijímať spätnú väzbu) má vplyv na kvalitu vzdelávania. Prítomnosť kvalitných učiteľov v školstve je podmienená efektívnou prípravou pred nástupom na miesto učiteľa a možnosťou na ďalšie zdokonaľovanie sa počas výkonu povolania, ako aj atraktívnosťou povolania učiteľa. V regionálnom školstve pôsobí 34% učiteľov starších ako 50 rokov, najčastejšie vo veku 50-54 rokov (15,3%) a najviac v SOŠ. Mladých učiteľov vo veku do 30 rokov pôsobí v školách len 13,4% z celkového počtu. Pre potreby zvýšenia kvality najmä odborného vzdelávania a prípravy je potrebné na jednej strane zvýšiť záujem mladých ľudí o výkon učiteľského povolania, na druhej strane je potrebné zaviesť riadené získavanie profesijných kompetencií prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania učiteľov už pôsobiacich v systéme vzdelávania. Riziko v oblasti terciárneho vzdelávania predstavuje aj postupujúci rozpad personálneho zabezpečenia vysokých škôl, ktorý sa prejavuje vysokým priemerným vekom vysokoškolských učiteľov a nedostatkom kvalitných mladých zamestnancov, docentov a profesorov. Základom pre obnovu ľudských zdrojov v terciárnom

vzdelávaní je podpora a motivácia doktorandov, ktorí počas štúdia zabezpečujú aj vzdelávacie činnosti. Pre zvýšenie kvality pedagógov terciárneho vzdelávania je nevyhnutné zabezpečenie kvality, orientácie na výsledky a excelentnosti VŠ vzdelávania, najmä získaním špičkových učiteľov a externých expertov do inštitúcií vyššieho vzdelávania.

Plnenie zámerov prioritnej osi je v súlade s tematickým cieľom č. 10 „Investície do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania“, ako aj tematickým cieľom č. 8 „Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily“ a tematickým cieľom č. 9 „Podpora sociálneho začlenenia a boja proti chudobe“.

Investičné priority prioritnej osi Vzdelávanie:

Investičná priorita 4.1. Predchádzanie a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky.

Špecifický cieľ 4.1.1 *Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy.*

Realizáciou aktivít v rámci špecifického cieľa 4.1.1 sa zabezpečí aby kvalita základného a stredného školstva reflektovala na požiadavky pracovného trhu. Dôraz bude kladený na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prepojenie s praxou a zvyšovanie kvality kľúčových kompetencií a zručností žiakov predovšetkým v oblasti matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti vrátane podpory tvorivosti žiakov. Cieľom týchto aktivít je aj podpora inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ.

Výsledky

- *kvalitný systém vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúci požiadavky trhu práce*
- *zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy*
- *zvýšenie podielu účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa*
- *systém partnerskej spolupráce so zamestnávateľmi pri tvorbe, inovácii a realizácii obsahu vzdelávania, prepojenie teoretického a praktického vzdelávania*
- *zvýšenie účasti žiakov so ŠVVP v hlavnom vzdelávacom prúde a uplatňovanie modelu inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ*
- *vytvorený systém podpory prechodu žiakov zo školy na trh práce alebo na nadväzujúci stupeň vzdelávania s osobitným zreteľom na žiakov so ŠVVP*
- *zvýšenie matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti žiakov ZŠ a SŠ*
- *zvýšenie podnikateľských vedomostí, zručností a ekonomického myslenia žiakov*
- *vypracovanie štandardov kvality primárneho a nižšieho stredného vzdelávania.*

Opis typu a príklady aktivít

IP 4.1 Predchádzanie a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky

Prostredníctvom špecifického cieľa 4.1.1 sa zabezpečí, aby v základnom a strednom školstve bol žiak pripravený na jeho budúce pôsobenie na pracovnom trhu, resp. na prechod na nasledujúci stupeň vzdelávania. Žiak vybavený kvalitnými kľúčovými kompetenciami je lepšie pripravený jednak pre stále sa vyvíjajúci a sofistikovanejší trh práce, ako aj pre svoje nadväzujúce vzdelávanie v systéme vysokoškolského alebo ďalšieho vzdelávania.

Špecifický cieľ 4.1.1:

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so ŠVVP,
- rodičia,
- lídri komunitnej práce,
- pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy,
- tútori a lektori,
- profesionálni a dobrovoľní pracovníci s mládežou,

- zamestnanci štátnej správy a samosprávy,
- verejnosť/miestna komunita.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- regionálna a miestna samospráva,
- základné školy a stredné školy,
- vzdelávacie inštitúcie,
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC,
- ústredné orgány štátnej správy,
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory,
- mimovládne neziskové organizácie,
- podnik z verejného sektora,
- podnik zo súkromného sektora.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 4.1.1:

Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy

- Tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na zvýšenie prírodovednej, matematickej a finančnej gramotnosti
- Tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality.
- Návrh a overenie indikatívnych deskriptorov a referenčný súbor kvalitatívnych kritérií/indikátorov kvality odborného vzdelávania a prípravy, mechanizmov ich merania a monitorovania
- Podpora aktivít mobility a internacionalizácie v oblasti odborného vzdelávania
- projekty zamerané na vytváranie cvičných firiem vrátane rozšírenia predmetu cvičná firma na čo najväčší počet stredných škôl
- Projekty na zvýšenie záujmu žiakov ZŠ o odborné vzdelávanie a prípravu vrátane odborného a kariérneho poradenstva (aj v spolupráci s rodičmi).
- Podpora projektov zameraných na rozšírenie prvkov duálneho vzdelávania
- Podpora spolupráce škôl so zamestnávateľmi napr. formou projektov zameraných na podporu výkonu praktického vyučovania žiakov SOŠ priamo na pracoviskách zamestnávateľov, podpora stimulačných vzdelávacích procesov pre lepšiu previazanosť škôl s podnikmi a zamestnávateľmi, zavedenie stimulov pre zamestnávateľov atď.
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní na ZŠ a odborného vzdelávania
- Podpora projektov zameraných na proaktívne inkluzívne opatrenia v oblasti ZŠ a odborného vzdelávania

Investičná priorita 4.2. Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelávania.

Špecifický cieľ 4.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce.

Implementáciou bude zabezpečené dosiahnutie cieľa investičnej priority – zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania v súlade s praxou, podpora výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov a STEM. Podporované bude posilňovanie excelentnosti VŠ vzdelávania a praktické vzdelávanie formou odborne zameraného bakalárskeho štúdia v spolupráci so zamestnávateľmi a na rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja.

Výsledky

- zvýšenie kvality terciárneho vzdelávania reflektujúceho požiadavky trhu práce a hospodárstva krajiny prostredníctvom orientácie na výsledky
- zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov prispievajúcich k zvýšeniu uplatniteľnosti ich absolventov na trhu práce
- rozvinutý systém bakalárskych študijných programov zameraných na profesijné vzdelávanie, vrátane stimulácie otvárania programov odborne zameraného bakalárskeho štúdia v spolupráci so súkromným sektorom a organizáciami zastupujúcimi podnikateľský sektor, malé a stredné podnikanie.
- podpora odbornej praxe vysokoškolských a vedeckých pracovníkov vo firmách s cieľom zlepšiť partnerstvo medzi vzdelávacími inštitúciami a podnikmi.
- zvýšenie počtu partnerstiev VŠ centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru
- zvýšenie záujmu a počtu absolventov štúdia STEM
- vytvorenie funkčného systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume
- rozšírenie spolupráce VŠ na riešení výskumných projektov so zahraničnými partnermi
- zvýšenie podpory inkluzívneho VŠ vzdelávania osôb so špecifickými potrebami

Opis typu a príklady aktivít

IP 4.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti terciárneho a ekvivalentného vzdelávania s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zvýšenie kvality VŠ vzdelávania prostredníctvom prepojenia vysokoškolského vzdelávania s potrebami trhu práce a praxou, rozvoj a podpora výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov, podpora STEM. Podpora bude zameraná na posilňovanie excelentnosti vysokoškolského vzdelávania, ako aj na praktické vzdelávanie v osnovách vyššieho vzdelávania formou odborne zameraného bakalárskeho štúdia a na rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- študenti vysokých škôl,
- študenti stredných škôl,
- vysokoškolskí učitelia,
- manažment vysokých škôl,
- zamestnanci v oblasti výskumu a vývoja (vrátane podnikovej sféry a SAV),
- doktorandi,
- postdoktoranti.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- stredné školy,
- vysoké školy,
- vzdelávacie inštitúcie,
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC,
- ústredné orgány štátnej správy,
- Slovenská akadémia vied (vrátane jednotlivých ústavov SAV),
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory,
- podnik z verejného sektora,
- podnik zo súkromného sektora.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 4.2.1:

Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom

dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce

- Podpora podnikateľských, inovačných a riešiteľských schopností v osnovách vyššieho vzdelávania.
- Projekty na zmenu opisov študijných odborov podľa požiadaviek zamestnávateľov, organizovanie odborných praxí študentov a odborných stáží vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v zamestnávateľskom sektore.
- Vytvorenie katalógu vysokoškolských kvalifikácií a kvalifikačných štandardov.
- Vytvorenie podmienok na prípravu expertov pre vysokoškolské centrá prepájajúce vysoké školy a podniky v regiónoch (think tanky).
- Vytvorenie podmienok na uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy priamo v spoločnostiach, školenie zamestnancov na vzdelávanie študentov.
- Podpora cvičných firiem (podnikateľské zručnosti a prepojenie teórie s praxou).
- Tvorba a inovácia študijných programov s dôrazom na potreby trhu práce vrátane prakticky zameraných bakalárskych študijných programov a programov ďalšieho vzdelávania v spolupráci so súkromným sektorom a organizáciami zastupujúcimi podnikateľský sektor, malé a stredné podnikanie.
- Podpora projektov zameraných na proaktívne inkluzívne opatrenia
- Podpora projektov vysokých škôl na identifikáciu a odstraňovanie bariér v prístupe k štúdiu osôb so špecifickými potrebami.
- Posilňovanie zabezpečenia kvality, orientácie na výsledky a excelentnosti vysokoškolského vzdelávania.
- Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ľudského kapitálu vo vede a výskume
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality
- Podpora aktivít mobility medzi organizáciami výskumu a vývoja a podnikateľským sektorom.
- Podpora projektov na zvýšenie počtu absolventov štúdia STEM (prírodné vedy, technológia, inžinierstvo a matematika) a štúdia IT vrátane inštitucionálnej, materiálnej, informačnej a administratívnej podpory VŠ (propagácia, poradenstvo, motivácia).
- Programy popularizácie vedy.
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Investičná priorita 4.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily.

Špecifický cieľ 4.3.1 *Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.*

Prostredníctvom špecifického cieľa bude možné zabezpečiť zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovania významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj podporou zákonného riešenia uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania. Súčasťou realizovanej podpory bude zároveň zvýšenie zainteresovanosti zamestnávateľov na CŽV s cieľom stabilizácie pracovných pozícií.

Základným nástrojom doplnenia a stabilizácie zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva budú rezidentské programy. Rezidentské programy ako forma cielenej finančnej podpory špecializačného štúdia sú dôležitými motivátormi pri výbere špecializačného štúdia zo strany absolventov medicíny po ukončení vysokoškolského štúdia a sú účinným nástrojom riadenia a plánovania ľudských zdrojov v zdravotníctve. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov komplementárne podporí a posilní účinnosť výstupov dosiahnutých v rámci aktivít špecifického cieľa 2.2.1.

Výsledky

- *zvýšenie účasti dospelých na CŽV zo súčasných 3,9 % na 10 % v roku 2020 s osobitným dôrazom, na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu a ich udržateľnosť na trhu práce resp. opätovné začlenenie na trh práce*

- zvýšenie počtu osôb, ktoré získali osvedčenie o nadobudnutí kvalifikácie zo súčasných 500 na 3000 do roku 2015
- zvýšenie podpory CŽV a získavania kompetencií osôb so ŠVVP s cieľom ich uplatnenia sa na trhu práce
- podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance)
- systém kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov)
- prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania
- vytvorenie/implementácia Národného kvalifikačného rámca a aktualizácia Národnej sústavy kvalifikácií podľa požiadaviek trhu práce (zvýšenie počtu popísaných kvalifikácií a štandardov)
- vytvorenie a aktualizácia systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb / potrieb pracovného trhu (sumár verejne dostupných informácií o zmenách a perspektívach trhu vzdelávania / práce), vytvorenie systému predvídania potrieb pracovného trhu a profesijného poradenstva založeného na spolupráci medzi MPSVR SR a MŠVVaŠ SR, regionálnymi a sociálnymi partnermi
- prepojenie systému CŽV s trhom práce vytváraním partnerstiev vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, zavedenie systému partnerskej spolupráce
- rozšírenie siete oprávnených inštitúcií na vykonávanie skúšok - overenia odbornej spôsobilosti
- zvýšenie informovanosti občanov o možnostiach ďalšieho vzdelávania, uznávaní dosiahnutých kvalifikácií a príležitostiach na trhu práce
- vytvorenie štandardov neformálneho vzdelávania mládeže vo vybraných kompetenciách potrebných pre uplatnenie na trhu práce
- vytvorenie a zavedenie systémov podpory prechodu mladých ľudí zo študentského do pracovného prostredia ako nástroja na podporu rozvoja kompetencií mladých ľudí (špecifické vzdelávanie, životný, podnikateľský mentoring, koučing, dobrovoľnícka služba)
- doplnenie a stabilizácia zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva rovnomerne vo všetkých regiónoch Slovenska
- zníženie vekového priemeru lekárov (prednostne lekári prvého kontaktu)
- skvalitnenie ľudských zdrojov v zdravotníctve s ohľadom na nové postupy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Špecifický cieľ 4.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.

Pre zlepšenie postavenia pedagogických a odborných zamestnancov je potrebná kvalitná príprava na povolanie a ďalší profesijný rozvoj počas jeho výkonu. Zámerom je investovať do budovania ľudského kapitálu v školstve (vrátane zvýšenia záujmu o štúdium učiteľstva najmä odborných, STEM a IT predmetov, podpory doktorandov a získania expertov pre výučbu), ako aj do podpory a obnovy existujúceho ľudského kapitálu prostredníctvom rozvoja profesijných kompetencií. K dosiahnutiu cieľa je zároveň potrebné zvýšiť efektívnosť riadenia škôl.

Výsledky

- vytvorenie profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických a odborných zamestnancov a kariérnych pozícií pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na inkluzívne vzdelávanie
- zvýšený podiel študentov v učiteľských študijných programoch prvého stupňa pre predmety STEM (10% študentov)
- atraktívnenie učiteľstva predmetov STEM a IT pre absolventov stredných škôl s nadpriemernými študijnými výsledkami
- zvýšený objem praktickej výučby učiteľských študijných programov (pedagogická prax by mala tvoriť 20 – 40% štúdiá)
- inovovať profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov vrátane uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania v praxi

- zvýšenie profesijných kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov v oblasti efektívneho riadenia a manažmentu škôl a školských zariadení
- efektívnejšie riadenie škôl a vzdelávacích inštitúcií a zohľadnenie potrieb vzdelávajúcich sa osôb
- otvorenie akademickej kariéry aj pre odborníkov pôsobiacich v iných sektoroch
- funkčné systémy kvality kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov prostredníctvom inovovaného obsahu a rozsahu vzdelávania a riadeného získavania profesijných kompetencií

Opis typu a príklady aktivít

IP 4.3 Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovania významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy. Oblasť vzdelávania zdravotníckych pracovníkov je významovo prepojená s aktivitami špecifického cieľa 2.2.1 a 3.1.1.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- zamestnanci
- samostatne zárobkovo činné osoby
- osoby zúčastnené na aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania
- mladí ľudia vo veku do 29 rokov
- starší ľudia v produktívnom veku
- lektori
- tútori
- lídri pre oblasť práce s deťmi a mládežou
- lídri komunitnej práce
- profesionálni aj dobrovoľní pracovníci s mládežou
- pedagogickí a odborní zamestnanci v zmysle platnej legislatívy
- vysokoškolskí učitelia
- žiaci a študenti

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- regionálna a miestna samospráva
- materské školy
- základné školy
- stredné školy
- vysoké školy
- vzdelávacie inštitúcie
- rozpočtové a príspevkové organizácie štátu a VÚC
- ústredné orgány štátnej správy
- Slovenská akadémia vied (vrátane jednotlivých ústavov SAV)
- profesijné organizácie, zamestnávateľské zväzy, asociácie a komory
- mimovládne neziskové organizácie
- podnik z verejného sektora
- podnik zo súkromného sektora
- poskytovatelia zdravotnej starostlivosti
- iné subjekty verejnej správy

príklady aktivít

Špecifický cieľ 4.3.1:

Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

- Tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie)
- Vytvorenie kurzov na ukončenie ZŠ a/alebo nižšieho stredného vzdelania, stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania
- Inštitucionalizácia CŽV osôb s osobitými vzdelávacími potrebami.
- Podpora vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny.
- Projekty na podporu vzdelávania pre aktívne starnutie s dôrazom na uplatnenie na trhu práce.
- Zavádzanie programov na dokončenie/doplnenie vzdelania.
- Vytvorenie/aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a systému uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.
- Monitoring, evaluácia, tvorba a zavádzanie štandardov kvality.
- Zavedenie systému celoživotného vzdelávania v rezorte ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vrátane odvetvovej pôsobnosti.
- Programy na podporu zvyšovania kompetencií tútorov a lektorov
- Zvyšovanie zainteresovanosti zamestnávateľov na programoch CŽV, vrátane tvorby podmienok pre priamu účasť zamestnávateľov na tvorbe obsahu a foriem CŽV
- Identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote.
- Tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania.
- Vytváranie kontaktných miest / centier kariérového poradenstva pre dospelých, vzdelávanie kariérových poradcov a implementácia štandardov poradenských služieb.
- Prepojenie databáz údajov z oblasti CŽV, sociálnych štatistík a trhu práce.
- Podpora aktivít mobility.
- Podpora sociálnych a komunikačných zručností mládeže s cieľom uplatnenia sa na trhu práce
- podpora opatrení na riešenie problémov spojených s nezamestnanosťou mládeže prostredníctvom tvorby systémov vyhľadávania a „v'ahovania“ NEETs do podporných aktivít, podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní.
- Podpora rozvoja kľúčových kompetencií osobnostno-sociálneho rozvoja mládeže prostredníctvom cieľených voľnočasových aktivít
- Rezidentské programy prioritne zamerané na posilnenie siete zdravotníckych pracovníkov v kľúčových vekovo rizikových a poddimenzovaných špecializačných odboroch.
- Realizácia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v nadväznosti na nové postupy v prevencii a poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Špecifický cieľ 4.3.2:

Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania

- Tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania
- Tvorba a inovácia inkluzívnych profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických alebo odborných zamestnancov a kariérových pozícií pedagogických a odborných zamestnancov
- Podpora realizácie kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s dôrazom na inkluzívny aspekt
- Tvorba, inovácia, realizácia študijných a vzdelávacích programov, vrátane profesijne orientovaných študijných a vzdelávacích programov
- Zabezpečenie podmienok na uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy v podnikoch
- Podpora vytvárania cvičných škôl
- Podpora prepojenia teoretického a praktického vzdelávania.
- Projekty zamerané na zvýšenie počtu hodín praxe študentov učiteľských odborov
- Podpora projektov zameraných na manažérsku prípravu riaditeľov škôl
- Popularizácia štúdiá STEM, IT a odborných predmetov v učiteľských odboroch (propagácia, poradenstvo, motivácia)
- Identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov
- Podpora aktivít mobility
- Projekty zamerané na podporu propagácie učiteľského povolania.
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní.

Tabuľka č.6 : Spoločné ukazovatele výsledkov, pre ktoré bola nastavená východisková hodnota a programovo špecifické ukazovatele výsledkov zodpovedajúce špecifickému cieľu pre ESF **prioritnú os Vzdelávanie** (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Kategória regiónu alebo IZM	Merná jednotka pre ukazovateľ	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ	Východisková hodnota	Merná jednotka pre východiskovú a cieľovú hodnotu	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
4.1.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.1.1	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.1.1	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy s prvkami duálneho vzdelávania		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.1.1	Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a školami existujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu		Počet partnerstiev	Počet podporovaných mikropodnikov, malých a stredných podnikov			2014		Monitorovanie, hodnotenie, štúdie	VVS 2019 a záverečná správa
4.1.1	Účastníci, ktorí 6 mesiacov po ukončení projektu pokračujú na nasledujúcom stupni vzdelávania alebo sú zamestnaní		Počet osôb	Osoby vo veku do 25 rokov			2014		Monitorovanie, hodnotenie, štúdie	VVS 2019 a záverečná správa
4.2.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy		Počet osôb	Osoby s vyšším sekundárnym (ISCED 3) alebo post-sekundárnym vzdelaním (ISCED4)			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.2.1	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Osoby s vyšším sekundárnym (ISCED 3) alebo post-sekundárnym vzdelaním (ISCED4)			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.2.1	Počet vytvorených centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru		Počet centier	Počet podporovaných mikropodnikov, malých a stredných podnikov			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.2.1	Počet vytvorených/ inovovaných		Počet	Osoby s vyšším			2014		Monitorovanie	Raz za rok

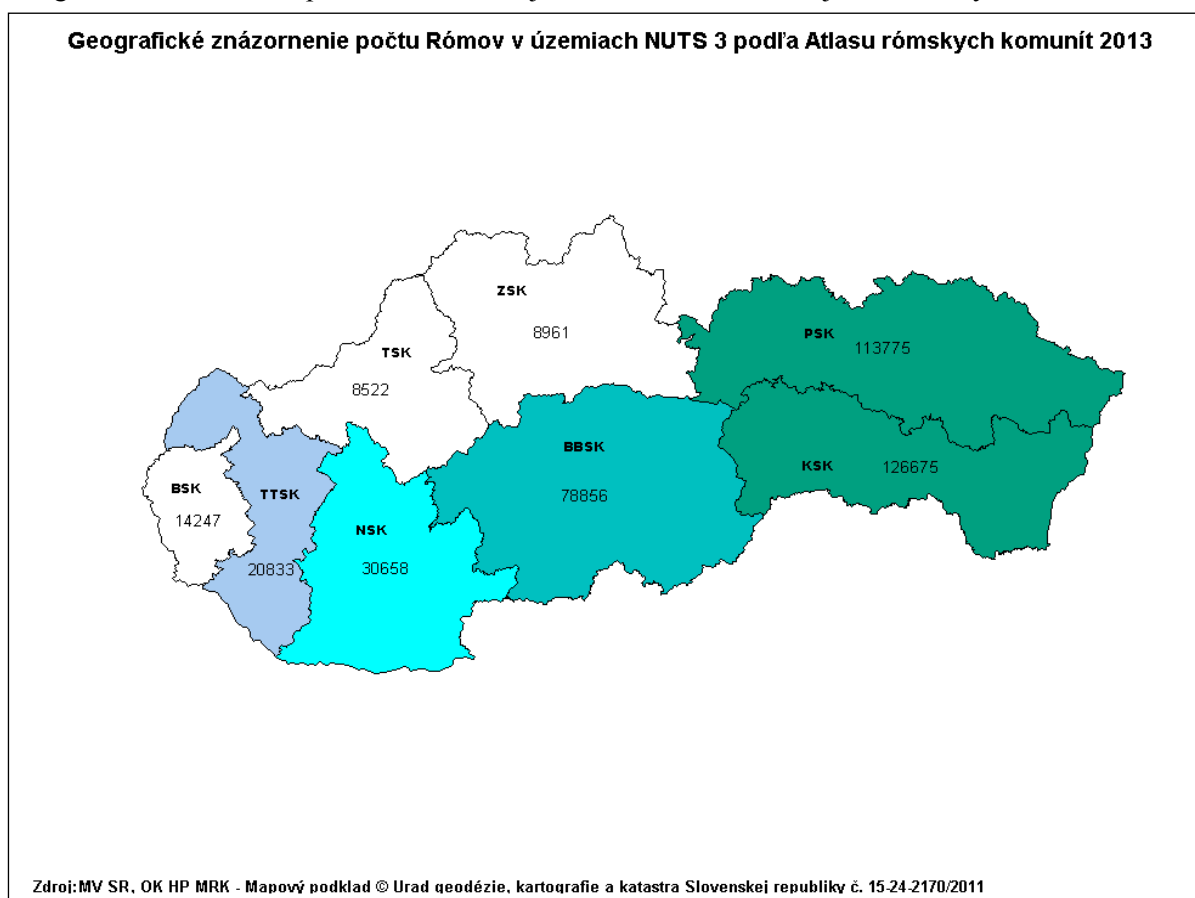
	profesijne orientovaných študijných bakalárskych programov v terciárnom vzdelávaní		programov	sekundárnym (ISCED 3) alebo post-sekundárnym vzdelaním (ISCED4)						
4.3.1	Priemerný vek všeobecných lekárov		Vek				2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Počet pracovníkov v zdravotníctve, ktorí po ukončení vzdelávania pôsobia v systéme slovenského zdravotníctva		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Účastníci, ktorých situácia na pracovnom trhu sa 6 mesiacov po odchode zlepšila		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy CŽV		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.1	Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi CŽV existujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu		Počet partnerstiev	Počet podporovaných mikropodnikov, malých a stredných podnikov			2014		Monitorovanie, hodnotenie, štúdie	VVS 2019 a záverečná správa
4.3.1	Počet účastníkov, ktorí si prostredníctvom CŽV doplnili základné a/alebo nižšie stredné vzdelanie		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok
4.3.2	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu		Počet osôb	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb			2014		Monitorovanie	Raz za rok

				osôb						
4.3.2	Počet projektov na zlepšenie postavenia a kvality pedagogických a odborných zamestnancov		Počet projektov	Počet projektov zameraných na verejnú správu alebo verejnú službu			2014		Monitorovanie	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1 z 11. januára 2012 bola schválená Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, ktorá reaguje na potrebu riešiť výzvy spojené so sociálnym a spoločenským začleňovaním rómskych komunít i na úrovni Európskej únie. Princípy stratégie tvoria základ politik s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu rómskych komunít pre obdobie do roku 2020. Prioritná os Integrácia marginalizovaných rómskych komunít reflektuje na jednej z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Je zameraná na obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít, ktorí patria medzi najohrozenejšie skupiny obyvateľstva trpiace vysokou mierou deprivácie a sociálnej exklúzie. Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít žijú v osídleniach, ktoré sú zdokumentované v Atlase rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z aktuálnych údajov, spracovaných Regionálnym centrom Rozvojového programu OSN (UNDP) žije v 1072 obciach na Slovensku s rómskou komunitou 402 527 Rómov, z toho 187 557 žije rozptýlene medzi majoritou. V koncentráciách vo vnútri obcí, resp. miest žije 52 277 Rómov, na ich okrajoch 95 554 a 67 303 v separovaných osídleniach.

Geografické znázornenie počtu Rómov v krajoch Slovenska znázorňuje nasledovný Graf:

Investičné priority prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

Investičná priorita 5.1 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Špecifický cieľ 5.1.1 *Zvýšiť účasť detí z marginalizovaných rómskych komunít v predprimárnom vzdelávaní na úroveň 50% a zvýšiť podiel rómskej populácie s ukončeným stredným vzdelaním na 20% voči úrovni všeobecnej populácie prostredníctvom zlepšeného prístupu ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu.*

Základom pre prijímanie a spracovávanie informácií, k vzdelávaniu, k prístupu na trh práce, k využitiu voľného času, k prístupu k médiám a k rade ďalších spoločenských oblastí života je gramotnosť. Výberové zisťovania UNDP (2010) poukázali na alarmujúce disparity vo výsledkoch vzdelávacieho

2. návrh Operačného programu Ľudské zdroje 2014 – 2020 63

procesu v rámci porovnania gramotnosti rómskej populácie za všetky vekové skupiny so všeobecnou populáciou. Rómska populácia vykazuje v rámci kvalifikačnej štruktúry značne negatívne hodnoty. Podľa Atlasu rómskych komunít (2013) až 16,73% obyvateľov nemá ukončené základné vzdelanie, 28,05% Rómov má ukončenú základnú školu a 4,98 % ukončilo špeciálnu školu. Stredoškolské vzdelanie dosiahlo 5,74% obyvateľov a 2,80 % osôb navštevuje strednú školu. Počet obyvateľov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním je 0,18% a zároveň 0,36 % Rómov vysokú školu navštevuje.

Výsledky

- *zlepšený prístup ku kvalitnému vzdelávaniu na všetkých stupňoch vzdelávania vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve*
- *zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému*
- *znížená miera predčasného ukončenia školskej dochádzky marginalizovaných komunít*
- *zabezpečený úspešný prechod zo školy do zamestnania*
- *zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami*
- *zavedený celodenný výchovno-vzdelávací systém na ZŠ*
- *zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C prostredníctvom účinnej pomoci*

Špecifický cieľ 5.1.2 *Znížiť podiel nezamestnanosti z miery nezamestnanosti 72% rómskych mužov a 75% žien o 30% (na konečnú hodnotu 50,4 % rómski muži a 52,5% rómske ženy) prostredníctvom zlepšeného prístupu k pracovným príležitostiam s osobitným dôrazom na zvýšenie kvality v službách zamestnanosti, nediskriminačný prístup a odbornú prípravu.*

Opis východiskovej situácie

Miera možnosti zamestnania občanov je jedným zo základných predpokladov spoločenskej a pracovnej integrácie. Tradičné zručnosti Rómov nie sú potenciálnym riešením ich nezamestnanosti, sú pre trh práce iba okrajovým záujmom. Diskriminácia rómskej populácie na trhu práce nie je jediným problémom, s ktorým sa Rómovia pri hľadaní zamestnania stretávajú. Nízka úroveň vzdelania a zručností je veľkým nedostatkom v oblasti konkurencieschopnosti na trhu práce. Postoje zamestnávateľov k zamestnávaniu Rómov sú negatívne a nevhodne ovplyvňujú mieru zamestnanosti tejto menšiny. Metodikou štatistického zisťovania pracovných síl sa vo výskumoch UNDP (2010) ukázalo, že v rámci rómskej populácie vo veku 15-64 rokov majú najpočetnejšie zastúpenie nezamestnaní – z rómskych mužov ich je 72 % a z rómskych žien 75 % populácie. Podľa rovnakého výskumu s použitím rovnakej metodiky je zamestnaných 20 % rómskych mužov a 11 % rómskych žien

Výsledky

- *zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti MRK*
- *zlepšenie poskytovania služieb zamestnanosti*

Špecifický cieľ 5.1.3 *Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvetu a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania*

Zdravotný stav rómskej populácie na Slovensku sa v posledných rokoch výrazne zhoršuje. Hlavnými determinantmi zlého zdravotného stavu sú nízka úroveň zdravotného a sociálneho povedomia, nedostatočná osobná hygiena, nízky štandard komunálnej hygieny, bývania, ekologické riziko (nedostatočný prístup k pitnej vode, infraštruktúre), nedostatočná výživa v dôsledku chudoby, zhoršená dostupnosť k zdravotnej starostlivosti, nízka zaočkovanosť rómskej populácie.

Výsledky

- *zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti*
- *zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní*
- *zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK*
- *zníženie počtu nelegálnych obydlí s nízkym štandardom hygieny zvýšený hygienický*

Opis typu a príklady aktivít

IP 5.1 Integrácia marginalizovaných komunít

Realizáciou uvedených aktivít bude možné zabezpečiť dosiahnutie cieľa investičnej priority, ktorým je integrácia marginalizovaných komunít, ako sú napr. Rómovia.

„Take-away balík“

Viacere hodnotenia a štúdie (UNDP 2012 USVRK 2012 SGI 2013) identifikovali, že v programovom období 2007-2013 došlo ku zlyhaniu v súvislosti so zabezpečením komplexnosti programov a s mierou absorpčnej kapacity finančných prostriedkov v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít trpiacich najvyššou mierou segregácie. Medzi identifikovanými dôvodmi zlyhania bola vysoká administratívna náročnosť programov financovaných z prostriedkov EU v kombinácii s absenciou miestnych kapacít, krátke trvanie realizovaných programov, vysoká súťaž v získavaní finančných prostriedkov alebo neschopnosť obcí programy spolufinancovať. Skúsenosť získaná prostredníctvom transformácie programu Terénnej sociálnej práce z dopytovo-orientovaných projektov do národného projektu dokázala, že väčšinu identifikovaných problémov je možné prekonať prostredníctvom zmeny v realizácii projektov a programov. Preto vybrané programy financované prostredníctvom prioritnej osi 5 (ESF) budú štandardizované a realizované vo forme národných projektov. Konkrétne ide o programy Terénna sociálna práca v obciach s prítomnosťou MRK, Komunitné centrá v obciach s prítomnosťou MRK, Podpora vzdelávania detí z prostredia marginalizovaných rómskych komunít v rannom detstve, Program zdravotnej výchovy a prevencie v obciach s prítomnosťou MRK a Program asistencie pri vysporiadavaní a legalizácii pozemkov.

Prijímateľom pomoci a realizátorom programov bude ÚSVRK. Výkon uvedených programov v obciach s najvyššou mierou segregáčného indexu (približne 250 obcí) bude realizovaný automaticky, na základe nárokovateľnosti, nie súťaže. ÚSVRK okrem samotnej realizácie bude garantovať prepojenosť jednotlivých intervencií a kvalitu ich výkonu v teréne. Financovanie programov bude zabezpečené na celé programové obdobie, čím bude zabezpečená ich kontinuálna realizácia v teréne a následne aj kvalita ich výkonu. Vďaka dlhodobej realizácii, vznikne i príležitosť na uplatňovanie dočasných vyrovnávajúcich opatrení pre ľudí z prostredia MRK zapojených do realizácie programov. Pri výkone uvedených opatrení budú uplatňované zjednodušené formy vykazovania výdavkov, najmä štandardná stupnica jednotkových výdavkov alebo paušálne sumy. Vďaka realizácii uvedených programov vo forme veľkých národných projektov bude dosiahnutá nižšia chybovosť projektov, plynulé čerpanie finančných prostriedkov, zásadne zníženie administratívnej a finančnej záťaže na strane samotných poskytovateľov programov v teréne (teda samospráv alebo miestnych MVO). Cieľom inovácie je obciam poskytnúť „pred-pripravené produkty“, ktorých realizácia v teréne nevyžaduje žiadne dodatočné investície zo strany obce, ich realizácia bude teda rozšírená i do obcí, ktoré nie sú pripravené na realizáciu individuálnych dopytovo-orientovaných projektov.

Sociálny aspekt vo verejnom obstarávaní

Verejné finančné prostriedky môžu okrem naplnenia cieľa, pre ktorý sú určené, prinášať aj ďalšie pozitívne externality. Medzi takého patrí napr. príspevok ku zvyšovaniu zamestnanosti a zamestnateľnosti ľudí z prostredia MRK prostredníctvom finančných prostriedkov ERDF určených pre zabezpečenie infraštruktúrnych projektov. Pri projektoch zameraných na regeneráciu sídiel, sociálnu infraštruktúru a podporu bývania, financovaných prostredníctvom prioritnej osi 6, bude pri verejných obstarávaní stavebných prác povinne vyžadovaná tzv. Doložka pre plnenie zákazky, ktorá definuje rozsah zapojenia ľudí z prostredia MRK do dodania obstaraných prác.

Za účelom vykonania podmienok stanovených v doložkách bude potrebné vytvárať efektívne partnerstvá medzi stavebnými firmami (dodávateľmi zákazky) a organizáciami pracujúcimi s prostredím MRK v oblasti sociálneho rozvoja (väčšinou MVO), ktoré budú zabezpečovať výber a každodennú spoluprácu s ľuďmi z prostredia MRK zapojenými do výkonu zákazky. Prostredníctvom nástroja môžu vzniknúť dlhodobé a efektívne medzisektorové partnerstvá, ktorých existencia môže mať zásadný vplyv na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v prostredí MRK.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

- deti z MRK, žiaci základných a stredných škôl pochádzajúci z MRK, rodičia, príslušníci MRK,

asistenti/asistentky učiteľa, pedagogickí zamestnanci/zamestnankyne, tútori/tútorke, lektori/lektorky, zamestnanci/zamestnankyne štátnej správy a samosprávy pracujúci s MRK, pracovníci/pracovníčky s mládežou, mládežnícki pracovníci /pracovníčky, komunitní pracovníci/pracovníčky, odborní zamestnanci pedagogicko-psychologických poradní,

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- Obce s prítomnosťou MRK,
- mimovládne organizácie,
- štátne stredné školy , rozpočtové a príspevkové
- organizácie VÚC, obcí (vrátane materských, základných a stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, resp. VÚC)

Tento opis bude obsahovať aj kroky, ktoré budú vykonané, berúc do úvahy zásadu rovnosti medzi mužmi a ženami, nediskriminácie a trvalo udržateľného rozvoja.

príklady aktivít

Špecifický cieľ 5.1.1:

Zvýšiť účasť detí z marginalizovaných rómskych komunít v predprimárnom vzdelávaní na úroveň 50% a zvýšiť podiel rómskej populácie s ukončeným stredným vzdelaním na 20% voči úrovni všeobecnej populácie prostredníctvom zlepšeného prístupu ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu

- systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní,
- Podpora programov orientovaných na zlepšenie spolupráce medzi vzdelávacím zariadením a rodičmi rómskych detí (napr.: prostredníctvom programov zameraných na aktiváciu rodičov z prostredia MRK prostredníctvom vzdelávania učiteľov zameraného na tvorbu programov spolupráce s rodičmi rómskych detí a pod.)
- Systematické poskytovanie tútorskej a mentorskej podpory pre žiakov z MRK s dôrazom na úspešné ukončenie ZŠ a plynulý prechod na SŠ .Podpora kvalitných a variabilných vzdelávacích programov na pokrytie individualizovaných potrieb žiakov s dôrazom na rozvoj kognitívnych funkcií a nadobudnutie kľúčových kompetencií.
- Systematická podpora celodenného výchovného systému na ZŠ s dôrazom na obce s najvyšším segregáčnym indexom MRK .
- Systematická podpora výchovno-vzdelávacích aktivít a voľno-časových aktivít pre deti z MRK s hlavným dôrazom na prepájanie majority s minoritou
- Podpora programov druhošancového vzdelávania, s dôrazom na také, ktoré sú priamo napojené na trh práce
- Účinná finančná pomoc pre študentov SŠ a VŠ z prostredia MRK (napr. vo forme študentského mikropôžičkového fondu) určeného pre študentov z MRK.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľové skupiny zahŕňajú najmä obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít, poskytovatelia sociálnych služieb a služieb zamestnanosti (verejní aj neverejní), zamestnanci a zamestnávateľia v prípade aktivít sociálneho podnikania), terénni sociálni pracovníci, komunitní sociálni pracovníci.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

- Obce s prítomnosťou MRK,
- mimovládne organizácie,
- inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, služieb zamestnanosti, sociálnych služieb, finančných služieb, podnikateľské subjekty, vzdelávacie inštitúcie

príklady aktivít

Špecifický cieľ 5.1.2:

Znížiť podiel nezamestnanosti z miery nezamestnanosti 72% rómskych mužov a 75% žien o 30% (na konečnú hodnotu 50,4 % rómski muži a 52,5% rómske ženy) prostredníctvom zlepšeného prístupu k pracovným príležitostiam s osobitným dôrazom na zvýšenie kvality v službách zamestnanosti, nediskriminačný prístup a odbornú prípravu.

- Podpora kariérneho poradenstva pre ľudí z MRK poskytovaného individuálnou proklientsky orientovanou formou
- Podpora individuálneho prístupu v poskytovaní služieb zamestnanosti s hlavným dôrazom na potreby klienta a trhu práce, a podpora nástrojov medzitrhu práce pre ľudí z MRK (realizovaných napr. prostredníctvom agentúr podporovaného zamestnávania alebo iných organizácii aktívnych v oblasti zamestnanosti).
- Podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory sociálnych a obecných podnikov a podnikateľských inkubátorov.
- Podpora programov zameraných na zvýšenie odbornej kvalifikácie a kľúčových zručností ľudí z MRK
- Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb v obciach s prítomnosťou MRK zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t.j. TSP, komunitní pracovníci / pracovníčky v oblasti zdravotnej výchovy).
- Podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK.
- Podpora programov finančnej gramotnosti, riadenia dlhu a sporenia ako nástroja pre uľahčenie vstupu na otvorený TP, s cieľom zvýšiť informovanosť v oblasti finančných služieb, mikropôžičkových a sporiacich programov vrátane podporných činností, a podpory rozvoja mikrofinančných programov s prihliadnutím na podporu mikropodnikateľov a MSP.

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú najmä obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Obce s prítomnosťou MRK, mimovládne organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, služieb zamestnanosti, sociálnych služieb, podnikateľské subjekty, vzdelávacie inštitúcie

príklady aktivít

Špecifický cieľ 5.1.3:

Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvetu a zvýšenia hygienických štandardov bývania.

- Podpora programov zdravotno-výchovnej osvetu obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít zameraných na oblasti ako napr. : osobná hygiena a starostlivosť o vlastné zdravie výchova k rodičovstvu ochrana sexuálneho a reprodukčného zdravia, starostlivosť o dieťa, prevencia infekčných ochorení manipulácia s potravinami ochrana životného prostredia, prevencia úrazov a nehôd a pod.
- Podpora programov zameraných zabezpečenie minimálnych hygienických štandardov v obciach s prítomnosťou MRK
- Podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydlí charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadanie pozemkov

Tabuľka č. 7: Spoločné ukazovatele výsledkov, pre ktoré bola nastavená východisková hodnota a programovo špecifické ukazovatele výsledkov zodpovedajúce špecifickému cieľu pre ESF **prioritnú os 5 Integrácia marginalizovaných rómskych komúní** (podľa špecifického cieľa a kategórie regiónu)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Kategória regiónu alebo IZM	Merná jednotka pre ukazovateľ	Spoločný ukazovateľ výstupu použitý ako základ	Východisková hodnota	Merná jednotka pre východiskovú a cieľovú hodnotu	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
5.1.1	Účastníci vo veku 3-5 rokov z MRK, ktorí sú zapojení v predprimárnom vzdelávaní.		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.1	Účastníci z MRK s vyšším sekundárnym (ISCED 3) alebo postsekundárnym (ISCED 4) vzdelaním		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.2	Neaktívni účastníci, ktorí sú v čase odchodu nanovo zapojení do hľadania práce		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.2	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.2	Účastníci, ktorí v čase odchodu získavali kvalifikáciu		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok

5.1.2	Účastníci , ktorí sú v čase odchodu zamestnaní		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.2	Účastníci , ktorí sú 6 mesiacov po odchode zamestnaní		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.2	Účastníci , ktorých situácia na pracovnom trhu sa 6 mesiacov po odchode zlepšila		Počet účastníkov	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komúní ako napr. Rómovia)		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok
5.1.3	Počet vytvorených pracovných miest pre komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy		Počet	Počet projektov zameraných na verejnú správu alebo verejnú službu		Počet	2014		Monitorovanie	Raz za rok

PRIORITNÁ OS 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Zámerom prioritnej osi je zabezpečiť v súlade s legislatívou EÚ prístup obyvateľov z prostredia separovaných a segregovaných rómskych komunít k bývaniu, k pitnej a úžitkovej vode, adekvátnym inžinierskym sieťam, a pravidelný odvoz komunálneho odpadu v súlade s hygienickými normami. Prostredníctvom prioritnej osi bude tiež podporená dostupnosť vzdelávacích zariadení na úrovni materských škôl v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít. S cieľom zlepšiť prístup k pracovným príležitostiam a vytvoriť optimálne podmienky pre podporu komunitného rozvoja a komunitných služieb budú investície nasmerované aj do oblasti sociálnej infraštruktúry a budovania sociálnych podnikov a inkubátorov.

Investičné priority prioritnej osi Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

Investičná priorita 6.1 Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí.

Špecifický cieľ 6.1.1 Zvýšiť podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam na celkovej počte rómskych domácností v území s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít o 25% a zabezpečiť prístup k pitnej vode vo všetkých separovaných a segregovaných MRK.

Opis východiskovej situácie

Oblasť bývania je nesporne jednou z oblastí, kde sa najviac prehlbujú rozdiely medzi rómskou a väčšinovou populáciou. Napriek faktu, že v rámci väčšinovej populácie sú skupiny znevýhodnené v rôznych oblastiach a rovnako označované ako zraniteľné, či už kvôli ekonomickému statusu alebo etnickému pôvodu, len rómske komunity na Slovensku vytvárajú osady a v nich rôzne typy neštandardných obydlí, ktoré nespĺňajú technické, ani hygienické normy.

Podľa Atlasu rómskych komunít 2013 v 809 identifikovaných koncentráciách v 582 obciach je 21 168 obydlí v nasledovnom zložení:

- 1491 bytových domov s 9943 bytmi, z ktorých je 4726 BNŠ
- 8501 legálnych murovaných domov (zapísaných do katastra)
- 196 legálnych dreveníc (zapísaných do katastra)
- 986 murovaných domov v štádiu stavby (pred kolaudáciou)
- 3645 murovaných domov nezapísaných do katastra
- 388 dreveníc nezapísaných do katastra
- 4070 obydlí typu chatrč
- 470 obydlí postavených z tzv. unimobuniiek
- 59 maringotiek
- 60 obydlí v nebytových priestoroch
- 13 iných obydlí

V obydlí v koncentráciách môže verejný vodovod využívať približne 74 % obydlí a 57 % ho aj skutočne využíva. Vlastnú studňu využíva 23 % a 22 % je bez prístupu k pitnej vode alebo využíva iné zdroje pitnej vody. Kanalizáciu v koncentráciách môže 39% obydlí a 30 % ju aj skutočne využíva. Žumpy využíva 25 % obydlí a domáce čističky odpadových vôd využíva 1 % domácností.

Výsledky

- zabezpečený prístup k pitnej vode v obciach so segregovanými a separovanými MRK
- zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prístupného bývania a systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky)
- zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom zavedenia inžinierskych sietí

Špecifický cieľ 6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve zvýšením podielu zrekonštruovaných/postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK na celkovej počte zariadení o 25%.

Opis východiskovej situácie

V súčasnosti pretrvávajú stav, keď nie sú vytvorené optimálne podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania. Kapacitné možnosti siete MŠ sú obmedzené a vzdelávacie zariadenia sú poddimenzované. Priestorové možnosti MŠ nezodpovedajú demografickej krivke rovnako aj budovy MŠ sú v zlom technickom stave a ani vybavenosť týchto vzdelávacích zariadení nie je na požadovanej úrovni. Podľa Atlasu rómskych komunít 2013 bolo v aktuálnom čase identifikovaných 1 456 materských škôl, ktoré navštevovalo 24 627 detí, z toho 9 164 rómskych detí a z nich bolo 6 523 rómskych detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Podľa prieskumu sa len v roku 2011 narodilo 10 090 rómskych detí. Z uvedeného, aj v súvislosti so zavedením povinnej 3-ročnej dochádzky pre rómske deti zo SZP vyplýva nutnosť rozšírenia kapacity materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK.

Výsledky

vytvorené podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania rozšírená kapacitná sieť MŠ prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie školských objektov a ich vybavenia vrátane výstavby materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK

Špecifický cieľ 6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre nárastom počtu funkčných KC o 70%.

Opis východiskovej situácie

Problémy spájajúce sa so životom obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít sa dotýkajú mnohých oblastí súčasne (vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania, vzťahov s majoritou, materiálnej chudoby, zadlženosti atď.) a majú podobu začarovaného kruhu navzájom sa ovplyvňujúcich a posilňujúcich faktorov. Ak majú byť snahy a aktivity o sociálne začleňovanie úspešné, musia mať podobu (trvajúcich) intervencií vo všetkých oblastiach súčasne. Potenciálnym nástrojom, ktorý dokáže na lokálnej úrovni účinne koordinovať rôznorodé intervenčné programy a poskytovať komplexné sociálne a komunitné služby podľa špecifických potrieb cieľových skupín, sú komunitné centrá. Vychádzajúc z doterajších skúseností práve sociálne intervencie realizované priamo v prirodzenom prostredí týchto komunít s dôrazom na zabezpečovanie dostupných komplexných služieb obyvateľom všetkých vekových kategórií v MRK sa ukazujú ako jeden nástrojov na podporu sociálnej inklúzie a zvyšovanie zamestnateľnosti týchto skupín v dlhodobom meradle.

Výsledky

- *zvýšená kvalita životných podmienok obyvateľov MRK*
zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti MRK

Opis typu a príklady aktivít

IP 6.1 Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Obce s prítomnosťou MRK, mimovládne organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, sociálnych služieb,

Špecifický cieľ 6.1.1:

Zvýšiť podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam na celkovom počte rómskych domácností v území s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít o 25% a zabezpečiť prístup k pitnej vode vo všetkých separovaných a segregovaných MRK.

- Podpora programov prístupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK (výstavba a rekonštrukcia obydli)
- Podpora mikropôžičkových programov zameraných na podporu svojpomocnej výstavby obydli
- Podpora prístupu k pitnej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní
- Podpora výstavby inžinierskych sietí v prostredí MRK

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Obce s prítomnosťou MRK, materské školy v obciach s prítomnosťou MRK

Špecifický cieľ 6.1.2:

Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve zvýšením podielu zrekonštruovaných/postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK na celkovom počte zariadení o 25%.

- Podpora výstavby nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK
- Podpora rekonštrukcie predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK s dôrazom na rozšírenie kapacity

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Obce s prítomnosťou MRK, mimovládne organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, sociálnych služieb, hygienických služieb.

Špecifický cieľ 6.1.3:

Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre nárastom počtu funkčných KC o 70%

- podpora výstavby nových KC
- podpora modernizácie a rekonštrukcie KC
- podpora prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania KC

Investičná priorita 6.2 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky.

Špecifický cieľ 6.2.1 Zvýšiť zamestnanosť MRK o 500 pracovných miest podporou subjektov sociálnej ekonomiky a budovaním siete podnikateľských inkubátorov v územiach s prítomnosťou MRK.

Opis východiskovej situácie

Súčasná situácia na trhu práce je charakterizovaná nedostatkom pracovných príležitostí pre MRK. Existujúce sociálne podniky majú slabú vybavenosť z hľadiska technických zariadení, technológií a licencií, ako aj obmedzenú priestorovú kapacitu. Technická pomoc pre začínajúcich podnikateľov z MRK je nedostatočná, brzdu pre rozvoj inkubátorov je nedostatok podpory inovácií

v podnikateľskom prostredí. V lokalitách s vysokým podielom obyvateľov MRK sieť inkubátorov takmer absentuje.

Výsledky

- *nárast počtu pracovných príležitostí pre MRK*
- *zvýšená miera inovácií v podnikateľskom prostredí v obciach s prítomnosťou MRK*
- *existujúca sieť inkubátorov v lokalitách s vysokým podielom obyvateľov MRK*

Opis typu a príklady aktivít

IP 6.2 Podpora subjektov sociálnej ekonomiky

Identifikácia hlavných cieľových skupín:

Cieľovou skupinou sú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunití.

Cieľové územia:

Celé územie Slovenskej republiky. (NUTS II – Západné Slovensko, NUTS II – Stredné Slovensko, NUTS II – Východné Slovensko, NUTS II – Bratislavský kraj)

Typy prijímateľov:

Obce s prítomnosťou MRK, mimovládne organizácie, inštitúcie verejného a súkromného sektora pôsobiace v systéme poradenstva, sociálnych služieb, finančných služieb, podnikateľské subjekty.

Špecifický cieľ č. 6.2.1 :

Zvýšiť zamestnanosť MRK o 500 pracovných miest podporou subjektov sociálnej ekonomiky a budovaním siete podnikateľských inkubátorov v územiach s prítomnosťou MRK.

- Podpora nákupu zariadení, technológií a licencií potrebných na realizáciu schváleného podnikateľského plánu sociálneho podniku s dôrazom na využívanie mikropôžičiek
- Podpora mikrofinančných nástrojov
- Podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov sociálnych podnikov
- Podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov pre podnikateľské inkubátory

Tabuľka č. 8: Špecifické ukazovatele výsledkov programu špecifického cieľa pre EFRR **prioritnej osi 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít** (podľa špecifického cieľa)

Por. číslo	Merateľný ukazovateľ	Merná jednotka	Katégoria regiónu	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj údajov	Interval vykazovania
6.1.1	Nárast podielu rómskych domácností využívajúcich zlepšené podmienky bývania na celkovom počte rómskych domácností v území s prítomnosťou MRK	%			2014		Monitorovanie	Raz za rok
6.1.2	Nárast zrekonštruovaných resp. postavených predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK	%			2014		Monitorovanie	Raz za rok
6.1.2	Nárast prevádzkovej kapacity predškolských zariadení v území s prítomnosťou MRK	%			2014		Monitorovanie	Raz za rok
6.1.3	Nárast počtu funkčných komunitných centier v územiach s prítomnosťou MRK	počet KC			2014		Monitorovanie	Raz za rok
6.2.1	Nárast zamestnanosti v podporených podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK v dôsledku intervencie	%			2014		Monitorovanie	Raz za rok

2.1.3.2 Hlavné zásady výberu projektov

V rámci výkonu OP ĽZ sa uplatnia nasledujúce zásady výberu projektov vo všetkých investičných prioritách:

- proces predloženia projektov oprávnenou osobou, spôsobom ustanoveným v zákonom o pomoci z Európskych investičných a štrukturálnych fondov, ktorý podrobnejšie uvádza/rozvádza/upravuje/definuje Systém riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014-2020: (predloženie projektu na základe výzvy, splnenie základných vylučovacích kritérií pre OP ĽZ, odborné hodnotenie na základe hodnotiacich kritérií schválených monitorovacím výborom, poskytnutie požadovaných informácií, resp. dokumentov potrebných k vykonaniu odborného hodnotenia, resp. opätovného hodnotenia, aj z podnetu odborného hodnotiteľa, schválenie žiadosti o poskytnutie NFP vydaním rozhodnutia o schválení NFP)
- cielené posúdenie prínosu okruhu obsahovo podobných projektov podľa naplnenia základných kritérií:
 - prínos k cieľom operačného programu Ľudské zdroje a špecifických cieľov zodpovedajúcich príslušnej investičnej priority
 - splnenie podmienok oprávnenosti (územia, cieľovej skupiny, aktivít, výdavkov)zadefinovaných vo výzve
 - naplnenie výsledkových ukazovateľov zodpovedajúcich špecifickým cieľom OP ĽZ
 - zabezpečenie publicity
- garancia transparentného, kvalitného a efektívneho výberového procesu, umožnením aplikácie opravných prostriedkov

Výber projektov bude prebiehať na základe najlepšieho výsledku dosiahnutého počtu bodov v hodnotiacich kritériách schválených monitorovacím výborom (v závislosti od charakteru prioritnej osi/špecifického cieľa/investičných priorít), získaných v procese odborného hodnotenia nasledovne:

- a) Výber a schválenie žiadosti o NFP po splnení základných kritérií podlieha splneniu podmienok odborného hodnotenia t. j.:
 - i) dosiahnutie minimálne 50 % z maximálneho počtu bodov v každej skupine hodnotiacich kritérií podmienkou schválenia žiadosti je splnenie výberového kritéria získaním potrebného počtu bodov v každej skupine hodnotiacich kritérií.
 - ii) dosiahnutie minimálne 60 % z celkového bodového hodnotenia podmienkou schválenia žiadosti je splnenie výberového kritéria získaním potrebného počtu bodov.
- b) Zoradenie všetkých žiadostí, ktoré spĺnia predchádzajúce výberové kritériá, podľa celkového bodového hodnotenia, dosiahnutého v rámci odborného hodnotenia. So žiadateľmi budú uzatvorené zmluvy na základe takto vytvoreného poradia, zostaveného podľa najlepšieho výsledku v rozsahu finančných prostriedkov vyčlenených na príslušnú výzvu.

Ak vznikne situácia, že na základe rovnakého počtu dosiahnutých bodov v hodnotiacich kritériách nie je možné žiadosť o NFP jednoznačne zatriediť do poradia v zozname, bude sa aplikovať princíp prednosti v závislosti od času predloženia žiadosti, resp. ktorej požadovaná suma nenávratného finančného príspevku je nižšia.

Ak z objektívnych príčin nedôjde k zazmluvneniu projektov, ktoré splnili podmienky odborného hodnotenia v rámci uskutočnenej výzvy na predkladanie projektov, resp. ak pri realizácii projektov vzniknú úspory finančných prostriedkov, pristúpi sa k výberu projektov zo zásobníka projektov. Uplatnením výberu projektov zo zásobníka sa veľkou mierou pozitívne ovplyvní čerpanie prostriedkov OP ĽZ a znížia sa administratívne, finančné a časové nároky, spojené s predkladaním a opätovným procesom výberu projektov.

2.1.3.3 Plánované použitie finančných nástrojov

(v prípade relevancie bude doplnené neskôr)

2.1.3.4 Plánované použitie veľkých projektov

V rámci OP LZ sa neuvažuje s realizáciou veľkých projektov.

2.1.3.5 Ukazovatele výstupov operačného programu (podľa investičnej priority)

Tabuľka č. 9 Spoločné a programovo špecifické ukazovatele výstupu pre EFRR, ESF a KF (podľa investičnej priority, rozdelené podľa kategórie regiónu pre EFRR a ESF)

Por. č.	Merateľný ukazovateľ	Merná jednotka	Fond	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023) ¹⁴	Zdroj údajov	Interval vykazovania
1.1	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Neaktívne osoby, ktoré nie sú v procese vzdelávania ani odbornej prípravy	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Osoby vo veku nad 54 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Osoby so zdravotným postihnutím	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Iné znevýhodnené osoby	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Neaktívne/Nezamestnané osoby bez znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.1	Zamestnané osoby, ktoré sú ohrozené stratou zamestnania alebo osoby s neistým zamestnaním	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.2	Osoby vo veku do 25 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.2	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.2	Neaktívne osoby	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.2	Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.2	Neaktívne/Nezamestnané osoby vo veku do 25 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.3	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.3	Neaktívne osoby	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.3	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.3	Neaktívne/Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
1.3	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.1	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.1	Zamestnané osoby vrátane	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok

¹⁴ V prípade ESF tento zoznam obsahuje spoločné ukazovatele výstupov, pre ktoré bola určená cieľová hodnota.

	samostatne zárobkovo činných osôb						
2.1	Osoby so zdravotným postihnutím	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.1	Iné znevýhodnené osoby	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.1	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.2	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.2	Počet preventívnych postupov zameraných na prevenciu spoločensky najzávažnejších druhov ochorení	Počet postupov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
2.2	Počet vypracovaných klinických postupov s primárnym zameraním na najčastejšie a/alebo najzávažnejšie druhy ochorení	Počet postupov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
3.1	Predpokladaný počet obyvateľov, ktorí využijú kvalitnejšie zdravotné služby	Počet osôb	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
3.1	Počet vytvorených centier primárnej zdravotnej starostlivosti	Počet centier	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
4.1	Osoby vo veku pod 25 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.1	Počet žiakov zapojených do projektov podporujúcich výkon praktického vyučovania u zamestnávateľa	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.1	Počet projektov podporujúcich výkon praktického vyučovania u zamestnávateľa	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.1	Počet vzdelávacích programov s prvkami duálneho systému vzdelávania	Počet programov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Neaktívne osoby	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Osoby vo veku pod 25 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Počet študentov VŠ zapojených do aktivít projektu	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Počet pracovníkov výskumu a vývoja (vrátane podnikovej sféry a SAV) zapojených do aktivít projektu	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Počet projektov zameraných na zvýšenie počtu absolventov štúdia STEM a IT	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.2	Počet projektov na podporu ľudských zdrojov vo VŠ centrách s prepojením na podnikovú sféru	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.3	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.3	Počet osôb zapojených do CŽV	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.3	Počet programov CŽV	Počet programov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.3	Počet vzdelávacích programov na doplnenie ZŠ a/alebo nižšieho stredného vzdelávania	Počet programov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
4.3	Počet pedagogických, a odborných zamestnancov, ktorí sú v procese vzdelávania alebo získavania kvalifikácie	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok

5.1	Migranti, ľudia s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako napr. Rómovia)	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
5.1	Členovia marginalizovaných komunit vo vzdelávaní alebo zamestnaní	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
5.1	Osoby vo veku 3-5 rokov	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
5.1	Osoby s vyšším sekundárnym (ISCED 3) alebo post sekundárnym vzdelaním (ISCED4)	Počet osôb	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
5.1	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo verejné služby	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
5.1	Počet projektov úplne alebo čiastočne vykonaných sociálnymi partnermi, alebo mimovládnyimi organizáciami	Počet projektov	ESF			Monitorovanie	Raz za rok
6.1	<i>Počet domácností využívajúcich zlepšené podmienky bývania</i>	Počet domácností	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.1	Počet ďalších obyvateľov s prístupom k lepšiemu zásobovaniu vodou	Počet osôb	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.1	Kapacita podporovaných zariadení starostlivosti o deti alebo vzdelávacej infraštruktúry	Počet osôb	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.1	<i>Počet zrekonštruovaných / postavených predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK</i>	Počet zariadení	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.1	<i>Počet zrekonštruovaných / postavených KC a vybudovaných stredísk osobnej hygieny</i>	Počet KC / stredísk	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.2	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	%	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok
6.2	Počet podporených podnikov	Počet podnikov	EFRR			Monitorovanie	Raz za rok

2.1.4 Špecifické ustanovenia pre ESF

Sociálna inovácia

Sociálna inovácia predstavuje silný nástroj na riešenie sociálnych výziev vyplývajúcich zo starnutia populácie, chudoby, nezamestnanosti, nových pracovných modelov a životných štýlov a z očakávaní občanov, čo sa týka sociálnej spravodlivosti, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti. Sociálna inovácia je preto možná v oblastiach, akými sú podpora vysokej úrovne zamestnanosti, zaručenie primeranej sociálnej ochrany, boj proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe a zlepšovanie pracovných podmienok. OP EZ svojím zameraním môže prispieť k sociálnej inovácii, pričom riadiaci orgán predpokladá prínos k sociálnej inovácii najmä v nasledujúcich prioritných osiach:

- ✓ **prioritná os Sociálne začlenenie:** formou podpory cez malé projekty globálneho grantu môžu prispieť k inovatívnym riešeniam, ktoré následne môžu byť aplikované ako plošný nástroj. Ďalším prvkom inovácie môže byť plánované využitie finančných nástrojov, ktoré prispeje nielen k efektívnejšiemu využitiu verejných zdrojov na jednej strane, ale na druhej strane aj zabezpečí zodpovednejší prístup zo strany cieľových skupín k poskytovanej podpore, čo napomôže k ich integrácii do spoločnosti,
- ✓ **prioritná os Integrácia marginalizovaných rómskych komunit:** ako inovatívny prvok možno považovať prepájanie intervencií, ktoré vytvorí synergický efekt. Za hlavný nástroj tejto snahy sa považuje tzv. „take-away balík“ (viď text k popisu aktivít prioritnej osi 5), ktorý

bude realizovaný v rámci predmetnej prioritnej osi. Realizácia take-away balíka prinesie viacero administratívnych zjednodušení a uľahčí implementáciu programov na miestnej úrovni. Za inováciu rovnako možno považovať realizáciu vybraných intervencií vo forme veľkých národných programov trvajúcich 7 rokov, čím bude zabezpečená kontinuita a rast kvality v poskytovaní sociálnych služieb. Tieto národné programy budú vo veľkej miere využívať zjednodušené formy vykazovania výdavkov (viac opísané v časti 10 operačného programu), čím bude zabezpečená zjednodušená implementácia programov na miestnej úrovni,

✓ **prioritná os Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, kde sa sociálna inovácia uplatní vo forme:

- presadzovania sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní (prostredníctvom uplatňovania doložky pre vykonanie zákazky vid' text k popisu aktivít **prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**),
- vytváraním podmienok na prepájanie podnikateľského a neziskového sektora
- podpory sociálneho podnikania a
- poskytovania pôžičiek na podporu svojpomocného bývania a podporu sociálneho podnikania.

Finančné prostriedky určené na podporu svojpomocného bývania budú zabezpečené prostredníctvom globálneho grantu administrované organizáciu z externého prostredia. Organizácia bude vybraná na základe vopred stanovených kritérií (popis metodológie a zapojenia organizácie bude spracovaný na začiatku realizácie operačného programu.

Poskytovanie pôžičiek prostredníctvom takejto organizácie podporí princíp desegrácie v bývaní ako i adresnosť opatrenia.

Nadnárodná spolupráca

V rámci nadnárodnej spolupráce je dôležité zabezpečiť, aby činnosti zamerané na spoluprácu účinne prispievali k cieľom stratégie Európa 2020 a aby sa táto spolupráca zameriavala na podporu širších politických cieľov.

Riadiaci orgán pre OP LZ plánuje využiť možnosť transnacionálnej spolupráce pri výmene skúseností a tvorbe nových prístupov k riešeniu problémov sociálneho začlenenia. V nadväznosti na dobrú skúsenosť z tohto programového obdobia pri realizácii transnacionálnej spolupráce v sieti EURoma, ako aj v Sieti zameranej na riadenie orientované na výsledky, plánuje Riadiaci orgán pre OP LZ využiť formu transnacionálnej spolupráce v prípade začleňovania MRK do spoločnosti, v prípade sietí zameraných na podporu sociálneho podnikania (**prioritná os Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**) a v prípade výmeny skúseností v deinštitucionalizácii sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (**prioritná os Sociálne začlenenie**).

Príspevok ESF k tematickým cieľom 1-7

Podporou z OP LZ sa zabezpečí prínos najmä pre tematické ciele: podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily, podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii, investície do vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania. Okrem uvedených tematických cieľov bude mať podpora realizovaná zo zdrojov operačného programu prínos k zabezpečeniu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu aj v nasledovných tematických cieľoch:

- **tematický cieľ 1 – Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií** prostredníctvom podpory v prioritnej osi **Vzdelávanie** sa zlepšením kvality vysokoškolského štúdia, následnelepší inovačný a výskumný potenciál krajiny. Vysoké školy sú pôdou, na ktorej sa pripravujú doktorandi a vedeckí pracovníci a mnohé vysoké školy sa venujú výskumu čím zvyšujú svoj potenciál. Súčasťou rozvoja a kvality ľudských zdrojov vo výskume je využívanie mobility a spolupráce výskumných pracovníkov a doktorandov so zahraničnými výskumnými centrami resp. vysokými školami. Na zlepšovanie inovačného potenciálu regiónu a krajiny je dôležitá tiež spolupráca vysokých škôl ako výskumných pracovísk s podnikovou sférou. Podporou výskumného potenciálu v oblasti sociálneho začlenenia a boja proti chudobe sa dosiahne príspevok k tomu o tematickému cieľu. Okrem uvedeného je možné považovať aj podporu, ktorou sa dosiahne sociálna inovácia popísaná vyššie, za príspevok napĺňaniu tohto cieľa
- **tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality.** K tomuto cieľu je predpoklad, že v najväčšej miere prispeje podpora z prioritnej osi **Vzdelávanie** a prioritnej osi **Zamestnanosť**, kde sa predpokladá podpora formou vzdelávania a prípravy na neustále sa meniace podmienky na trhu práce v súvislosti s rozvojom IKT. V rámci Sociálneho začlenenia bude podpora k tomuto tematickému cieľu

zabezpečená v rámci podpory sociálnych služieb s použitím telekomunikačných technológií. Podpora z prioritnej osi **Sociálne začlenenie - investície** bude zameraná aj na elektronizáciu služieb v zdravotníctve, ktorá je technologickým predpokladom pre fungovanie integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti

- **tematický cieľ 3 – Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov** – podpora z OP, ktorá bude smerovaná do podpory celoživotného vzdelávania a podpory vzdelávania prispôsobovania zručností existujúcej a budúcej pracovnej sily (podpora z prioritnej osi **Zamestnanosť** a prioritnej osi **Vzdelávanie**) zabezpečí prínos k naplneniu tohto tematického cieľa. Podniky potrebujú zamestnancov, ktorí majú kompetencie potrebné pre výkon tej, ktorej činnosti a úlohou celoživotného vzdelávania je tieto kompetencie zvyšovať a inovovať. Rovnako dôležitou súčasťou prípravy budúcej pracovnej sily pre podniky je spolupráca zamestnávateľov – podnikov so strednými a vysokými školami.

tematický cieľ 6 – Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti zdrojov. Tento cieľ bude podporený aktivitami, ktoré budú prispievať k znižovaniu nelegálnych obydlí a budú zvyšovať hygienické štandardy v prostredí MRK (os **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** a os **Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**)

2.1.5 Výkonnostný rámec

Výkonnostná rezerva a jej pridelenie na základe preskúmania výkonnosti je ďalším nástrojom pre posilnenie efektivity politiky súdržnosti v programovom období 2014 – 2020. Na rozdiel od ex ante kondicionalít však nejde o úplne nový prvok. Pre programové obdobie 2014 – 2020 dochádza k významnému posunu, ako vo finančnom objeme výkonnostnej rezervy, tak aj v spôsobe jej rozdelenia.

Výkonnostnú rezervu budú tvoriť zdroje každého EŠIF s výnimkou zdrojov pridelených na cieľ Európska územná spolupráca. Prostriedky výkonnostnej rezervy budú pridelené každému členskému štátu, t. j. tým programom a prioritám (prioritná os), ktoré budú najlepšie vyhodnotené pri preskúmaní výkonnosti.¹⁵

V rámci orientácie na dosahovanie výsledkov v programovom období 2014 – 2020 bude aplikovaný koncept tzv. preskúmania výkonnosti. Pri zvolených spoločných a špecifických ukazovateľoch budú v rámci PD stanovené tzv. míľniky (milestones) t.j. čiastkové ciele, ktoré predstavujú strednodobé ciele priamo zamerané na dosahovanie špecifického cieľa priority a postupné dosahovanie cieľov stanovených na koniec programového obdobia. Čiastkové ciele stanovené na rok 2018 by mali zahŕňať finančné ukazovatele, ukazovatele výstupov a v prípade relevantnosti indikátory výsledkov, ktoré sú úzko prepojené s opatreniami na podporu konkrétnych politík. Plnenie jednotlivých míľnikov ovplyvní rozdelenie výkonnostnej rezervy. Pokiaľ tieto míľniky nebudú v kľúčových rokoch plnené podľa plánu, môže to viesť až k pozastaveniu platieb, alebo strate časti alokácie. Preto je nevyhnutné, aby ÚOŠS venoval ukazovateľom a nastaveniu míľnikov zvýšenú pozornosť. Ukazovatele pre daný program musia byť nastavené v súlade so stratégiou a pridelenou alokáciou, avšak bez zámerného podhodnocovania cieľových hodnôt, z dôvodu obavy zo sankcií. Čiastkové a celkové ciele musia byť:

- realistické, dosiahnuteľné, relevantné a odzrkadľujúce základné informácie o pokroku v rámci danej priority
- zhodné s povahou a charakterom špecifických cieľov danej priority
- transparentné, t. j. objektívne preveriteľné ciele s identifikovanými a verejne dostupnými údajmi
- preveriteľné a bez neúmerného administratívneho zaťaženia
- jednotné pri všetkých operačných programoch tam, kde je to vhodné.

Preskúmanie výkonnosti podľa kompromisného znenia návrhu všeobecného nariadenia EÚ sa uskutoční v roku 2019 (na základe informácií a hodnotení predložených v správe o dosiahnutom pokroku, ktorú predložia členské štáty v roku 2019). Míľniky musia byť stanovené pre každú prioritnú os programu, aby na ich základe mohla byť posúdená výkonnosť danej priority. Pre míľnik - finančný ukazovateľ, môže byť stanovený objem prostriedkov v záväzkoch, objem prostriedkov uhradených

¹⁵ Podľa návrhu všeobecného nariadenia na základe kontroly uskutočnenej v roku 2019 Komisia do dvoch mesiacov od prijatia príslušnej výročnej správy prijme rozhodnutie prostredníctvom vykonávacích aktov, ktorým pre každý EŠIF a členský štát určí programy a priority, ktoré dosiahli svoje čiastkové ciele. Členský štát navrhne pridelenie výkonnostnej rezervy na programy a priority uvedené v tomto rozhodnutí Komisie. Komisia schváli zmenu a doplnenie dotknutých programov v súlade s čl. 26. Ak členský štát nepredloží informácie podľa čl. 46 ods. 2 a 3, výkonnostná rezerva pre programy alebo príslušné priority sa neprideli.

prijímateľovi, alebo certifikovaných prostriedkov. Stanovené predpokladané hodnoty musia byť primerané a jasne zdôvodnené priloženým výpočtom a odôvodnením. V prípade finančných ukazovateľov je taktiež potrebné nastaviť míľniky.

Identifikácia fáz implementácie a finančných ukazovateľov, ukazovateľov výstupov a prípadne ukazovateľov výsledkov, ktoré budú predstavovať čiastkové ciele a ciele pre výkonnostný rámec v súlade s čl. 19 ods. 1 a prílohou k OP (tabuľka 10) - podľa prioritnej osi, členenie podľa fondu a kategórie regiónov, ak prioritná os zahŕňa viacero fondov alebo kategórií regiónov. Okrem toho môžu byť doplnené kvalitatívne informácie o štruktúre rámca výkonnosti.

Tabuľka č. 10: Výkonnostný rámec v rámci prioritnej osi

Fáza implementácie, finančný ukazovateľ, výstupov alebo výsledkov	Merná jednotka (ak je to vhodné)	Čiastkový cieľ pre rok 2018	Konečný cieľ (2023)	Zdroj údajov	Zdôvodnenie výberu ukazovateľa

2.1.6 Kategórie výdavkov

Kategórie výdavkov zodpovedajúce investičným prioritám a typom aktivít, vychádzajúce z nomenklatury prijatej EK a indikatívne členenie podpory EÚ (tabuľky 7, 8, 9 a 10).

Tabuľka č. 11: Kategórie výdavkov

Tabuľka 7: Rozmer 1		Tabuľka 8: Rozmer 2		Tabuľka 9: Rozmer 3		Tabuľka 10: Rozmer 6	
Oblasť výdavku		Forma financovania		Územie		Sekundárna téma ESF ¹⁶ (len ESF)	
kód	čísťka v EUR	kód	čísťka v EUR	kód	čísťka v EUR	kód	čísťka v EUR

Pre ostatné účely kategorizácie musia byť údaje počas implementácie poskytnuté prostredníctvom systému elektronickej výmeny dát.

2.1.7 Prípadný prehľad o plánovanom použití technickej pomoci, v prípade potreby vrátane aktivít na posilnenie administratívnej kapacity orgánov a prijímateľov (podľa prioritnej osi)

(Nepredpokladáme špecifické opatrenia spojené s ostatnými prioritnými osami.)

2.2 Opis prioritných osí pre technickú pomoc

PRIORITNÁ OS: Technická pomoc

¹⁶ Cieľom je okrem iného získať kvantifikované informácie o príspevku ESF k tematickým cieľom uvedeným v čl. 9 ods. 1 až 7 návrhu všeobecného nariadenia EÚ.

2.2.1 Prípadné zdôvodnenie vytvorenia prioritnej osi zahŕňajúcej viacero kategórií regiónov

(Prioritná os bude len pre jednu kategóriu regiónov (menej rozvinuté regióny), preto túto časť nie je potrebné vypracovať.)

2.2.2 Špecifické ciele a očakávané výsledky

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: (špecifický cieľ definovaný ÚOŠS/regiónom)

opis východiskovej situácie oblasti programu spojenej so špecifickým cieľom, a
Výsledky

Opis východiskovej hodnoty a očakávaných výsledkov je potrebný, len ak podpora EÚ pre prioritnú os, alebo prioritné osi technickej pomoci v OP presiahne čiastku 15 mil. EUR.

2.2.3 Zoznam ukazovateľov výsledkov (len ak podpora pre technickú pomoc v OP presiahne čiastku 15 mil. EUR)

Tabuľka č. 12: Špecifické ukazovatele výsledkov programu pre EFRR/KF/ESF (podľa špecifického cieľa)

Por. č.	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota ¹⁷ (2023)	Zdroj údajov	Interval predkladania správ
1.	Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní	osoba				RO a SORO	ročne

2.2.4 Aktivity, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom (podľa prioritnej osi)

2.2.4.1 Opis aktivít, ktoré budú podporené a ich očakávaný príspevok k špecifickým cieľom

- Personálna oblasť – zabezpečenie kvalifikovaného výkonu agendy súvisiacej s implementáciou OP LZ prostredníctvom primeraného mzdového zabezpečenia a interného a externého vzdelávania oprávnených zamestnancov:
 - mzdové zabezpečenie oprávnených zamestnancov – hrubá mzda vrátane odmien, zákonných odvodov na sociálne, dôchodkové a zdravotné poistenie a prípadných ďalších odvodov, ku ktorým je zamestnávateľ povinný na základe právnych predpisov
 - vzdelávanie oprávnených zamestnancov – semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, pracovné cesty.
- Technické vybavenie – zabezpečenie administratívneho a materiálno-technického vybavenia pre kvalitný výkon agendy súvisiacej s implementáciou OP LZ:
 - inštalácia, prevádzka a vzájomné prepojenie počítačových systémov riadenia, monitorovania, auditu, kontroly a hodnotenia OP LZ, zaobstaranie elektronického vybavenia vrátane výpočtovej techniky
 - zaobstaranie iného materiálno-technického vybavenia.
- Režijné výdavky – prevádzkové zabezpečenie implementácie OP LZ:
 - mzdové zabezpečenie administratívno-obslužného personálu – hrubá mzda vrátane odmien, zákonných odvodov na sociálne, dôchodkové a zdravotné poistenie a prípadných ďalších odvodov, ku ktorým je zamestnávateľ povinný na základe právnych predpisov

¹⁷ Cieľové hodnoty môžu byť kvalitatívne alebo kvantitatívne.

- výdavky na bežnú prevádzku, spotrebný materiál a všeobecné služby súvisiace s prevádzkou a administráciou projektov technickej pomoci.
- Príprava, implementácia a monitorovanie – zabezpečenie aktivít súvisiacich s implementáciou OP ĽZ vrátane oblasti programovania a finančného riadenia:
 - príprava a realizácia finančného a vecného riadenia, hodnotenia a monitorovania
 - rokovanie monitorovacích výborov a podvýborov
 - posilnenie administratívnej kapacity, organizácia a technická podpora rokovania pracovných skupín a komisií
 - zabezpečenie odborných prekladov materiálov, odborného a právneho poradenstva pre implementačné štruktúry.
- Kontrola a audit – zabezpečenie výkonu a spolupráce pri kontrole a audite v rámci OP ĽZ:
 - plánovanie, metodika, zavedenie a koordinácia účinných systémov kontroly a auditu
 - vykonávanie kontroly a auditu – kontroly na mieste, kontroly dokladov, príprava a koordinácia systému zabezpečenia kontrol.
- Informovanie a komunikácia – zabezpečenie informovania občanov a prijímateľov pomoci a zabezpečenie publicity OP ĽZ s cieľom zdôrazniť úlohu Spoločenstva a zabezpečiť transparentnosť pomoci z fondov:
 - šírenie informácií, propagácia operačného programu, vykonávanie komunikačných aktivít smerom k prijímateľom, potenciálnym prijímateľom a verejnosti, príprava a implementácia komunikačného plánu, metodické a odborné poradenstvo, podpora činností na pomoc žiadateľom, podpora partnerstva verejného a súkromného sektora, školenia a semináre pre výmenu skúseností a šírenie príkladov osvedčenej praxe
 - vytváranie sietí kontaktných miest a informačných kanálov.
- Hodnotenie a štúdie – zabezpečenie procesu, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie programu a súlad s cieľmi stanovenými v OP ĽZ, analyzuje účinnosť realizačných procesov a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti:
 - zabezpečenie jednotlivých hodnotení realizácie operačného programu, hodnotiace aktivity spojené s monitorovaním OP ĽZ počas programového obdobia, príprava podkladov pre EK
 - spracovanie ex-ante hodnotenia, odborných posudkov, metodík, štúdií, hodnotení vplyvu na životné prostredie, regionálnych analýz a iných hodnotení a analýz súvisiacich s prípravou a vykonávaním operačného programu pre programové obdobie 2021 – 2027.

2.2.4.2 Ukazovatele výstupov, ktoré by mali prispieť k výsledkom (podľa prioritnej osi)

Tabuľka č. 13: Ukazovatele výstupu pre EFRR, ESF a KF (podľa prioritnej osi)

Por. č.	Ukazovateľ (názov ukazovateľa) ¹⁸	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023) ¹⁹ voliteľná	Zdroj údajov
1.	Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	osoba		RO a SORO

2.2.5 Kategórie výdavkov (podľa prioritnej osi)

Tabuľky č. 14 až 16: Kategórie výdavkov

Tabuľka 14: Rozmer 1	Tabuľka 15: Rozmer 2	Tabuľka 16: Rozmer 3
-------------------------	-------------------------	-------------------------

¹⁸ Pre ESF tento zoznam zahŕňa tie spoločné ukazovatele výstupu, pre ktoré boli nastavené cieľové hodnoty a všetky špecifické ukazovatele výstupu programu.

¹⁹ Cieľové hodnoty pre ukazovatele výstupu v rámci technickej pomoci sú voliteľné.

Oblasť výdavkov		Forma financovania		Územie	
Kód	Čiastka v EUR	Kód	Čiastka v EUR	Kód	Čiastka v EUR

3 Finančný plán operačného programu

3.1 Výška celkových finančných prostriedkov plánovaných na podporu z každého fondu EÚ (EUR)

V tabuľke 17 RO uvedie za každý rok v súlade s čl. 53, 110 a 111 návrhu všeobecného nariadenia EÚ výšku celkových finančných prostriedkov plánovaných na podporu z každého fondu EÚ (v EUR).

Tabuľka č.17:

Kategórie regiónov	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
EFRR								(1)
V menej rozvinutých regiónoch								
EFRR								(2)
V prechodných regiónoch								
EFRR								(3)
Vo viac rozvinutých regiónoch								
EFRR spolu								(4)
ESF								(5)
V menej rozvinutých regiónoch								
ESF								(6)
V prechodných regiónoch								
ESF								(7)
Vo viac rozvinutých regiónoch								
ESF Spolu								(8)
Iniciatíva pre zamestnanosť mladých								(8ii)
KF								(9)
Spolu								(10)

3.2 Finančný plán OP uvádzajúci pre celé programové obdobie, OP a každú prioritnú os výšku celkových finančných prostriedkov plánovaných na podporu z každého fondu a výšku národného spolufinancovania (EUR) (tabuľka 18)

Vo finančnej tabuľke RO uvedie:

1. finančný plán OP podľa prioritnej osi
2. ak prioritná os zahŕňa viacero kategórií regiónov, údaje pre financovanie zo strany EÚ a národného spolufinancovania, ktoré musia byť členené podľa kategórie regiónov so samostatnou mierou spolufinancovania v rámci danej prioritnej osi pre každú kategóriu regiónov
3. príspevok Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) musí byť uvedený na úrovni danej prioritnej osi.

Tabuľka č. 18A: Finančný plán OP

	Fond ²⁰	Kategória regiónov	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené výdavky, alebo verejné oprávnené výdavky)	Podpora Únie (a)	Národné spolufinancovanie (b) = (c) + (d))	Indikatívne členenie národného spolufinancovania		Celkové financovanie (e) = (a) + (b)	Miera spolufinancovani a (f) = (a)/(e) 2	Pre informácie
						Národné verejné financovanie (c)	Národné súkromné financovanie (1) (d)			
Prioritná os 1	ESF									
Prioritná os 2	ESF									
Prioritná os 3	EFRR									
Prioritná os 4	ESF									
Prioritná os 5	ESF									
Prioritná os 6	EFRR									
Prioritná os 7	ESF, ERDF									
Spolu	EFRR									
Spolu	EFRR									
Spolu	EFRR									
Spolu	ESF									
Spolu	ESF									
Spolu	ESF									
Spolu	IZM									
Spolu	KF									
Celková suma	ESF, EFRR									

(1) Treba vyplniť len v prípade, ak sú prioritné osi vyjadrené v celkových výdavkoch.

(2) Táto miera môže byť zaokrúhľená na najbližšie celé číslo v tabuľke. Presná miera použitá na úhradu platieb je pomer (f).

²⁰ IZM (osobitná alokácia a zodpovedajúca podpora z ESF) bude považovaná ako osobitný fond a objaví sa v osobitnom riadku, aj keď nie je súčasťou prioritnej osi (ako je uvedené v čl. 15 návrhu nariadenia EÚ pre ESF)

Tabuľka č. 18 B: Členenie alokácie prioritnej osi (alebo časť prioritnej osi) týkajúce sa Iniciatívy pre zamestnanosť mladých (IZM) medzi ESF a osobitnou alokáciou pre IZM a medzi rôznymi kategóriami regiónov pre ESF

	Fond ²¹	Kategória regiónov	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené výdavky, alebo verejné oprávnené výdavky)	Podpora Únie (a)	Národné spolufinancovanie (b) = (c) + (d)	Indikatívne členenie národného spolufinancovania		Celkové financovanie (e) = (a) + (b)	Miera spolufinancovania (f) = (a)/(e) (2)	Pre informácie
						Národné verejné financovanie (c)	Národné súkromné financovanie (1) (d)			
1	Osobitná alokácie pre IZM	NA			0	0	0		100%	
2	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Menej rozvinuté								
3	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Prechodné								
4	Zodpovedajúca podpora pre ESF	Viac rozvinuté								
5.	IZM celkom [časť] prioritnej osi	Musí sa rovnať [časť prioritnej osi 3]		Suma (1:4)	Suma (1:4)	Suma (1:4)	Suma (1:4)			

Tabuľka č. 18 C: Členenie finančného plánu OP podľa prioritnej osi, fondu, kategórie regiónu a tematického cieľa pre EFRR, ESF a KF (tabuľka 18 B)

²¹ IZM (osobitná alokácia a zodpovedajúca podpora z ESF) bude považovaná ako osobitný fond a objaví sa v osobitnom riadku, aj keď nie je súčasťou prioritnej osi (ako je uvedené v čl. 15 návrhu nariadenia pre ESF)

Toto členenie je potrebné pre splnenie požiadavky špecifikovať pre prioritné osi, ktoré zlučujú investičné priority z rôznych tematických cieľov, výšku celkových finančných prostriedkov z EFRR, ESF a KF a národného spolufinancovania pre každý zo zodpovedajúcich tematických cieľov. Ak každá prioritná os zodpovedá jednému tematickému cieľu, v tejto tabuľke nebude potrebné použiť členenie pod úrovňou prioritnej osi.

Prioritná os	Fond ²²	Kategórie regiónov	Tematický cieľ	Podpora Únie	Národné spolufinancovanie	Celkové financovanie
Prioritná os 1	ESF	MR, P, VR	Tematický cieľ 8			
Prioritná os 2	ESF	MR, P, VR	Tematický cieľ 9			
Prioritná os 3	ERDF	MR, P, VR	Tematický cieľ 9			
Prioritná os 4	ESF	MR, P, VR	Tematický cieľ 10			
Prioritná os 5	ESF	MR, P, VR	Tematický cieľ 9			
Prioritná os 6	ERDF	MR, P, VR	Tematický cieľ 9			
Prioritná os 7	EDF, EFRR	MR, P, VR	Tematický cieľ TA			
SPOLU	ESF, EFRR	Menej rozvinuté, prechodné, viac rozvinuté	N/A			

Tabuľka č. 19: Indikatívna výška podpory, ktorá sa použije pre ciele týkajúce sa zmeny klímy

Prioritná os	Indikatívna výška podpory, ktorá bude použitá na ciele týkajúce sa zmeny klímy (v EUR)	Podiel celkovej alokácie pre OP (%)
1.		
Spolu		

Táto tabuľka je vytvorená automaticky systémom SFC na základe kategorizačných tabuliek zahrnutých v každej prioritnej osi. Informácie poskytnuté v tejto tabuľke vychádzajú z jednotných podmienok pre uplatňovanie metodiky pre každý z fondov EŠIF schválených EK na základe čl. 8 návrhu všeobecného nariadenia EÚ.

²² IZM (osobitná alokácia a zodpovedajúca podpora z ESF) je považovaná pre účely tejto tabuľky za fond.

4 Integrovaný prístup k územnému rozvoju

3500 znakov 4.1-4-3 (bude doplnené neskôr)

4.4 Mechanizmy na zabezpečenie koordinácie s aktivitami v oblasti spolupráce a makroregionálnymi stratégiami

(bude doplnené neskôr)

5 Špecifické potreby geografických oblastí

Existujúca metodika špecifikácie segregáčného indexu v kombinácii s údajmi Atlasu rómskych komunít umožňuje v rámci OP Ľudské zdroje definovať geografické oblasti, v ktorých sa koncentrujú cieľové skupiny so špecifickými potrebami. Tieto budú identifikované na úrovni samospráv, pričom oprávnenými územiami na podporu z fondu ESF a ERDF budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu. Napriek skutočnosti, že chudoba je spojená zväčša s nezamestnanosťou, sekcia práce MPSVR SR nedisponuje metodikou, na základe ktorej by bolo možné identifikovať geografické oblasti, ktoré sú najviac postihnuté chudobou alebo cieľové skupiny, ktoré sú najviac ohrozené diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením z pohľadu rizika vylúčenia z trhu práce.

Pretrvávajúca chudoba spojená s nezamestnanosťou a výskyt viacnásobných znevýhodnení vyžaduje komplexný integrovaný prístup, ktorý kombinuje podporu príjmu s inkluzívnymi politikami trhu práce a s prístupom ku kvalitným službám vrátane bývania. Aktívne začlenenie osôb ohrozených sociálnou exklúziou uľahčí integráciu do udržateľného zamestnania osôb vylúčených z trhu práce a osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. V rámci boja proti chudobe a sociálneho vylúčenia si špecifickú pozornosť vyžaduje integrácia marginalizovaných rómskych komunít (ďalej „MRK“).

V podmienkach Slovenskej republiky je chudobou najviac ohrozená cieľová skupina „marginalizované rómske komunity“, pre ktorú je typické geografické vymedzenie špecifikované v aktualizovanom Atlase rómskych komunít. Tieto komunity si vyžadujú osobitnú integrovanú podporu prostredníctvom Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít sú okrem rizika chudoby postihnutí aj vysokou mierou sociálneho vylúčenia z dôvodu nerovného prístupu k vzdelávaniu, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a bývaniu. Hlavnou príčinou chudoby osôb v produktívnom veku vrátane MRK je nezamestnanosť, najmä nezamestnanosť dlhodobého charakteru, kde navyše hrozí riziko medzigeneračnej reprodukcie chudoby. Nízka úroveň miezd a minimálna kvalifikácia však môže tiež zapríčiniť fenomén tzv. pasce chudoby.

Agregovaný indikátor chudoby alebo sociálneho vylúčenia je definovaný ako počet ľudí, ktorí sú ohrození rizikom chudoby a/alebo sú závažne materiálne deprivovaní a/alebo žijú v domácnosti s veľmi nízkou pracovnou intenzitou. Podľa EÚ SILC 2011 bolo v Slovenskej republike v riziku chudoby alebo v sociálneho vylúčenia celkovo 1 112 241 ľudí, čo predstavovalo 20,6 % na celkovom počte obyvateľov. Určité skupiny obyvateľstva sú obzvlášť vystavené riziku chudoby v nadväznosti na špecifické potreby geografických oblastí ide o marginalizované rómske komunity, kde navyše existujú rodové rozdiely, pričom ženy sú vo všeobecnosti viac ohrozené ako muži.

Miera závažnej materiálnej deprivácie patrí v SR k najvyšším spomedzi všetkých krajín EÚ. V roku 2011 bolo 10,6 % obyvateľstva SR závažne materiálne deprivovaných. V SR sa v miere rizika chudoby prejavili regionálne disparity. Najnižšia miera rizika chudoby bola v BSK a najvyššia v Prešovskom samosprávnom kraji. Z hľadiska veku a typu domácnosti boli rizikom chudoby najviac ohrozené deti vo veku 0 – 17 rokov, domácnosti s vyšším počtom detí (3 a viac) a neúplné domácnosti.

Prejavy sociálneho vylúčenia a chudoby sú náročné na poskytovanie sociálnych služieb, ktorých dostupnosť (najmä v izolovaných vidieckych oblastiach) je nedostatočná. Táto problematika je z dlhodobého hľadiska riešená prostredníctvom Stratégie deінstitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR.

5.1 Geografické oblasti najviac postihnuté chudobou/cieľové skupiny najviac ohrozené diskrimináciou

V zmysle Atlasu rómskych komunít (2004), na ktorého aktualizácii sa priebežne od r. 2012 pracuje, je na území SR identifikovaných 1 575 osídlení, v ktorých žijú komunity vnímané majoritou ako rómske. V 772 obciach žijú tieto komunity integrované v rozptyle medzi majoritnou populáciou. Segregovaných osídlení je 149, ide o osídlenia na okraji obcí alebo mimo obcí (oddelených prírodnou alebo umelou bariérou: potok, železnica, cesta, les), kde absentuje prívod pitnej vody a podiel nelegálnych obydlí neevidovaných v katastri nehnuteľností (chatrče, unimobunky, nebytové budovy) prevyšuje 20%.

V súvislosti s inklúziou marginalizovaných rómskych komunít budú geografické oblasti identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územia budú samosprávy zaradené v aktualizovanom Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu. Atlas rómskych komunít je založený na predpoklade, že rómske komunity žijú v priestorových enklávach vo vnútri obcí, na ich okraji alebo v segregovaných osídleniach a z tejto premisy vychádza mapovanie rómskych komunít a ich monitorovanie. Tento postup nie je v rozpore s Ústavou SR, keďže mapovanie neskúma etnickú identitu obyvateľov.

Zoznam obcí ôsmich samosprávnych krajov, ktoré vykazujú prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít vrátane ich charakteristiky je dostupný na: <http://www.romovia.vlada.gov.sk/3556/regiony.php>.

Cieľová skupiny MRK – charakteristika:

Rómska komunita je definovaná ako skupina ľudí, ktorú majorita subjektívne definuje ako Rómov na základe antropologických znakov, kultúrnej príslušnosti, spôsobu života – životného štýlu, životného priestoru a rovnako subjektívne vníma túto skupinu ako odlišnú, a to v pozitívnom ako aj negatívnom zmysle. Podľa výskumného demografického centra žilo v roku 2011 na území SR približne 440 000 Rómov (8 % celkovej populácie). Rómovia sú sústredení najviac v Prešovskom, Košickom a Banskobystrickom samosprávnom kraji. Podľa výberového zisťovania UNDP v SR v roku 2010 je miera zamestnanosti rómskych mužov 20 % a žien 11 %, miera nezamestnanosti rómskych mužov 72 % a žien 75 %. Priemerné náklady plynúce z vylúčenia Rómov v SR, odhadované na 7 % HDP v roku 2008. Hlavný podiel na sociálnych nákladoch majú náklady stratenej tvorby produktu spôsobené nízkou zamestnanosťou Rómov, ako aj priame nákladové položky ako zdravotné poistenie nezamestnaných a dávky sociálnej pomoci.

Rómovia v týchto územiach regiónov reprezentujú populáciu, ktorá je väčšinou zasiahnutá kombináciou viacerých foriem vylúčenia. Najvýraznejším prejavom vylúčenia MRK je chudoba, ktoré sa u majoritnej populácie v marginalizovaných územiach nevyskytuje. Bez systematického prístupu, ktorý bude integrovať politiky a nástroje v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravia, bývania, finančného začlenenia a nediskriminácie nemožno stav rómskych komunít v reálnom čase zlepšiť a znížiť tak rastúce náklady plynúce z ich vylúčenia.

5.2 Stratégia OP pre riešenie špecifických potrieb geografických oblastí/cieľových skupín najviac postihnutých chudobou

Geografické oblasti v ktorých sa koncentrujú cieľové skupiny so špecifickými potrebami budú identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územia budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu.

Potreby cieľovej skupiny MRK budú riešené v OP Ľudské zdroje zo zdrojov ESF v rámci prioritnej osi **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** v súlade s investičnou prioritou Integrácia marginalizovaných rómskych komunít, ako sú napr. Rómovia. Zo zdrojov ERDF bude podporená prioritná os **Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít** v súlade s investičnou prioritou Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí.

Multifondovým prístupom sa zaručí synergický efekt realizovaných opatrení zameraných na sociálnu inklúziu marginalizovaných rómskych komunít. Ministerstvo zdravotníctva SR bude prispievať k integrovanému prístupu uvedenému v Partnerskej dohode v oblasti riešenia zdravia rómskej populácie, kde v rámci PO 5 OP Ľudské zdroje sa bude podieľať na realizácii plánovaných aktivít v oblasti zdravotnej starostlivosti.

Tabuľka č. 20: Opis príspevku OP na riešenie špecifických potrieb geografických oblastí/cieľových skupín najviac postihnutých chudobou²³

Cieľová skupina/geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Investičná priorita	Fond
<p>V súvislosti s inklúziou marginalizovaných rómskych komunít, budú geografické oblasti identifikované na úrovni samospráv. Oprávnenými územiami budú samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce konkrétny stupeň segregáčného indexu.</p> <p>Cieľová skupina:</p> <p>deti z MRK, žiaci základných a stredných škôl pochádzajúci z MRK, rodičia, príslušníci MRK</p>	<ul style="list-style-type: none"> - technická asistencia na vysporiadavanie pozemkov - program asistentov učiteľa - podpora predškolského vzdelávania - program podpory komunitných centier - komunitní pracovníci v oblasti zdravotnej výchovy - terénna sociálna práca - podpora druhošancového vzdelávania s prepojením na trh práce - technická asistencia pre obce s prítomnosťou MRK zameranú na zvýšenie absorpcie ŠF - účasť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na vzdelávaní v materskej škole spojením s motivačnými opatreniami v sociálnej oblasti (aktivačné práce pre rodičov) - zavedenie celodenného výchovného systému na ZŠ s dôrazom na obce s najvyšším segregáčným indexom MRK - účinná finančná pomoc pre študentov SŠ a VŠ z prostredia MRK (napr. vo forme študentského mikropôžičkového fondu) určeného pre študentov z MRK - projekty zamerané na individuálny prístup v poskytovaní služieb zamestnanosti s hlavným dôrazom na potreby klienta a trhu práce, a podporu nástrojov medzitrhu práce pre ľudí z MRK (napr. prostredníctvom agentúr dočasného alebo podporovaného zamestnávania) - programy podpory existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK 	<p>Integrácia MRK</p>	<p>5.1</p>	<p>ESF</p>

²³ Ak operačný program zahŕňa rôzne kategórie regiónov, tabuľka musí byť členená podľa kategórie regiónov.

	<ul style="list-style-type: none"> - programy druhošancového vzdelávania naviazaného na TP pre ľudí z MRK s neukončeným vzdelaním na základnej škole alebo neukončeným štúdiom na strednej škole - programy finančnej gramotnosti, riadenia dlhu a sporenia ako nástroja pre uľahčenie vstupu na otvorený TP, s cieľom zvýšiť informovanosť v oblasti finančných služieb, mikropôžičkových a sporiacich programov vrátane podporných činností, a podpory rozvoja mikrofinančných programov s prihliadnutím na podporu mikropodnikateľov a MSP. 			
Obyvatelia MRK	<ul style="list-style-type: none"> - budovanie zdrojov pitnej vody v MRK - rekonštrukcia a modernizácia školskej a predškolskej infraštruktúry - program podpory sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK prostredníctvom prestupného bývania - budovanie staníc osobnej hygieny v obciach s MRK. 	<p><i>Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK</i></p>	6.1	ERDF

6 Špecifické potreby geografických oblastí závažne a trvalo znevýhodnených prírodnými a demografickými podmienkami

Partnerská dohoda k tejto oblasti deklaruje, že v podmienkach Slovenskej republiky sa uvedený článok neuplatňuje.

7 Systém implementácie

7.1 Orgány zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úloha partnerov

7.1.1 Identifikácia príslušných orgánov a stručný opis ich úloh

ÚOŠS identifikuje príslušné orgány a uvedie stručný opis ich hlavných úloh.

Tabuľka č. 21: Identifikácia a kontaktné údaje príslušných orgánov

Inštitúcia	Názov inštitúcie	Štatutárny zástupca inštitúcie	Adresa	Telefón	E-mailová adresa
Riadiaci orgán					
Certifikačný orgán					
Orgán auditu					

Centrálny koordinačný orgán					
Orgán, ktorému bude EK zasielať platby					

7.1 Účasť partnerov

7.2.1 Úloha partnerov pri implementácii, monitorovaní a hodnotení OP

(uvedená časť bude doplnená neskôr)

7.2.1.1 Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu operačného programu a princíp partnerstva

Pre zabezpečenie transparentnej a efektívnej prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia operačných programov predstavuje partnerstvo nevyhnutný predpoklad a zároveň sa stáva jedným zo základných princípov štrukturálnej politiky Európskej únie. Partnerstvo v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) prebieha prostredníctvom aktívnej účasti príslušných orgánov všetkých úrovní.

Do procesu prípravy OP ĽZ, ktorého koordinátorom bolo MPSVR SR ako riadiaci orgán pre uvedený operačný program, boli zapojení zástupcovia štátnej správy, sociálnych a hospodárskych partnerov, predstavitelia mimovládnych organizácií, regiónov, zástupcovia relevantných horizontálnych princípov, ako aj reprezentatívni zástupcovia podnikateľskej sféry. Radou vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie bolo zabezpečené zastúpenie reprezentatívnych mimovládnych neziskových organizácií. Princíp partnerstva sa uplatňoval formou pracovných skupín, pracovných stretnutí a bilaterálnych rokovaní.

Nevyhnutnou súčasťou príprav bolo vytvorenie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020, ktorá participuje o. i. na vytváraní koncepcných a strategických materiálov týkajúcich sa prípravy programového obdobia 2014-2020, vyjadruje sa k návrhom právnych predpisov EÚ a vytvára rámec pre úspešný proces naplňania sektorových politík SR v kontexte ich adicijnej aplikácie prostredníctvom ESF a EFRR v novom programovom období po roku 2013. Výber členov sa uskutočnil v súlade s princípom partnerstva. Oslovené boli dotknuté subjekty, ktoré predstavujú v SR reprezentatívnu vzorku od národnej po lokálnu úroveň, od verejného až po súkromný sektor, od štátnych až po neziskové subjekty, nevynímajúc sociálnych partnerov.

Okrem vyššie uvedenej pracovnej skupiny bol v rámci MPSVR SR zostavený hlavný expertný tím pre OP ĽZ a tzv. „mikrotím“ pre trh práce, sociálnu inklúziu, vzdelávanie zložené zo zástupcov odborných sekcií a odborov MPSVR SR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a externých expertov z radu návrhu členov pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020. Súčasne sa v procese tvorby operačného programu na stretnutia v mikrotímoch zúčastňovali aj zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva zdravotníctva SR a Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity, ktorých riešenie odbornej problematiky bolo na úrovni SR pokryté prostredníctvom OP ĽZ.

V procese tvorby operačného programu sa uskutočnilo množstvo pracovných stretnutí, medzi ktoré je potrebné uviesť nasledujúce dôležité medzníky v procese priprav.

Prvé zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020 sa uskutočnilo v apríli 2012 v priestoroch MPSVR SR. Hlavnou témou stretnutia bolo vypracovanie pravidiel pre fungovanie pracovnej skupiny. Následne sa členovia uvedenej pracovnej skupiny ad hoc podieľali na tvorbe prvých koncepcií smerovania nového OP pre obdobie 2014 – 2020 a vyjadrovali sa k návrhom predpisov právnej povahy, ktoré sa pripravujú na úrovni EÚ. V nadväznosti na racionalizáciu výkonu pracovnej skupiny bol v apríli 2013 aktualizovaný zoznam členov pracovnej skupiny v zložení nasledovne: Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti (zástupca Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie), MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MV SR, MPaRV SR, ÚV SR/CKO, MF SR, ZMOS, Združenie samosprávnych krajov S8, Rómsky inštitút - Roma Institute, n.o., AZZZ SR, KOZ, RUZ, SAV a Klub 500.

Schválením návrhu orgánov zodpovedných za implementáciu Spoločného strategického rámca pre obdobie 2014 – 2020 na Rade vlády SR pre Partnerskú dohodu na roky 2014 – 2020 v decembri 2012 viedlo k zintenzívneniu procesu príprav v 1. kvartáli roku 2013. V priebehu prvých dvoch mesiacov roku 2013 boli zadefinované oblasti podpory pre jednotlivé prioritné oblasti vo forme zadefinovania špecifických cieľov, investičných priorít a zámerov podpory. Uvedená problematika bola vo finálnej etape osobitne prerokovaná na riadiacom orgáne pre OP LZ za účasti relevantných aktérov dňa 19.2.2013, na ktorom sa prediskutovalo aj ďalšie smerovanie rezortov pre napĺňanie ich sektorových národných politík v nadväznosti na prijatý Pozičný dokument EK k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020.

Dňa 20.2.2013 sa na pôde MPSVR SR uskutočnilo 1. neoficiálne technické rokovanie k programovému obdobiu 2014-2020 za účasti zástupcov EK a zástupcov ÚV SR, MF SR, MZVaEZ SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR vrátane zástupcov Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, MDVRR SR zamerané na pripravenosť SR na Partnerskú dohodu v oblasti zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania, prípravu OP LZ, ako aj prvotné vyhodnocovanie ex-ante kondicionálnosti nevyhnutných pre úspešnú realizáciu OP LZ.

V priebehu marca 2013 sa uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí, na ktorých sa prerokovali ďalšie postupy príprav a bola podporená myšlienka aplikácie mikrotímov pre jednotlivé prioritné osi za účasti zástupcov MPSVR SR, MV SR, MŠVVŠ SR a MZ SR s cieľom skoncipovania 1. návrhu OP LZ. Súčasne sa dohodlo predloženie parciálnych podkladov za jednotlivé rezorty na MPSVR SR do 15. týždňa roku 2013, aby MPSVR SR mohlo skompletizovať podklady za rezorty aj v nadväznosti na prijaté stanoviská neziskových organizácií.

V apríli až júni 2013 prebehli viaceré pracovné stretnutia s cieľom doladiť 1. pracovnú verziu OP LZ, ktorá bola predmetom intenzívnych diskusií a viedla k spoločnému kompromisnému návrhu strategického dokumentu predkladaného na ďalšie kolo rokovaní so zástupcami EK začiatkom júla 2013.

Ďalším dôležitým momentom bolo zasadnutie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020 v 2. polovici mája 2013, v rámci ktorého sa členovia uzniesli na hlavných záveroch v ďalšom pokračovaní príprav operačného programu. Hlavnou požiadavkou bolo zredukovanie počtu prioritných osí s cieľom sprehľadniť operačný program.

Dňa 1.7. 2013 sa uskutočnilo 2. kolo neoficiálneho technického rokovania so zástupcami EK za pozvania ďalších inštitúcií (ÚV SR, MF SR, MZVaEZ SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR vrátane zástupcov Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti). Rokovanie sa sústredilo na sektorové a strategické ciele OP a na diskusiu ku klarifikácii jednotlivých potenciálnych oblastí podpory z ESF a ERDF.

Vzhľadom na potrebu precizovania stratégie OP LZ v nadväznosti na pripomienky EK sa uskutočnili pracovné stretnutia na viacerých úrovniach. Diskusie k 2. návrhu OP LZ prebiehali v septembri 2013 na úrovni pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020, na rokovaní ktorej sa zúčastnili aj zástupcovia ex-ante hodnotenia a strategického environmentálneho hodnotenia. Zo stretnutia vyplynuli závery v rámci detailnejšej špecifikácie oblastí podpory, lepšieho zacielenia či návrhu niektorých merateľných ukazovateľov. Okrem toho sa zorganizovalo pracovné stretnutie mikrotímov pre jednotlivé oblasti podpory s cieľom precizovať, resp. navrhnúť o. i. vhodnejšie merateľné ukazovatele. Aj napriek usmerneniu EK k monitorovaniu a hodnoteniu európskej kohéznej politiky a vzhľadom na výnimočnosť navrhovaných oblastí podpory sa členovia mikrotímov zhodli na potrebe interaktívnej diskusie so zástupcami EK s cieľom nastaviť vhodný set ukazovateľov.

7.2.3 Pre ESF: Globálne granty (čl. 6 ods. 1 ESF)

RO pre OP LZ môže poveriť riadením časti operačného programu sprostredkovateľský orgán formou písomnej dohody uzavretej medzi sprostredkovateľským orgánom a riadiacim orgánom („globálny grant“). Sprostredkovateľský orgán musí poskytnúť záruky svojej solventnosti a spôsobilosti v príslušnej oblasti, ako aj v administratívnom a finančnom riadení. Sprostredkovateľmi globálneho grantu môžu byť napr. napríklad miestne organizácie, združenia regionálneho rozvoja alebo mimovládne organizácie.

Riadiaci orgán vníma potrebu zavedenia zjednodušeného nástroja, ktorým by vo väčšej miere mohol zacieliť podporu, ktorou sa majú dosahovať špecifické ciele operačného programu. Realizácia podpory operačného programu formou globálnych grantov so sebou prináša výhody ako:

- zapojenie sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií do implementácie operačného programu
- flexibilnejší a menej náročný nástroj v porovnaní s dopytovo orientovanými projektmi. Subjekty, ktoré realizujú projekty podporené z globálneho grantu (forma globálneho grantu sa využíva na projekty s relatívne malou alokáciou cca do 15 000 EUR) sú menej zaťažené implementačnými požiadavkami ako subjekty realizujúce dopytovo orientované projekty (napr. sprostredkovateľ globálneho grantu sumarizuje údaje o podporených projektoch a tie zadáva do IT monitorovacieho systému)
- lepšie zacielenie opatrení - sprostredkovateľ grantu (verejný subjekt, sociálny partner, alebo mimovládna organizácia) je vybraný na základe toho, aby mal dostatočné skúsenosti s realizáciou projektov v oblasti na ktorú je globálny grant zameraný.

V nadväznosti na vyššie uvedené, preto RO pre OP EZ plánuje v prioritných osiach **Zamestnanosť**, **Sociálne začlenenie** a **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** realizovať podporu aj formou globálnych grantov.

7.2.3 Pre ESF (ak je to vhodné): Prostriedky vyčlenené na budovanie kapacít

Pre zabezpečenie stanovených cieľov v OP EZ je nevyhnutné vyčleniť primerané množstvo finančných prostriedkov z ESF v oblastiach menej rozvinutých regiónov na budovanie kapacít vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, vo forme úhrady členských príspevkov a podpory účasti podporených organizácií na stretnutiach sietí ako aj na činnosti, ktoré sociálni partneri vykonávajú spoločne s cieľom podporiť ich primeranú účasť na činnostiach podporovaných ESF. Budovanie kapacít je vhodný prostriedok pre realizáciu verejných politík a poskytovanie verejných služieb občanom v menej rozvinutom regióne. Je to nástroj, ktorým sa dosahuje zvýšenie kvality ľudských zdrojov a ich riadenia v oblasti verejných politík. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno vnímať budovanie kapacít ako praktický nástroj pre:

- prioritnú os **Sociálne začlenenie** z dôvodu, že na Slovensku existujú viaceré organizácie, ktorých zameranie je obdobné ako je zameranie niektorých cieľov tejto prioritnej osi. Napr. viaceré organizácie sa zaoberajú poskytovaním pomoci pre osoby, ktoré sú ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením, prípadne iné organizácie sa zameriavajú na poskytovanie sociálnych služieb.
- Z dôvodu, že ich kapacity či už personálne alebo technické sú závislé väčšinou od externých zdrojov (mimovládne organizácie), je vhodné podporiť predmetné organizácie, zastabilizovať ich a tým prispieť sprostredkovaním k plneniu špecifického cieľa. Zároveň je potrebné podporovať vybrané nástroje budovania kapacít aj v štátnej správe a samospráve, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov, napr. deinštitucionalizácia systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti
- pre prioritnú os **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** v snahe vybudovať „silné“ organizácie, ktoré budú odborne aj technicky na úrovni a budú môcť podporovať integráciu MRK do spoločnosti. Podpora subjektov zameraných na problematiku MRK bude nielen vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, ale bude aj komplementárna s transnacionálnou spolupracou, nakoľko problematika integrácie MRK do spoločnosti nie je len problémom Slovenskej republiky, ale ukazuje sa ako problém celej EÚ.

Stanovené ciele prioritných osí **Sociálne zabezpečenie** a **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít** sa dosiahnu zvyšovaním ľudskej kvality prostredníctvom vzdelávania, tréningov, zabezpečovania a posilňovania spolupráce na úrovni sociálnych partnerov, vykonávaním sociálneho dialógu, sťažami ako aj administratívno-technickým zabezpečením (preplácanie mzdy, investovaním do informačno-technického zariadenia,...)

7.2.5 Monitorovanie a hodnotenie

V programovom období 2014 – 2020 narastá oproti programovému obdobiu 2007 – 2013 dôraz na preukázanie výsledkov intervencií. Tým sa zvyšuje aj dôraz na vykonávanie hodnotení, ktoré budú posudzovať efektívnosť, účinnosť a vplyv programov. Pre potreby uskutočnenia hodnotení je

nevyhnutné už pri príprave OP pre programové obdobie 2014 – 2020 zabezpečiť potrebné monitorovacie databázové zdroje a zaviesť postupy pre tvorbu a zber potrebných údajov. V prípade plánovaných hodnotení metódou „counterfactual“²⁴ bude potrebné už pri príprave OP získať údaje o kontrolných skupinách a vytvoriť rámec na ich sledovanie pre účely budúceho hodnotenia dopadov. Rovnako aj pre iné typy plánovaných hodnotení, ktoré budú vyžadovať špecifické dáta, bude potrebné nastaviť databázové zdroje už pri príprave OP.

V nadväznosti na posilnenie orientácie na výsledky politiky súdržnosti EÚ sa definovanie merateľných ukazovateľov a vytvorenie fungujúcich mechanizmov monitorovania a hodnotenia stáva omnoho náročnejšou a významnejšou úlohou v rámci tvorby OP.

V OP sú stanovené ukazovatele pre posúdenie pokroku vo vykonávaní programu. V programovom období 2014 - 2020 sa používajú tri rôzne typy ukazovateľov:

Finančné ukazovatele – monitorujú vstupy vo forme zazmluvnených a preplatených prostriedkov.

Ukazovatele výstupov – sú priamymi produktmi, ktoré dostaneme prostredníctvom vynaložených prostriedkov.

Ukazovatele výsledkov – zachytávajú očakávané účinky programov.

EK stanovila **spoločné ukazovatele** výstupov a výsledkov pre jednotlivé fondy. Okrem nich môžu byť v rámci programov určené **špecifické ukazovatele výstupov a výsledkov**, ktoré budú nad rámec spoločných ukazovateľov monitorovať napĺňanie stanovených cieľov programu. Rozhodnutie o výbere špecifických ukazovateľov nasleduje až po prijatí rozhodnutia o prioritách a stratégii programu.

7.2.6 Monitorovací informačný systém

V návrhu právnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti na roky 2014 – 2020 sa definuje povinnosť zabezpečenia monitorovacieho informačného systému od roku 2016, ktorý podporí elektronickú výmenu dát, údajov a dokumentov medzi prijímateľmi a riadiacim orgánom, certifikačným orgánom, orgánom auditu a sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom.

Návrh konečnej architektúry a usporiadanie jednotlivých komponentov monitorovacieho informačného systému sa bude realizovať až po zedefinovaní priorit podpory, OP, inštitucionálneho usporiadania a rozdelení kompetencií a zároveň na základe výsledkov pripravovanej štúdie informačného systému administrácie štrukturálnych fondov a KF EÚ na programové obdobie 2014 – 2020, vrátane analýzy jeho súčasného stavu, v kontexte optimalizácie procesov.

Monitorovací informačný systém by mal poskytovať verejnosti údaje a dáta na základe princípu Open Data, t. j. údaje a dáta sú verejnosti sprístupnené na ďalšie spracovanie ihneď po ich vzniku, ak takýmto zverejnením nie sú porušené žiadne právne podmienky.

7.2.7 Publicita a informovanosť

(uvedená časť bude doplnená prostredníctvom CKO)

8 Synergia

Vzájomné dopĺňanie sa podpory z národných zdrojov bude realizované vo fáze programovania, kedy sa v prípade rovnakého zamerania podpory budú upravovať implementačné mechanizmy (ako napr. výber projektov za účasti dotknutého riadiaceho / sprostredkovateľského orgánu), tak aby sa zabezpečila doplnkovosť a zabránilo sa duplicite výdavkov.

Synergia je efekt, ktorého cieľom je zabezpečiť komplementaritu a koordináciu jednotlivých aktivít z jedného alebo viacerých OP. Pre OP IZ môže byť koordinácia poskytnutá z iných Európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako sú Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka. Komplementarita bude vykonávaná aj prostredníctvom národných nástrojov financovania, ktoré podporujú rovnaké alebo

²⁴ „counterfactual impact evaluation“ – v súčasnej dobe toto pojmoslovie nemá ustálenú slovenskú podobu, z tohto dôvodu je používaný anglický pojem. Ide o experimentálne metódy hodnotenia, ktoré skúmajú reálne dopady prostredníctvom porovnávania podporených a nepodporených vzoriek. Viac informácií nájdete na webovom sídle EK:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/sourcebooks/method_techniques/counterfactual_impact_evaluation/index_en.htm

podobné ciele ako OP LZ. Takými nástrojmi sú OP Integrovaná infraštruktúra, OP Výskum a Inovácie, OP Efektívna verejná správa, Tretí akčný program EÚ pre oblasť zdravia na roky 2014-2020, Program rozvoja vidieka a Integrovaný regionálny operačný program.

Dôležité je zabezpečiť, aby priority obsiahnuté v jednotlivých programoch spoločne prispievali k dosiahnutiu vytýčených cieľov v strategických dokumentoch a aby sa tieto vhodne dopĺňali a zároveň však eliminovať situácie, kedy by v rámci synergie došlo k duplicitnému vykonávaniu aktivít, je potrebné zabrániť prekryvaniu jednotlivých priorít programu.

Oblasti synergie medzi OP LZ a OP Integrovaná infraštruktúra:

V oblasti zdravotníctva aktivity OP LZ predpokladajú funkčné prostredie efektívnej elektronickej výmeny a zdieľania informácií v rámci aplikácií eHealth. V tomto prípade synergia a komplementarita s aktivitami OP Integrovaná infraštruktúra bude reflektovaná v rámci spracovania štúdie uskutočniteľnosti pre budovanie nových aplikácií eHealth na Slovensku.

Oblasti synergie medzi OP LZ a OP Výskum a Inovácie:

V rámci podpory aplikovaného biomedicínskeho výskumu z OP Výskum a Inovácie, kde sa očakáva experimentálny vývoj a klinické overenie inovatívnych a komerčne realizovateľných diagnostických a liečebných postupov a zdravotníckych technológií v rámci najzávažnejších druhov ochorení. Výstupy v tomto prípade môžu byť synergicky etablované do bežnej klinickej praxe v rámci aktivít špecifického cieľa 2.2.1 Zefektívniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie klinických postupov pre výkon prevencie v rámci integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti a prostredníctvom ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v rámci špecifického cieľa 4.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Prioritná os Vzdelávanie prispeje k profesionálnemu a odbornému rastu a rozvoju ľudských zdrojov vo výskume v ponímaní vzdelávania študentov, zamestnancov VŠ, vedeckých pracovníkov, podpory mobilit, ktoré sa budú realizovať prostredníctvom ESF. Komplexné zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu vrátane zlepšenia postavenia a kvality pedagógov je prepojené s investíciami, ktoré budú realizované v rámci operačného programu Výskum a inovácie. Komplementarita OP LZ a OP VaI bude viditeľná pri napĺňaní špecifických cieľov 4.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce, 4.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie a 4.3.2 Tvorit', rozvíjať a udržať kvalitné ľudské zdroje v zdravotníctve prostredníctvom podpory ďalšieho vzdelávania pracovníkov v zdravotníctve.

Spoločným zámerom oboch operačných programov je formovanie prostredia a podmienok, ktoré prispievajú k zníženiu „úniku mozgov“ zo Slovenska, resp. zvýšia možnosti ich návratu s možnosťami ďalšieho rozvoja, medzinárodnej spolupráce, pri podpore špičkovej vybavenosti laboratórií, pracovných podmienok na univerzitných, vedeckých pracoviskách, pracoviskách SAV a niektorých rezortných pracoviskách. V rámci OP LZ bude v oblasti prepájania s výskumom kladený dôraz na podporu doktorandov a postdoktorandov.

Jednotlivé aktivity budú smerovať predovšetkým k zvýšeniu kvality a výsledkov vysokých škôl a vedeckých pracovísk prostredníctvom zlepšenia podmienok pre výučbu prepojenú s praxou vrátane výskumných aktivít, tak aby bol zvýšený inovačný potenciál krajiny ako aj relevantnosť obsahu vzdelávania pre trh práce.

Oblasti synergie medzi OP LZ a OP Efektívna verejná správa:

V rámci OP LZ oblasť zdravotníctva má veľký vplyv aj OP Efektívna verejná správa hlavne z dôvodu podpory analytických a strategických kapacít a činností rezortu zdravotníctva za účelom posilnenia strategického plánovania, riadenia a rozhodovania založeného na faktoch. Posilnenie týchto činností preto bude mať vplyv na efektívnejšie plánovanie, riadenie a realizáciu aktivít podporovaných OP LZ.

Oblasti synergie medzi OP LZ a Tretím akčným programom EÚ pre oblasť zdravia na roky 2014-2020:

Prostredníctvom Tretieho akčného programu EÚ pre oblasť zdravia na roky 2014-2020 bude možné financovanie aktivít na medzinárodnej úrovni, ktorých cieľom je dopĺňať a podporovať politiky členských štátov s cieľom zlepšenia zdravia občanov EÚ a zníženia rozdielov v oblasti zdravotnej starostlivosti prostredníctvom propagácie zdravia, podnecovania inovácií v oblasti zdravia, zvyšovaním udržateľnosti zdravotných systémov a ochranou obyvateľov EÚ pred vážnym ohrozením zdravia. Program iniciuje a podporuje spoluprácu členských štátov tam, kde je spolupráca na úrovni EÚ vhodnejšia, resp. nevyhnutná a dopĺňa národné politiky členských štátov. Synergia môže byť

očakávaná v tematicky relevantných spoločných akciách programu v rámci zdieľania a identifikácie dobrej praxe, ktorá môže byť následne reflektovaná pri tvorbe jednotných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie.

Systém koordinácia jednotlivých aktivít pre oblasť zdravotníctva za účelom dosiahnutia maximálnej nožnej synergie a eliminácie duplicitných činností bude zabezpečený z pozície MZ SR a v spolupráci s nadreztornou monitorovacou komisiou pre strategický rámec starostlivosti o zdravie občanov pre roky 2013 – 2020.

Oblasti synergie medzi OP EZ a Integrovaný regionálny operačný program:

Zlepšenie prístupu k bývaniu a jeho udržateľnosti si vyžaduje komplexný prístup a predovšetkým synergiu medzi Operačným programom Ľudské zdroje a Integrovaným regionálnym operačným programom. Ide o prepojenie medzi mäkkými a tvrdými opatreniami, ktorých cieľom je zlepšenie prístupu k bývaniu, a to opatreniami zameranými na jeho získanie a udržateľnosť, predovšetkým v prípade nízkopříjmových domácností (rodín s deťmi atď.).

Synergia a komplementarita medzi prioritnou osou Vzdelávanie a IROP bude napĺňaná v oblasti stredného školstva s dôrazom na odborné vzdelávanie a prax, a to prostredníctvom podpory stredných odborných škôl a centier odborného vzdelávania a prípravy resp. stredísk praktického vyučovania. Investície IROP budú zamerané na materiálo-technické vybavenie s cieľom prepojiť vzdelávanie s potrebami trhu práce. Aktivity prioritnej osi Vzdelávanie sa zamerajú na zvýšenie kvality a obsahu odborného vzdelávania a zavedenie prvkov duálneho systému vzdelávania. Spoločným zámerom oboch operačných programov je znížiť nezamestnanosť absolventov, podporiť zamestnanosť v regiónoch. Intervencia by sa mala sústrediť do škôl a odborov s najväčšou prioritou pre budúci vývoj trhu práce v súlade s regionálnymi (a odvetvovými) stratégiami výchovy a vzdelávania. Systém koordinácie a synergie OP EZ a Integrovaného regionálneho operačného programu v oblasti deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti bude zabezpečovať Koordinačný výbor pre DI.

Koordinačný výbor pre DI bude zložený z:

- 2 členov za OP EZ
- 2 členov za Integrovaný regionálny operačný program
- 3 zástupcov/členov Výboru expertov deinštitucionalizácie (1 zástupca za vyššie územné celky, 1 zástupca za obce a mestá a 1 zástupca za MVO)
- v prípade potreby ad hoc prizvaní ďalší odborníci, zástupcovia EK (bez hlasovacieho práva)

Prioritné oblasti činnosti Koordinačného výboru za účelom zabezpečenia koordinácie a synergie:

Prípravná fáza OP:

1. koordinácia obsahového zosúladovania oblasti deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti za jednotlivé OP s prihliadnutím na finančné možnosti jednotlivých OP

Implementačná fáza OP:

1. koordinácia časového harmonogramu výziev/vyzvaní
2. spolupráca a koordinovaná príprava výziev/vyzvaní
2. spolupráca/participácia na hodnotení a výberu žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
3. monitoring a evaluácia implementácie /projektov / programov / príkladov dobrej praxe

Oblasti synergie medzi OP EZ a Program rozvoja vidieka:

Komplementarita s Programom rozvoja vidieka sa bude zabezpečovať v oblasti zamestnanosti, konkrétne pre špecifický cieľ 1.1.2 Zlepšenie podpory tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podpory udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach. Je potrebné sa tu zamerať na predvídanie zmien, adaptabilitu na zmenené podmienky, prispôbenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov týmto zmenám, ale aj s tým súvisiacu podporu tvorby pracovných miest, zvyšovanie zručností pre žiadané alebo avizované prispôbenie. Podpora z PRV bude smerovaná aj na pomoc pri udržaní vytváraných pracovných miestach, ktoré si tieto zmeny vyžadujú, čo bude mať efektívny vplyv pre realizáciu cieľov OP EZ.

Oblasti synergie medzi OP EZ a Erasmus+

Investičné priority prioritnej osi Vzdelávanie sa prelínajú s návrhom nariadenia o programe Erasmus+ v dvoch základných témach:

- Vytváranie spolupráce medzi svetom vzdelávania a svetom práce (v návrhu nariadenia označené ako aliancie pre sektorové/odvetvové zručnosti)
- Spájanie rozličných aktérov za účelom skvalitňovania výstupov, najmä na vysokých školách (v návrhu nariadenia označené ako Znalostné aliancie).

Kým OP IZ v prioritnej osi Vzdelávanie pristupuje k týmto témam výlučne obsahovo, návrh nariadenia o programe Erasmus+ ich podmieňuje aj vytváraním alebo rozvíjaním konkrétnych inštitucionálnych alebo organizačných štruktúr, v rámci ktorých sa majú uvedené témy realizovať. Problémom Slovenska je však slabá inštitucionálna základňa na skutočne validne riešenia problémov, preto sa javí takéto prepojenie obidvoch dokumentov ako vzájomne prínosné. Špecifické ciele prioritnej osi Vzdelávanie je možné dopĺňať aktivitami naplánovanými v rámci navrhovaného programu Erasmus+, resp. sa môžu aktivity v rámci programu Erasmus+ o tieto špecifické ciele oprieť. Príkladom spolupráce budú napr. spoločné tematické podujatia zamerané na vzájomné porovnávanie výsledkov národných (financovaných cez ESF) a medzinárodných (financovaných cez Erasmus+) projektov

8.1 Mechanizmy, ktoré zabezpečia koordináciu medzi EŠIF a inými európskymi a národnými nástrojmi financovania, ako aj s EIB berúc do úvahy príslušné ustanovenia Spoločného strategického rámca EÚ, ktoré sú uvedené v prílohe 1 návrhu všeobecného nariadenia

(uvedená časť bude doplnená neskôr)

9 Ex ante kondicionality

9.1 Identifikácia ex ante kondicionalít a hodnotenie ich splnenia.

Tabuľka č. 22: Identifikácia ex ante kondicionalít a hodnotenie ich plnenia

Ex ante kondicionalita	Prioritná os alebo prioritné osi, na ktoré sa ex ante kondicionalita vzťahuje	Splnenie ex ante kondicionality Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá	Splnenie kritérií Áno/Nie	Odkaz (odkaz na stratégie, právny akt alebo iné relevantné dokumenty, vrátane odkazov na príslušné časti, články alebo odseky, doplnené hypertextovými prepojeniami na internetové stránky, alebo prístupom k úplnému textu)	Vysvetlenia
8.1. Vytváranie a realizácia aktívnych politik trhu práce v spojitosti s usmerneniami politiky zamestnanosti	Zamestnanosť	Áno	1. Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - personalizované služby a včasné aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých, ktorí hľadajú prácu, so zameraním na ľudí s najvyšším rizikom sociálneho vylúčenia, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit.	Áno	Národný program reforiem SR 2013 (http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?IdMaterial=22344) Zákon č. 96/2013 Z. z. (http://www.zakonypreludi.sk/z/2013-96); Správa o situácii na trhu práce v SR a opatrenia na jej zlepšenie. (http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240)	Celoplošné rámce aktívnej politiky trhu práce (APTP) a jej súlad s usmerneniami politiky zamestnanosti sú jednoznačným spôsobom obsiahnuté v Národnom programe reforiem SR 2013 (NPR), ktorý schválila vláda SR dňa 24.4.2013. Vďaka tomuto dokumentu je APTP orientovaná na zlepšenie prístupu neaktívnych osôb k zamestnaniu, najmä na rizikové skupiny mladých nezamestnaných a dlhodobo nezamestnaných, ako aj na zabezpečenie preventívnych opatrení na trhu práce. Legislatívny rámec takto orientovanej APTP je zabezpečený novelou zákona o službách zamestnanosti schválenou Národnou radou SR dňa 20.3.2013 s účinnosťou od 1.5.2013 - zákon č. 96/2013 Z. z. (ďalej len „novela zákona o službách zamestnanosti“), ktorá vytvára predpoklady na zlepšenie prístupu uchádzačov o zamestnanie k zamestnaniu a prináša zásadné zmeny v realizácii aktívnych politik trhu práce v oblasti služieb zamestnanosti. V súčasnosti sa v rámci MPSVR SR rieši tvorba národného projektu, prostredníctvom ktorého pre oblasť zamestnanosti bude vypracovaný strešný strategický dokument - Stratégia zamestnanosti v SR. Zrealizovanie projektu sa predpokladá najneskôr do 31.12.2016. Stratégia a NPR vychádzajúce zo stratégie Európa 2020 budú pre budúce obdobie predstavovať dva kľúčové strategické dokumenty pre zamestnanosť, riešenie nezamestnanosti a politiku trhu práce s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu cieľovej skupiny nezamestnaných a udržania si zamestnania, ako aj pre preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých uchádzačov o zamestnanie. Niektoré z kritérií sa už plnia na základe zákona o službách zamestnanosti, ktorý ustanovuje povinnosť úradov PSVR v rámci zverenej pôsobnosti zabezpečiť napr. tieto činnosti: sprostredkovať uchádzačom o zamestnanie a záujemcom o zamestnanie vhodné zamestnanie, viesť evidenciu: uchádzačov o zamestnanie, záujemcov o zamestnanie voľných pracovných miest a evidenciu zamestnávateľov vo svojom územnom obvode, ako aj poskytovať informačné a poradenské služby a poskytovať odborné poradenské služby.
			2. Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - rozsiahle a transparentné informácie o nových pracovných miestach a pracovných príležitostiach, berúc do úvahy meniace sa potreby trhu práce.	Áno	Zákon č. 96/2013 Z. z. (http://www.zakonypreludi.sk/z/2013-96); http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 http://www.upsvar.sk/eures.html?page_id=13140	Od 1.5.2013 je novelou zákona o službách zamestnanosti zavedený celoplošný systémový nástroj APTP, ktorým je Aliancia sektorových rád a sektorové rady. Do pôsobnosti aliancie patrí najmä zriaďovanie sektorových rád, do pôsobnosti sektorovej rady patrí najmä aktualizovanie informačného systému v súlade s vývojom na trhu práce, najmä prostredníctvom účasti zamestnávateľov sú sledované trendy a vývoj na trhu práce aj v oblasti štrukturálnych posunov na trhu práce. Informácie a poradenstvo sa poskytujú aj prostredníctvom úradov PSVR v rámci ich vecnej pôsobnosti. V štandardnom systéme služieb zamestnanosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti zabezpečujú úrady PSVR evidenciu voľných pracovných miest. Doplnkovým nástrojom predvídania dopytovej stránky trhu práce prostredníctvom sektorových rád je národná sústava povolaní realizovaná formou národného projektu. Sektorové rady (siete) zamestnávateľov, ktorých prvkom sú aj vzdelávacie inštitúcie budú naďalej využívané na popis požiadaviek trhu

					práce na pracovné miesta vrátane transparentných informácií o možných trendoch v oblasti vývoja nových voľných pracovných miest. Transparentné a systematické informácie o nových voľných pracovných miestach poskytujú úrady PSVR v rámci vymedzenej vecnej pôsobnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Za tým účelom vedú úrady PSVR povinnú evidenciu voľných pracovných miest.
			3. Služby zamestnanosti vytvorili formálne alebo neformálne opatrenia pre spoluprácu s relevantnými zainteresovanými stranami.	Áno	http://www.employment.gov.sk/zakon-5_2004zz.pdf ; http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady
8.3 - Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené v súlade s usmerneniami zamestnanosti. - Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jednoznačný strategický rámec politiky a ex ante hodnotenie zahŕňajúce rodovú dimenziu.	Zamestnanosť	Čiastočne	1. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a včasných aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých, ktorí hľadajú prácu, so zameraním na ľudí s najvyšším rizikom sociálneho vylúčenia, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit.	Áno	http://www.zakonypreludi.sk/z/2013-96 Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240
			2. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - rozsiahlych a transparentných informácií o nových pracovných miestach a pracovných príležitostiach, berúc do	Nie	Zákon č. 96/2013 Z. z. (http://www.zakonypreludi.sk/z/2013-96); http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 www.eures.sk

		úvahy meniace sa potreby trhu práce.			<p>Očakáva sa, že „Prognózy vývoja na trhu práce v SR“ umožnia zabezpečenie kontinuálneho systematického poskytovania hodnoverných informácií o požiadavkách zamestnávateľov na počty a štruktúry kvalifikovaných zamestnancov, a to prostredníctvom vypracovávaní, verifikácie a skvalitňovania metód a výsledkov jednotlivých prognóz v oblasti ponuky zručností v členení podľa jednotlivých krajov SR.</p> <p>Modernizácia služieb zamestnanosti je aj naďalej založená na poskytovaní informácií o voľných pracovných miestach prostredníctvom siete EURES - EUROpean Employment Services (Európske služby zamestnanosti). V SR začala sieť EURES pracovať od 1. mája 2004 vstupom SR do EÚ. Služby siete EURES sú dostupné prostredníctvom EURES poradcov a asistentov na všetkých 46 úradoch a tiež prostredníctvom národného internetového portálu EURES www.eures.sk. EURES v rámci tohto portálu disponuje databázou voľných pracovných miest a informáciami o životných a pracovných podmienkach v krajinách EÚ/EHP a Švajčiarsku. EURES poradcovia poskytujú informačné, poradenské a sprostredkovateľské služby klientom pri hľadaní a sprostredkovaní zamestnania a pri oboznámení sa o životných a pracovných podmienkach v krajinách EÚ/EHP a Švajčiarsku. Služby sú poskytované bezplatne pre všetky skupiny klientov ako sú uchádzači a záujemcovia o zamestnanie, zamestnávateľa i študenti a absolventi. EURES realizuje aktivity zamerané na všetky skupiny klientov, predovšetkým však aktivity zamerané na našu cieľovú skupinu evidovaných uchádzačov o zamestnanie a absolventov, ako sú napr. burzy práce a informácií či už zamerané na všetky sektory alebo nedostatkové profesie vo vybraných krajinách EÚ/EHP. EURES poskytuje služby individuálneho i skupinového charakteru. Rozpočet určený na financovanie ľudských zdrojov na úradoch práce a národného koordinačného úradu je vo výške 6 000 000 eur. Rozpočet určený na financovanie aktivít v rámci „pracovného programu“ je 2 500 000 eur. Od roku 2014 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny nedostane od EK na aktivity EURES ročný grant ako je tomu v súčasnosti. Preto sa žiada jeho financovanie zo štrukturálnych fondov ESF.</p> <p>Služby zamestnanosti sú vykonávané aj na princípe partnerstva. Takýmto príkladom dobrej praxe sú existujúce cezhraničné partnerstvá EURES-T Danubius (Slovensko a Maďarsko) a EURES-T Beskydy (Slovensko, Česká republika, Poľsko). Rozpočet určený na financovanie aktivít oboch partnerstiev vrátane ľudských zdrojov je vo výške 2 200 000 eur. Obe partnerstvá majú niekoľkoročné stabilné postavenie na trhu práce ako aj voči Európskej komisii. Celkovým cieľom EURES-T partnerstiev je umožniť slobodný pohyb pracovníkov v cezhraničných oblastiach. Poskytujú informačné a poradenské služby týkajúce sa prihraničného trhu práce a sú nápomocné pri hľadaní zamestnania v prihraničných regiónoch. EURES-T partnerstvo spája služby zamestnanosti vo svojom regióne, zamestnávateľov a odborové organizácie, orgány miestnej správy, inštitúcie zaoberajúce sa zamestnanosťou a problémami prípravy na povolanie v prihraničných regiónoch. Existujúce cezhraničné partnerstvá budú financované z ROP Cezhraničná spolupráca.</p> <p>Transparentné a systematické informácie o nových voľných pracovných miestach poskytnú úrady PSVR v rámci vymedzenej vecnej pôsobnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Za tým účelom vedú úrady PSVR povinnú evidenciu voľných pracovných miest.</p>
		3. V rámci reforiem služieb zamestnanosti sa vytvoria formálne alebo neformálne siete pre spoluprácu s príslušnými zainteresovanými osobami.	Áno	http://www.employment.gov.sk/zakon-5_2004zz.pdf ; http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady	<p>Novela zákona o službách zamestnanosti výrazne upravuje, sprehľadňuje formálnu spoluprácu príslušných účastníkov APTP. Ide o zavedenie novej pôsobnosti Výborov pre otázky zamestnanosti., ktoré budú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Rovnako spresňuje neformálnu spoluprácu prostredníctvom sektorových rád zamestnávateľov a ich strešnej aliancie.</p>

<p>8.4</p> <p>Aktívne a zdravé starnutie: Vytváranie a realizácia politik aktívneho starnutia v súlade s usmerneniami politiky zamestnanosti</p>	<p>Zamestnanosť</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>Relevantné zainteresované strany sú zapojené do vytvárania a vykonávania politik aktívneho starnutia so zameraním na udržanie starších pracovníkov na pracovnom trhu a podporou ich zamestnanosti.</p> <p>Členský štát zaviedol opatrenia, ktoré sa týkajú podpory aktívneho starnutia.</p>	<p>Nie</p>	<p>http://www.cvmpsvr.sk/new/index.php/projekty/2007-2013/sas</p>	<p>Realizuje sa projekt Stratégia aktívneho starnutia, ktorý má nasledovné aktivity:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analýza demografického vývoja v SR a prognóza ponuky práce do roku 2020 2. Analýza právneho prostredia vstupu, udržania a zotrvania v zamestnaní starších občanov v Slovenskej republike 3. Analýza faktorov ovplyvňujúcich účasť starších na trhu práce 4. Vytvorenie stratégie aktívneho starnutia s využitím príkladov dobrej praxe v SR a v zahraničí. <p>Realizácia všetkých aktivít bola ukončená, výstupy z aktivít sú zverejnené na stránke CV MPSVR SR. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je občan starší ako 50 rokov veku považovaný za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Preto sa pri týchto občanoch uplatňuje osobitný zreteľ pri poskytovaní AOTP. Reformná zmena sa očakáva implementáciou novely zákona o službách zamestnanosti, a to najmä z dôvodu, že novým znením príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa sleduje zjednotenie a sprehľadnenie doterajších nástrojov AOTP zameraných na podporu vytvárania a udržania pracovných miest pre znevýhodnených UoZ. Reformná zmena sa tiež očakáva zavedením Príspevku na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti, ktorý sa bude poskytovať iba na zamestnávanie vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce, a to dlhodobo nezamestnaným, UoZ starším ako 50 rokov veku a UoZ s nízkym alebo žiadnym vzdelaním V súvislosti s podporou programov podporujúcich vznik pracovných miest a zlepšenie prístupu k zamestnaniu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce MPSVR SR v spolupráci s ÚPSVR pripravilo východiská národných projektov podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ústredie PSVR dňa 9. 11. 2012 zverejnilo oznámenie o možnosti predkladania žiadostí o poskytnutie finančného príspevku na podporu vytvárania pracovných miest v rámci pilotných projektov „Podpora zamestnávania nezamestnaných v samospráve“ a Podpora vytvárania pracovných miest“ V rámci tohto oznámenia môžu zamestnávateľia predkladať žiadosti o poskytnutie finančného príspevku na vytvorenie pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie do 29 rokov, s tým, že na základe implementácie projektov po šiestich mesiacoch od začiatku realizácie a v závislosti od vývoja čerpania finančných prostriedkov, sa uvažuje o rozšírení cieľovej skupiny aj o znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie nad 50 rokov.</p> <p>Relevantné výstupy zo stratégie aktívneho starnutia a Akčného plánu naplňania stratégie aktívneho starnutia boli zapracované do Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 - 2020, ktorého návrh bol predložený na medzirezortné pripomienkové konanie.</p> <p>Opatrenia, ktoré sa týkajú zvýšenia účasti starších ľudí na trhu práce, bude SR pripravovať a realizovať v súlade s Odporúčaním Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016.</p>
<p>8.5.</p> <p>Prispôbenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: Existencia politik zameraných na uľahčenie predvídania zmeny,</p>	<p>Zamestnanosť</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>Sú zavedené nástroje na podporu sociálnych partnerov a verejných orgánov pri vytváraní a monitorovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opatrenia na podporu predvídania zmien, - opatrenia na 	<p>Nie</p>		<p>Niektoré opatrenia stanovené v Spoločnom záväzku pre zamestnanosť sú už naplňané.</p> <p>V záujme poznania meniacich sa potrieb trhu práce je v súčasnosti na MPSVR SR v spolupráci s Ústredím PSVR riešená potreba „Prognóza vývoja na trhu práce v SR“. Na tento účel je aktuálne pripravený projektový zámer a sú identifikované návrhy projektových aktivít. Očakáva sa, že „Prognózy vývoja na trhu práce v SR“ umožnia zabezpečenie kontinuálneho systematického poskytovania hodnoverných informácií o požiadavkách zamestnávateľov na počty a štruktúry kvalifikovaných zamestnancov, a to prostredníctvom vypracovávania, verifikácie a skvalitňovania metód a výsledkov jednotlivých prognóz v oblasti ponuky zručností v členení podľa jednotlivých krajov SR. Prognózy vývoja na trhu práce umožnia predvídanie požadovaných počtov zamestnancov v jednotlivých profesiách. Prognózy budú nadväzovať na už existujúce a budúce pravidelné analýzy zamestnanosti a nezamestnanosti. Ide o prípravu vypracovania ucelenej retrospektívnej analýzy trendov vývoja kvality a kvantity ľudských</p>

dobrého riadenia zmeny a na reštrukturalizáciu.			podporu príprav a manažmentu procesu reštrukturalizácie			zdrojov v SR a štrukturálnych zmien pracovných miest (dopyt po práci) v jednotlivých odvetviach hospodárstva a regiónoch SR.
9.1 Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: Existencia strategického politického rámca na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky v rámci článku 165 ZEU.	Vzdelávanie	Čiastočne	1. Je zavedený systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončení školskej dochádzky na relevantných úrovniach, ktorý poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť ciele politiky a monitorovať vývoj.	Čiastočne		Rezortný informačný systém (RIS) vytvorí systém monitoringu, na základe ktorého bude možné vykonať analýzy a zacieliť podporné opatrenia na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky na úrovni národnej, regionálnej a lokálnej. Od 1.1.2013 prebieha pilotné testovanie RIS. Spustenie prevádzky RIS je plánované paralelne so začiatkom školského roka - 1.9.2013.
			2. Je zavedený strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý: - je založený na dôkazoch.	Áno	http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/ http://www.ksuza.sk/doc/metodika/bozp/20012012.pdf http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19992 http://www.npmrk2.sk/ (stránka NP)	- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015 - Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 - zákon č. 324/2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave - národný projekt MPC „Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy“
			3. Je zavedený strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý: - pokrýva relevantné oblasti vzdelávania, vrátane rozvoja v rannom detstve, so zameraním predovšetkým na zraniteľné skupiny, ktoré sú najviac vystavené riziku predčasného ukončovania školskej dochádzky, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit, a zaoberá sa preventívnymi, intervenčnými a kompenzačnými opatreniami.	Áno		

			4. Je zavedený strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý: - zahŕňa všetky oblasti politik a zainteresované strany, ktorých sa dotýka riešenie predčasného ukončovania školskej dochádzky.	Áno		
9.2 Vyššie vzdelávanie: Existencia národného alebo regionálneho strategického rámca politiky zameranej na zvýšenie dosahovania, kvality a účinnosti vzdelávania tretieho stupňa, v rámci článku 165 ZEÚ.	Vzdelávanie	Čiastočne	1. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - tam kde je to nevyhnutné, opatrenia na zvýšenie účasti a úrovne dosiahnutého vzdelávania, ktoré zvyšujú účasť na vyššom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na najviac znevýhodnených, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit.	Čiastočne		MŠVVaŠ SR pripravuje koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020. Súčasťou koncepcie bude riešenie otázky dostupnosti vysokoškolského vzdelávania, napr. študentov so špecifickými potrebami (najmä telesné postihnutie).
			2. Je zavedený národný alebo regionálny strategický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - tam kde je to nevyhnutné, opatrenia na zvýšenie účasti a úrovne dosiahnutého vzdelávania, ktoré znižujú počet študentov, ktorí školu neskončia / zvyšujú počet študentov, ktorí školu úspešne dokončia.	Áno	- novela zákona o vysokých školách http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=455%2F2012&q=	

			3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - opatrenia na podporu inovatívneho obsahu a tvorbu učebných osnov.	Čiastočne		MŠVVaŠ SR pripravuje Koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020. Ústav informácií a prognóz školstva začal implementáciu národného projektu Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti. Cieľom národného projektu je prispôsobiť vysokoškolské vzdelávanie potrebám vedomostnej spoločnosti prostredníctvom rozvoja inovatívnych foriem vzdelávania, rozvoja aktívnej spolupráce vysokých škôl so súkromným sektorom pri tvorbe nových študijných odborov a programov, pri racionalizácii a skvalitnení existujúcich študijných odborov a programov vysokých škôl a pri procese výučby a zvýšením zapájania vysokých škôl do medzinárodnej spolupráce.
			4. Je zavedený národný alebo regionálny strategický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré podporujú rozvoj tzv. prierezových zručností, vrátane podnikania v relevantných programoch vyššieho vzdelávania.	Áno		
			5. Je zavedený národný alebo regionálny strategický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré znižujú rodové rozdiely, pokiaľ ide o voľbu univerzity a povolania.	Áno		
9.3 Celoživotné vzdelávanie: Existencia národného a/alebo regionálneho strategického rámca politiky celoživotného vzdelávania, v rámci	Vzdelávanie	Čiastočne	1. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na podporu rozvoja a prepojenia služieb celoživotného vzdelávania, vrátane implementácie týchto služieb a rozširovania zručností (t.j. validácia, poradenstvo, vzdelávanie a odborná príprava) a	Áno	http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=11421 http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/ http://old.minedu.sk/data/USERDATA/DalsieVzdel/VDOC/Akny%20plan%20Strategie%20CZV%202011_final.pdf	- Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva - Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 - Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2012 - Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov (ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov) je riadené a regulované zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kritériá EAK sú v podmienkach ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov splnené.

článku 165 ZEÚ.			zabezpečenia účasti a partnerstva s relevantnými zainteresovanými stranami.		
			2. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na zabezpečovanie rozvoja zručností pre rozličné cieľové skupiny v oblastiach, ktoré sú identifikované ako priority v národných alebo regionálnych rámcoch politiky celoživotného vzdelávania (napr. mladí ľudia v odbornom vzdelávaní, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízko kvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a iné znevýhodnené osoby, predovšetkým ľudia so zdravotným postihnutím).	Čiastočne	Je plánované prijatie zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (do parlamentu by mal byť predložený do konca roka 2014). Prostredníctvom tohto zákona by mali absolventi zo školského systému vzdelávania, ako aj neformálneho systému vzdelávania získať rovnakú pozíciu na trhu práce.
			3. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu vrátane efektívnej realizácie transparentných nástrojov (napr. the European Qualifications Framework, National Qualifications Framework, European Credit system for Vocational Education and Training, European Quality Assurance in Vocational Education and Training)	Čiastočne	Od roku 2013 do 2015 sa budú implementovať 2 kľúčové národné projekty venované oblasti rozvoja vzdelávania dospelých v SR: - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií (projekt má prispieť k zvýšeniu účasti dospelých na ďalšom vzdelávaní rozvojom systému ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých); - Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce (Cieľom projektu je vytvorenie a rozvíjanie efektívneho systému celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva zameraného na rozvíjanie kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácií v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti dostupnými počas celého života pre všetkých občanov v SR.)

			4. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na zlepšenie relevantnosti vzdelávania a odbornej prípravy k trhu práce a na jeho prispôsobenie potrebám príslušných cieľových skupín (napr. mladí ľudia v odbornom vzdelávaní, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízko kvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a iné znevýhodnené osoby, predovšetkým ľudia so zdravotným postihnutím).	Áno	http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/	Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 - Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011
10.1. Existencia a realizácia národného strategického rámca politiky na znižovanie chudoby s cieľom aktívneho začlenenia ľudí vylúčených z trhu práce v spojitosti s usmerneniami politiky zamestnanosti .	Sociálna inklúzia Sociálna inklúzia - investície	Čiastočne	1. Zavedený je národný strategický rámec politiky na zníženie chudoby, zameraný na aktívnu inklúziu, ktorý: - poskytuje dostatočné dôkazy na vytvorenie politik na zníženie chudoby a sledovanie pokroku.	Nie		V súčasnosti sa schvaľuje národný projekt na prípravu Národnej rámcovej stratégie sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, ktorého realizácia začne v septembri 2013. Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe vytvorená v rámci národného projektu bude v analytickej časti vychádzať zo zdrojov EÚ SILC, vybraných štatistických zisťovaní a iných administratívnych a ad hoc zdrojov.
			2. Zavedený je národný strategický rámec politiky na zníženie chudoby, zameraný na aktívnu inklúziu, ktorý: - zahŕňa opatrenia na podporu dosahovania národných cieľom v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v Národnom reformnom programe), ktoré zahŕňajú podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí s najvyšším rizikom sociálneho vylúčenia, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit.	Áno		Národná rámcová stratégia, tak ako je uvedené v opise Národného projektu, je v súlade a vychádza aj z Národného programu reforiem a ďalších strategických dokumentov ako napríklad stratégia deinštitucionalizácie a podobne.
			3. Zavedený je národný strategický rámec politiky	Áno	http://www.employment.gov.sk/strategia-deinstitucionalizacie-	Národná rámcová stratégia bude vychádzať a bude nadväzovať aj na už zavedenú „Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej

			na zníženie chudoby, zameraný na aktívnu inklúziu, ktorý: - v závislosti od príslušných potrieb, obsahuje opatrenia určené na prechod od inštitucionálnej starostlivosti ku komunitnej.		systemu-socialnych-sluzieb-a-nahradnej-starostlivosti-v-sr.html http://www.upsvar.sk/detske-domovy-a-ine-zariadenia/detske-domovy/dokumenty/koncepcia-zabezpecovania-vykonu-sudnych-rozhodnuti-v-detskych-domovoch-na-roky-2012-2015-s-vyhľadom-do-roku-2020plan-transformacie-a-deinstitucionalizacie-nahradnej-starostlivosti.html?page_id=143966	republike“ ako aj na „Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015“ a „Koncepciu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na r. 2012 – 2015 s výhľadom do r. 2020 - Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ Vychádzajú zo stratégie deinštitucionalizácie v pripravovanej Národnej rámcovej stratégii budú navrhnuté aj tieto ukazovatele v oblasti prechodu z inštitucionálnej do komunitnej starostlivosti: - Zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí. - Zvýšiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity. - Znížiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou v zariadeniach sociálnych služieb s kapacitou vyššou ako 18 pobytových miest. - Zvýšiť percentuálny podiel detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach) o YX % - Zvýšiť percentuálny podiel detských domovov zriadených ako domovy detí o YX % k detským domovom zriadených ako centrá detí. - Znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o YX %.
			4. Zavedený je národný strategický rámec politiky na zníženie chudoby, zameraný na aktívnu inklúziu, ktorý: - zahŕňa relevantné záujmové skupiny v boji proti chudobe.	Áno	http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-12628?listName=Uznesenia&prefixFile=m	V zmysle uznesenia vlády SR č. 305/2012 z 27. júna 2012 k materiálu „Spôsob uplatnenia ex ante kondicionality pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 v podmienkach Slovenskej republiky“ bola na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR zriadená nadrezortná pracovná skupina, ktorej členmi sú relevantní partneri z oblasti boja proti chudobe na Slovensku (vládne a mimovládne organizácie), ktorí sa podieľajú na vytváraní a najmä pripomienkovaní Národnej rámcovej stratégie. Národná rámcová stratégia bude v rámci národného projektu taktiež konzultovaná a diskutovaná s relevantnými záujmovými skupinami prostredníctvom odborného workshopu a celoslovenskej konferencie.
			Na požiadanie a tam kde je to možné, príslušným zainteresovaným stranám bude poskytnutá pomoc pri predkladaní projektových zámerov a pri implementácii a manažmente vybraných projektov.	Nie		V súčasnosti sa využívajú viaceré možnosti podpory a informovanosti príslušných záujmových skupín a prijímateľov. Pri predkladaní projektov ide najmä o informačné semináre k výzvam a často kladené otázky (FAQ) prostredníctvom ktorých RO a SORO odpovedajú všetkým účastníkom. V procese implementácie sú podporovaní zo strany projektových manažérov RO a SORO. Do budúcnosti sa hľadajú rôzne ďalšie možnosti podpory.
10.2. Je zavedený národný strategický rámec politiky začleňovania Rómov.	Integrácia marginalizovaných rómskych komunit Integrácia marginalizovaných rómskych komunit - investície	Čiastočne	1. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - stanovuje dosiahnuteľné národné ciele pre integráciu Rómov na premostenie medzery existujúcej vo vzťahu k ostatnému obyvateľstvu. Tieto ciele by mali riešiť štyri ciele EÚ týkajúce sa	Áno	http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20646 http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod	Vláda SR schválila uznesením č. 1 z 11. januára 2012 Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len "Stratégia") http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20646 Stratégia a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 sú zverejnené na http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod

		integrácie Rómov, ktoré zahŕňajú prístup ku vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaniu.			
		2. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - v príslušných prípadoch identifikuje znevýhodnené mikroregióny alebo segregované susedstvá, kde sú spoločenstvá najviac pripravené o možnosti, s použitím už dostupných sociálnoekonomických a územných ukazovateľov (t. j. veľmi nízka úroveň vzdelanosti, dlhodobá nezamestnanosť atď.).	Nie	http://www.minv.sk/?atlas_2004	S cieľom získať dostupné informácie a spracovať komplexnú databázu údajov pre efektívnu realizáciu politík smerujúcich k zlepšeniu postavenia Rómov na Slovensku bol vytvorený Atlas rómskych komunit 2004. Zohľadňujúc rastúcu požiadavku disponovať detailnými súčasnými dátami o rómskych komunitách, United Nations Development Programme (ďalej len "UNDP" v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ďalej len „úrad“) začal v roku 2012 s prípravou nového vydania Atlasu rómskych komunit s plánovaným zverejnením v 3. štvrtroku 2013. http://www.minv.sk/?atlas_2004
		3. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôbovanie stratégie.	Nie	http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf http://www.minv.sk/?vyzva_2013	V Stratégii boli v každej prioritnej oblasti zadané konkrétne merateľné ukazovatele a to tak, aby objektívne odrzkadľovali sledované ciele, zároveň v kapitole F.2, str. 65 „Indikátory a postupy monitorovania a evaluácie“ boli zadané postupy monitorovania a evaluácie. http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf V rámci interných kapacít úradu bol vytvorený návrh štandardizovanej podoby monitorovacích a hodnotiacich správ, ktorý bol konzultovaný so zástupcami mimovládnych organizácií a UNDP, ktorý majú skúsenosti v oblasti analytických činností, monitorovania a evaluácie. Výstupom bolo zadefinovanie schémy monitorovania členenej do troch základných línií: a) Technicko-administratívna línia, b) Kvalitatívna línia, c) Línia externého monitorovania - zverejnená Výzva na externé hodnotenie a monitoring Stratégie http://www.minv.sk/?vyzva_2013 . Úplné nastavenie monitorovania a hodnotenia Stratégie je plánované na 3. štvrtroku 2013.
		4. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - je navrhnutá, vykonáva sa a monitoruje v úzkej spolupráci a neustálom dialógu s rómskou občianskou spoločnosťou, regionálnymi a miestnymi orgánmi.	Áno	http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 ; http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf http://www.minv.sk/?podporne_platformy	Stratégia bola koncipovaná na participatívnej viacsektorálnej úrovni. Proces tvorby prebiehal vo forme konzultácií s predstaviteľmi príslušných ministerstiev, štátnej správy, samosprávy, rómskych i nerómskych mimovládnych organizácií, akademickými autoritami na regionálnej a národnej úrovni. Zodpovednosť a vykonávanie aktivít v rámci jednotlivých oblastí bližšie popisuje Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 a implementačný rámec, ktorý vymedzuje úlohu a postavenie ďalších kľúčových partnerov, t.j. samospráv a mimovládnych organizácií pri realizácii Stratégie. http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 ; http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf - Str. 53, kap. E.1.3 Mimovládne organizácie, Str. 67 Zoznam prizvaných predstaviteľov štátnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora ku konzultácii pri tvorbe Stratégie; http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 - Podporné platformy ÚSVRK

			5. Na požiadanie a tam kde je to možné, príslušným zainteresovaným stranám bude poskytnutá pomoc pri predkladaní projektových zámerov a pri implementácii a manažmente vybraných projektov.	Nie	http://www.minv.sk/?kontakty_rk http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-154435?prefixFile=m_ http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK http://www.minv.sk/?spravy_rk&sprava=konferencia-high-level-event	<p>Úrad má v rámci organizačnej štruktúry vytvorené administratívne kapacity, vrátane regionálnych kancelárií, ktoré sa viažu na programové obdobie 2007 – 2013. http://www.minv.sk/?kontakty_rk</p> <p>Vláda SR schválila uznesením č. 200 z 24. apríla 2013 materiál „Návrh optimalizácie a stabilizácie administratívnych kapacít odboru koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity“, v ktorom je poukázané na potrebu zabezpečiť primerané administratívne kapacity pre nové programové obdobie 2014 – 2020. http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-154435?prefixFile=m_</p> <p>Návrh administratívne kapacity úradu pre 2014 - 2020 je riešený aj v „Ad hoc hodnotení HP MRK v roku 2011“ a Strategickom externom hodnotení HP MRK k 31. 12. 2011“, http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK</p> <p>Dňa 22.-23. mája 2013 sa konala konferencia HLE k problematike začleňovania rómskych komunit, http://www.minv.sk/?spravy_rk&sprava=konferencia-high-level-event-k-problematike-integracie-romov - pracovná skupina „Posilnenie spolupráce a administratívnych kapacít“.</p> <p>Cieľom úradu je rozšíriť pomoc zainteresovaným stranám v rámci princípu partnerstva prostredníctvom mimovládnych organizácií a podnikateľských subjektov zohľadňujúc ciele investičných zámerov.</p>
10.3. Zdravotníctvo : Existencia národného alebo regionálneho strategického rámca politiky pre oblasť Zdravotníctvo , v rámci článku 168 ZEÚ zabezpečujúceho ekonomickú udržateľnosť.	Sociálna inklúzia Sociálna inklúzia - investície	Nie	1. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu ku zdravotným službám.	Nie	N/A	<p>Jednotlivé komponenty dokumentu " Strategický rámec pre zdravotníctvo v rokoch 2013-2030 -" boli sfinalizované a návrh dokumentu bol v apríli 2013 predložený na vnútrorezortné pripomienkové konanie na ministerstve zdravotníctva SR.</p> <p>Dňa 13.5.2013 bol návrh dokumentu schválený gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva SR. Následne bol návrh dňa 23.5.2013 prerokovaný s partnermi v rámci nadrezortnej pracovnej skupiny na zabezpečenie plnenie EAK v gescii MZ SR.</p> <p>Dňa 18.6.2013 bol návrh „Strategického rámca v zdravotníctve pre roky 2013 – 2030, verzia 1“ predložený na pripomienkovanie a zaujatie stanoviska relevantným zástupcom odbornej verejnosti.</p> <p>Dňa 19.7.2013 sa uskutočnilo neformálne stretnutie zástupcov MZ SR a EK k investíciám v zdravotníctve v programovom období 2014 – 2020. V nadväznosti na vznesené pripomienky EK zodpovední pracovníci aktualizovali návrh dokumentu a pripravili ho na opätovné schválenie do GP ministerky zdravotníctva.</p>
			2. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje opatrenia na podporu účinnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb, a infraštruktúry.	Nie	N/A	
			3. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje monitorovací	Nie	N/A	

			a kontrolný systém.			
			4. Členský štát alebo región prijal rámec opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky na indikatívnej báze a nákladovo efektívne sústredenie zdrojov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť.	Nie	N/A	
Nediskriminácia Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie antidiskriminačných zákonov EÚ a politiky v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov.		Čiastočne	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zahnutie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami, prostredníctvom prípravy a implementácie programov vrátane poskytovania poradenstva v oblasti rovnosti v rámci aktivít spojených s EŠI fondami.	Áno (čiastočne)	Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov Antidiskriminačný zákon (Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov) Návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 zaslaný Európskej komisii dňa 28. 6. 2013 Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 – 2020	K plneniu jednotlivých kritérií: - Zriadenie národného orgánu pre rovnaké zaobchádzanie podľa článku 13 smernice 2000/43/ES Úlohu „equality body“ v SR plní v zmysle Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSSEP). Je potrebné sfunkčnit' SNSSEP tak, aby efektívne plnilo funkciu „equality body“ zodpovedného za monitorovanie antidiskriminačného zákona a relevantných smerníc EÚ (http://www.non-discrimination.net/content/equality-bodies-26) V zmysle zákona Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rovnosti príležitostí zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu Partnerskej dohody má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rovnosť príležitostí resp. nediskriminácia zodpovedné MPSVR SR. - Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za boj proti diskriminácii a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre rovnosť Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 – 2020 v časti 2.1 <i>Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu OP a princíp partnerstva</i> hovorí o povinnej účasti zástupcov MPSVR SR ako koordinátorov horizontálnych princípov rovnosť príležitostí a rodová rovnosť v pracovnej skupine každého operačného programu.
			Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii.	Nie	K plneniu jednotlivých kritérií: - Existencia plánu školení zameraného najmä na európske antidiskriminačné právo a politiku - Plán sa vzťahuje na všetkých zamestnancov zapojených do využívania fondov ESI (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačné orgány a kontrolné orgány) na všetkých relevantných úrovniach. Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 30.9.2013	

<p>Rodová rovnosť</p> <p>Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie antidiskriminačných zákonov EÚ a politiky v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov.</p>		<p>Čiastočne</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zahnutie orgánov zodpovedných za rovnosť príležitostí, prostredníctvom prípravy a implementácie programov vrátane poskytovania poradenstva v oblasti rovnosti príležitostí v rámci aktivít spojených s EŠI fondami.</p>	<p>Áno (čiastočne)</p>	<p>Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov Antidiskriminačný zákon (Zákona 365/2004 Z. z. Zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov) Návrh Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 zaslaný Európskej komisii dňa 28. 6. 2013</p> <p>Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/ programov SR na programové obdobie 2014 - 2020</p>	<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zriadenie národného orgánu pre rodovú rovnosť v zmysle čl. 20 Smernice 2006/54/EC <p>V zmysle zákona Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rodovej rovnosti zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu Partnerskej dohody má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rodová rovnosť zodpovedné MPSVR SR.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za rodovú rovnosť a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre rovnosť <p>Usmernenie CKO na prípravu operačných programov/programov SR na programové obdobie 2014 - 2020 v časti 2.1 <i>Zriadenie pracovnej skupiny na prípravu OP a princíp partnerstva</i> hovorí o povinnej účasti zástupcov MPSVR SR ako koordinátorov horizontálnych princípov rovnosti príležitostí a rodová rovnosť v pracovnej skupine každého operačného programu.</p>
			<p>Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o rodovej rovnosti rovnako ako aj o gender mainstreaming.</p>	<p>Nie</p>		<p>K plneniu jednotlivých kritérií:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existencia plánu školení zameraných na rodovú rovnosť ako aj uplatňovanie rodového hľadiska (gender mainstreaming) - Plán sa vzťahuje na všetkých zamestnancov zapojených do využívania fondov ESI (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačné orgány a kontrolné orgány) na všetkých relevantných úrovniach. <p>Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 30.9.2013</p>
<p>Zdravotné postihnutie</p> <p>Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠI fondov v súlade s rozhodnutím</p>		<p>Čiastočne</p>	<p>Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov v oblasti spolupráce a zahrnutia orgánov zodpovedných za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím a iných relevantných zainteresovaných osôb prostredníctvom prípravy a implementácie programov.</p>	<p>Čiastočne</p>	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2013 – 2017 s výhľadom do roku 2020.</p> <p>Materiál bude po schválení vládou SR umiestnený na internetovú stránku MPSVR SR www.employment.gov.sk</p>	<p>Základným cieľom Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2013 – 2017 s výhľadom do roku 2020 je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a pokroku pri ich používaní. Vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2012-2016, ktorým sa vláda SR zaviazala vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitoringu. Národný program je tvorený ako otvorený dokument, obsahuje základné úlohy na obdobie rokov 2014 – 2017 s výhľadom do roku 2020, s aktualizáciou a vyhodnotením každé 2 roky. Bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh. Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.</p>

m Rady z 26. novembra 2009 (2010/48/EC)						
			<p>Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach platných zákonov a politiky EÚ o zdravotnom postihnutí, vrátane dosiahnuteľnosti a praktickej aplikácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako je podľa potreby zohľadnené v národnej legislatíve a legislatíve EÚ.</p>	Čiastočne	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2013 – 2017 s výhľadom do roku 2020.</p> <p>Materiál bude po schválení vládou SR umiestnený na internetovú stránku MPSVR SR www.employment.gov.sk</p>	<p>Postavenie osôb so zdravotným postihnutím v spoločnosti je významným spôsobom ovplyvňované nielen správaním sa širokej verejnosti, ale aj tým, ako sú osoby so zdravotným postihnutím sami vnímané svojím okolím. Aj napriek tomu, že dochádza k zlepšovaniu pozitívnych postojov zo strany spoločnosti k tejto skupine osôb, je potrebné aj naďalej podľa čl. 8 Dohovoru prijímať okamžité, účinné a náležité opatrenia na zvyšovanie povedomia spoločnosti o potrebách osôb so zdravotným postihnutím, rešpektujúc ich práva a dôstojnosť.</p>
			<p>Opatrenia na zabezpečenie monitorovania realizácie článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠI fondom, prostredníctvom prípravy a implementácie programov.</p>	Čiastočne	<p>Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2013 – 2017 s výhľadom do roku 2020.</p> <p>Materiál bude po schválení vládou SR umiestnený na internetovú stránku MPSVR SR www.employment.gov.sk</p>	<p><i>Prístupnosť</i> predstavuje zabezpečenie možnosti osobám so zdravotným postihnutím využívať všetky aspekty života samostatne, s pomocou primeraných úprav alebo pomôcok, a ak to nie je možné, aj s pomocou asistencie. Prístupnosť je nosným princípom všetkých relevantných článkov Dohovoru. Pre tvorbu opatrení na zabezpečenie prístupnosti sú zvlášť dôležité definície diskriminácie na základe zdravotného postihnutia, primeraných úprav a univerzálneho dizajnu v čl. 2 Dohovoru. Dohovor tiež zaväzuje zmluvné štáty prijať opatrenia na vypracovanie, vyhlásenie a kontrolu dodržiavania minimálnych noriem a pravidiel na zabezpečenie prístupnosti zariadení a služieb dostupných alebo poskytovaných verejnosti a na zabezpečenie toho, aby subjekty, ktoré poskytujú zariadenia a služby dostupné alebo poskytované verejnosti, zohľadňovali všetky aspekty prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím. Opatrenia vzťahujúce sa k tomuto článku sú zamerané predovšetkým na prístupnosť stavieb, dopravy a prístup k informáciám. Medzi mimoriadne dôležité základné ľudské práva, z hľadiska potrieb osôb so zdravotným postihnutím, je nevyhnutné zaradiť aj právo na slobodný pohyb, nakoľko bez realizácie tohto práva nie je v modernej spoločnosti prakticky možné dosiahnuť plného začlenenia. Predmetom opatrení tejto časti je predovšetkým zameranie sa na dôsledné rešpektovanie a správnu aplikáciu pravidiel a podmienok stanovených pre tvorbu bezbariérového prostredia a ich kontrolu zo strany orgánov štátnej správy, zaistenie prístupu k informáciám a možnosť využívať moderné informačné technológie, ktoré sú mimoriadne dôležité pre osoby so zmyslovým postihnutím</p>
Štátna pomoc		Čiastočne	<p>Opatrenia na efektívnu aplikáciu právnych predpisov EÚ o štátnej pomoci.</p>	Áno		<p>Od mája 2012 sa uskutočňuje modernizácia pravidiel pre štátnu pomoc. Základné kritériá, pravidlá a zásady štátnej pomoci, tak ako ich vymedzujú príslušné predpisy Európskej únie pre štátnu pomoc, rozsudky európskych súdov v oblasti štátnej pomoci a metodické usmernenia Európskej komisie pre štátnu pomoc riadiaci orgán zohľadňuje už pri príprave návrhov jednotlivých operačných programov a následne pri príprave schém štátnej pomoci a schém minimálnej pomoci.</p>

zákonov EÚ o štátnej pomoci v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov.		Opatrenia odbornej prípravy a šírenia informácií pre zamestnancov zapojených do využívania fondov.	Áno		Opatrenie sa realizuje formou priebežného vzdelávania a účasti na školeniach. Priebežné vzdelávanie zahŕňa štúdium nových právnych aktov Európskej únie pre štátnu pomoc, rozsudkov Európskeho súdneho dvora a rozhodnutí Európskej komisie z oblasti štátnej pomoci. Problematiku vzdelávania štátnych zamestnancov upravuje štvrtá časť zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
		Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity pre vykonávanie a uplatňovanie pravidiel EÚ o štátnej pomoci.	Áno		Je vypracovaná Analýza zhodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít pre oblasť štátnej pomoci.

9.2 Aktivity na zabezpečenie splnenia všeobecných a tematických ex ante kondicionalít

Tabuľky č. 23 a 24 uvádzajú všetky všeobecné a tematické ex ante kondicionality pre OP LZ vrátane tých, ktoré boli zahrnuté do PD SR, ale ktoré sa vzťahujú na priority predmetného programu a ktorých splnenie alebo nesplnenie ovplyvní samotnú implementáciu programu.

Tabuľka č. 23: Aktivity, ktoré budú vykonané pre splnenie všeobecných ex ante kondicionalít

Všeobecné ex ante kondicionality, ktoré sú nesplnené alebo splnené len čiastočne	Nesplnené kritériá	Plánované opatrenie	Termín (dátum)	Orgány zodpovedné za splnenie
Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie antidiskriminačných zákonov EÚ a politiky v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zahnutie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami, prostredníctvom prípravy a implementácie programov vrátane poskytovania poradenstva v oblasti rovnosti v rámci aktivít spojených s EŠI fondami.	Vzhľadom na zvýšenú pozornosť venovanú v novom PO uplatňovaniu horizontálnych princípov nediskriminácie a rodovej rovnosti sa bude vyžadovať navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora oboch horizontálnych princípov, ktorým má byť poverený Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR. V rámci odboru bude vytvorené Oddelenie koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci oddelenia budú refundované v rámci technickej asistencie. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie a analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF.	31.1.2014	MPSVR SR CKO
	Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii.	Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 30.9.2013	30.9.2013	MPSVR SR CKO
Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie antidiskriminačných zákonov EÚ a politiky v oblasti Európskych štrukturálnych a investičných fondov.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zahnutie orgánov zodpovedných za rovnosť príležitostí, prostredníctvom prípravy a implementácie programov vrátane poskytovania poradenstva v oblasti rovnosti príležitostí v rámci aktivít spojených s EŠI fondami.	Vzhľadom na zvýšenú pozornosť venovanú v novom PO uplatňovaniu horizontálnych princípov nediskriminácie a rodovej rovnosti sa bude vyžadovať navýšenie administratívnych kapacít u koordinátora oboch horizontálnych princípov, ktorým má byť poverený Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR. V rámci odboru bude vytvorené Oddelenie koordinácie horizontálnych princípov,	31.1.2014	MPSVR SR CKO

		v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci oddelenia budú refundované v rámci technickej asistencie. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie a analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF.		
	Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach zákonov a politiky EÚ o rodovej rovnosti rovnako ako aj o gender mainstreaming.	Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov/kýň zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OPTP na finančné zabezpečenie školení; predpokladaný termín do 30.9.2013	30.9.2013	MPSVR SR CKO
Zdravotné postihnutie Existencia administratívnych kapacít pre implementáciu a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠI fondov v súlade s rozhodnutím Rady z 26. novembra 2009 (2010/48/EC).	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na konzultácie a zahnutie orgánov zodpovedných za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím alebo orgánov zodpovedných za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím a iných relevantných zainteresovaných osôb prostredníctvom prípravy a implementácie programov.	Vykonať analýzu potreby posilnenia administratívnych kapacít–OIOZP MPSVR SR a následne posilniť administratívne kapacity v zmysle výsledkov analýzy Vypracovanie stratégie a systému zvyšovania povedomia pre zamestnancov/kyne zapojených do využívania fondov;	30.11. 2013	MPSVR SR + CKO
	Opatrenia na školenia personálu orgánov zahnutých v manažmente a kontrole EŠI fondov v oblastiach platných zákonov a politiky EÚ o zdravotnom postihnutí, vrátane dosiahnuteľnosti a praktickej aplikácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako je podľa potreby zohľadnené v národnej legislatíve a legislatíve EÚ.	Vypracovanie stratégie a systému zvyšovania povedomia pre zamestnancov/kýne zapojených do využívania fondov;	31.12. 2013	MPSVR + CKO
	Opatrenia na zabezpečenie monitorovania realizácie článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠI fondom, prostredníctvom prípravy a implementácie programov.	Plán školení a tréningov pre zamestnancov/kyne zapojených do využívania fondov	28.2. 2014	MPSVR SR v spolupráci s CKO a všetkými RO
		Postupovať podľa Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2013 – 2017 s výhľadom do roku 2020 v zmysle naplnenia čl. 9. Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím	31.12. 2016	MPSVR SR

Tabuľka č. 24: Aktivity, ktoré budú vykonané pre splnenie tematických ex ante kondicionalít

Tematické ex ante kondicionality, ktoré sú nesplnené, alebo splnené len čiastočne	Nesplnené kritériá	Plánované opatrenie	Termín (dátum)	Orgány zodpovedné za ich splnenie
8.3 - Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené v súlade s usmerneniami zamestnanosti. - Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jednoznačný strategický rámec politiky a ex ante hodnotenie zahŕňajúce rodovú dimenziu.	2. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - rozsiahlych a transparentných informácií o nových pracovných miestach a pracovných príležitostiach, berúc do úvahy meniace sa potreby trhu práce.	Pripraviť návrh projektového alebo programového riešenia	31. 12. 2013	MPSVR SR UPSVaR SR
8.4 Aktívne a zdravé starnutie: Vytváranie a realizácia politik aktívneho starnutia v súlade s usmerneniami politiky zamestnanosti.	1. Do vytvárania a vykonávania politik aktívneho starnutia so zameraním na udržanie starších pracovníkov na pracovnom trhu a podporou ich zamestnanosti. Členský štát zaviedol opatrenia, ktoré sa týkajú podpory aktívneho starnutia	Ukončenie realizácie projektu Stratégia aktívneho starnutia. Zpracovanie relevantných výstupov projektu do Návrhu Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 - 2020	31.8.2013	MPSVR SR
8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: Existencia politik zameraných na uľahčenie predvídania zmeny, dobrého riadenia zmeny a na reštrukturalizáciu	Sú zavedené nástroje na podporu sociálnych partnerov a verejných orgánov pri vytváraní a monitorovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú: - opatrenia na podporu predvídania zmien, - opatrenia na podporu príprav a manažmentu procesu reštrukturalizácie	Prijatie/Schválenie projektového zámeru „Prognózy vývoja na trhu práce“	30.10.2013	MPSVR SR
9.1 Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: Existencia [...] strategického politického rámca na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky v rámci článku 165 ZEU.	1. Je zavedený systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončení školskej dochádzky na relevantných úrovniach, ktorý poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť ciele politiky a monitorovať vývoj.	- spustenie Rezortného informačného systému (RIS) http://www.uips.sk/su/b/uips.sk/images/JE/ris/ris_informacie.pdf	01.09.2013 Harmonogram 1. Pilotná prevádzka – aktuálne prebieha na vybraných školách a zriaďovateľov 2. Skúšobná prevádzka – pripravuje sa v období od 01. 01. 2013 3. Plný prechod na RIS – plánuje sa od školského roku 2013/2014	MŠVVaŠ SR
9.2 Vyššie vzdelávanie: Existencia národného alebo regionálneho strategického rámca politiky zameranej na	1. Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami:	- predložiť Koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovanie vlády SR	- do 30. 09. 2013 (predloženie návrhu koncepcie na verejnú	MŠVVaŠ SR

<p>zvýšenie dosahovania, kvality a účinnosti vzdelávania tretieho stupňa, v rámci článku 165 ZEÚ.</p>	<p>- tam kde je to nevyhnutné, opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré zvyšujú účasť na vyššom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, so osobitným zreteľom na najviac znevýhodnených, vrátane ľudí z marginalizovaných komunit.</p>	<p>- schváliť koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovaní vlády SR</p>	<p>diskusiu)</p> <p>- do 15. 11. 2013 (prerokovanie návrhu so sociálnymi partnermi v rámci Hospodárskej a sociálnej rady)</p> <p>- do 30. 11. 2013 (schválenie koncepcie vládou SR)</p>	<p>Vláda SR</p>
	<p>3. Je zavedený národný alebo regionálny strategický rámec vzdelávania tretieho stupňa s nasledovnými prvkami: - opatrenia na podporu inovatívneho obsahu a tvorbu učebných osnov.</p>	<p>- predložiť koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovaní vlády SR</p> <p>- schváliť koncepciu ďalšieho rozvoja v oblasti vysokého školstva pre roky 2013 – 2020 na rokovaní vlády SR</p> <p>- implementácia národného projektu Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti</p>	<p>- do 30. 09. 2013 (predloženie návrhu koncepcie na verejnú diskusiu)</p> <p>- do 15. 11. 2013 (prerokovanie návrhu so sociálnymi partnermi v rámci Hospodárskej a sociálnej rady)</p> <p>- do 30. 11. 2013 (schválenie koncepcie vládou SR)</p> <p>30.05.2013 – 30.11.2015</p> <p>http://www.uips.sk/narodne-projekty/</p> <p>- do 31.12.2014 – vybavenie a podpora vybraných perspektívnych študijných programov prostredníctvom vybavenie výučbových školiacich kontaktných centier praxe na vysokých školách študijnými pomôckami, učebnicami, licenciami na študijné pomôcky, SW nástrojmi modelovania procesov</p>	<p>MŠVVaŠ SR</p> <p>Vláda SR</p> <p>Ústav informácií a prognóz školstva</p>

			<p>z praxe, nosičmi/nástrojmi/licenciami s inovovaným digitálnym vzdelávacím obsahom</p> <p>- do 31.10.2015 – skvalitnenie vzdelávacieho obsahu a podpora inovatívnych foriem vzdelávania pre potreby trhu práce vo vybraných perspektívnych študijných odboroch</p>	
9.3 Celoživotné vzdelávanie: Existencia národného a/alebo regionálneho strategického rámca politiky celoživotného vzdelávania, v rámci článku 165 ZEÚ.	2. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na zabezpečovanie rozvoja zručností pre rozličné cieľové skupiny v oblastiach, ktoré sú identifikované ako priority v národných alebo regionálnych rámcoch politiky celoživotného vzdelávania (napr. mladá ľudia v odbornom vzdelávaní, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízko kvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a iné znevýhodnené osoby, predovšetkým ľudia so zdravotným postihnutím).	- vydať Zákon o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa	- do 31.12.2014 predložiť návrh Zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa do parlamentu SR	MŠVVaŠ SR Národná rada SR
	3. Je zavedený národný alebo regionálny rámec politiky celoživotného vzdelávania, ktorý zahŕňa: - opatrenia na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu vrátane efektívnej realizácie transparentných nástrojov (napr. the European Qualifications Framework, National Qualifications Framework, European Credit system for Vocational Education and Training, European Quality Assurance in Vocational Education and Training)	Implementácia 2 kľúčových národných projektov: - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií	01.03.2013 – 31.10.2015 (Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií) http://www.tvorbansk.sk/ - do 31.03.2014 – tvorba analýz a metodík (Analýza Európskeho kvalifikačného rámca a Národných kvalifikačných rámcov vo vybraných krajinách EÚ) - do 31.10.2015 – tvorba a vytvorenie informačného systému	MŠVVaŠ SR Štátny inštitút odborného vzdelávania

		<p>Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácii</p> <p>- do 30.06.2015 - ďalšie vzdelávanie cieľovej skupiny na tvorbu a používanie Národného kvalifikačného rámca, Národnej sústavy kvalifikácii a Informačného systému</p> <p>15.03.2013 – 30.09.2015 (Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce)</p> <p>http://nuczv.sk/dalsie-vzdelavanie-a-poradenstvo-pre-dospelych-ako-nastroj-lepsej-uplatnitelnosti-na-trhu-prace/</p> <p>- do 10/2013 - zadefinovanie požiadaviek a vytvorenie vzdelávacieho programu pre tútorov, vypracovanie metodiky pre poskytovanie poradenstva v poradenských centrách pre dospelých</p> <p>- do 02/2014 - zadefinovanie požiadaviek a vytvorenie vzdelávacích programov pre lektorov, manažérov, členov a predsedov skúšobných komisií, vypracovanie štandardov kvality inštitúcií ďalšieho vzdelávania</p> <p>- do 09/2015 - poskytnutie modulových vzdelávacích programov ďalšieho</p>	Národný ústav celoživotného vzdelávania
--	--	---	---

			vzdelávania s uznávaním výsledkov ďalšieho vzdelávania a informálneho učenia sa; prevádzka siete poradenských centier pre dospelých a poskytovanie poradenstva; vytvorenie a realizácia systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb; ďalší rozvoj elektronických nástrojov pre ďalšie vzdelávanie v kontexte celoživotného vzdelávania	
10.1. Existencia a realizácia národného strategického rámca politiky na znižovanie chudoby s cieľom aktívneho začlenenia ľudí vylúčených z trhu práce v spojitosti s usmerneniami politiky zamestnanosti.	1. Zavedený je národný strategický rámec politiky na zníženie chudoby, zameraný na aktívnu inklúziu, ktorý: - poskytuje dostatočné dôkazy na vytvorenie politik na zníženie chudoby a sledovanie pokroku. Na požiadanie a tam kde je to možné, príslušným zainteresovaným stranám bude poskytnutá pomoc pri predkladaní projektových zámerov a pri implementácii a manažmente vybraných projektov.	Finalizácia Žiadosti o NFP Implementácia projektu – príprava národnej rámcovej stratégie Tvorba analytickej časti Národnej rámcovej stratégie	Máj 2013 August – December 2013 August – December 2013	MPSVR SR IVPR, MPSVR SR IVPR, MPSVR SR
10.2. Je zavedený národný strategický rámec politiky začleňovania Rómov.	2. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - v príslušných prípadoch identifikuje znevýhodnené mikroregióny alebo segregované susedstvá, kde sú spoločenstvá najviac pripravené o možnosti, s použitím už dostupných sociálnoekonomických a územných ukazovateľov (t. j. veľmi nízka úroveň vzdelanosti, dlhodobá nezamestnanosť atď.).	Nové vydanie Atlasu rómskych komunit na Slovensku	3.Q/2013	ÚSVRK
	3. Je zavedená národná stratégia začleňovania Rómov, ktorá: - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôbovanie stratégie.	Nastavenie monitorovania Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 a) Technicko- administratívna línia- prvá monitorovacia správa Stratégie bude predložená na rokovanie vlády SR. b) Kvalitatívna línia - po vydaní Atlasu 2013	3.Q/2013	ÚSVRK

		budú aktualizované východzie a cieľové hodnoty ukazovateľov Stratégie. c) Línia externého monitorovania- výber externého dodávateľa služby monitorovanie a hodnotenie Stratégie v rámci Dotačnej schémy ÚSVRK 2013.		
	Na požiadanie a tam kde je to možné, príslušným zainteresovaným stranám bude poskytnutá pomoc pri predkladaní projektových zámerov a pri implementácii a manažmente vybraných projektov.	Nastavenie poskytovania podpory príslušným zainteresovaným stranám pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov a zapracovanie do riadiacich dokumentoch. Aplikácia záverov pracovnej skupiny Posilnenie spolupráce a administratívnych kapacít v programovom období 2014 - 2020 na na následnom podujatí HLE dňa 22. - 23. 05. 2013 k téme začleňovania rómskych komunit. Zvolanie zasadnutia pracovnej skupiny pre EAK k téme kvalitatívne nastavenie podpory zainteresovaným stranám.	3. Q/2013	ÚSVRK
10.3. Zdravotníctvo: Existencia národného alebo regionálneho strategického rámca politiky pre oblasť Zdravotníctvo, v rámci článku 168 ZEÚ zabezpečujúceho ekonomickú udržateľnosť.	1. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu ku zdravotným službám.	Aktivita 1 Predloženie návrhu dokumentu na schválenie gremiálnej porade ministerky zdravotníctva SR	Do 17.5.2013	MZ SR – splnená dokument schválený dňa 13.5.2013
	2. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje opatrenia na podporu účinnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb, a infraštruktúry.	Aktivita 2 Prezentácia návrhu dokumentu v rámci nadrezortnej pracovnej skupiny na zabezpečenie plnenia EAK	Do 17.5.2013	MZ SR – splnená Zaslanie materiálu členom nadrezortnej pracovnej skupiny dňa 14.5.2013 Zasadnutie nadrezortnej pracovnej skupiny sa uskutočnilo dňa 23.5.2013.
		Aktivita 3 Predloženie návrhu dokumentu na verejnú diskusiu.	Do 15.6.2013	MZ SR – splnená 18.6.2013 Malý posun oproti plánovanému termínu 15.6.2013 bol spôsobený zapracovaním pripomienok členov nadrezortnej pracovnej skupiny, nakoľko niektorí členovia zaslali svoje pripomienky po stanovenom termíne.
	3. Zavedený je národný alebo regionálny strategický rámec politiky pre oblasť zdravotníctva, ktorý: - obsahuje monitorovací a kontrolný systém.	Aktivita 4 Predloženie návrhu dokumentu po verejnej diskusii so zapracovanými relevantnými pripomienkami na opätovné schválenie gremiálnej porade ministerky zdravotníctva SR	Do 30.7.2013	MZ SR – nesplnená. Opätovné predloženie dokumentu na schválenie GP bolo posunuté z dôvodu konania neformálneho stretnutia zástupcov EK a MZ SR k investíciám v zdravotníctve v PO 2014 – 2020 dňa 19.7.2013 a potreby zohľadnenia pripomienok EK. Nový termín predloženia dokumentu na opätovné schválenie do GP – 20.9.2013
	4. Členský štát alebo región prijal rámec opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky na indikatívnej báze	Aktivita č.5 Predloženie dokumentu na MPK a na schválenie do Vlády SR	Do 30.9.2013	MZ SR

a nákladovo efektívne sústredenie zdrojov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť.			
---	--	--	--

10 Zníženie administratívnej záťaže pre prijímateľov

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR spolu s Ministerstvom školstva vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvom zdravotníctva SR sa priamo podieľajú na implementácii programov spolufinancovaných zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu programového obdobia 2007 -2013. Úrad Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ako koordinátor horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity je tiež zapojený do procesu implementácie štrukturálnych fondov programového obdobia 2007 – 2013. Na základe skúseností uvedených subjektov získaných v rámci programového obdobia 2007 – 2013 a v niektorých prípadoch aj v programovom období 2004 – 2006 je zrejmé, že nastavené mechanizmy implementácie pre prijímateľov vytvárajú vysokú administratívnu záťaž, čo vedie prijímateľov k tomu, že si projekty nechávajú vypracovávať a aj riadiť súkromnými spoločnosťami. Predkladanie množstva podpornej dokumentácie k deklarovaniu oprávnenosti výdavkov má za následok väčšiu chybovosť a s tým súvisiaci vysoký výskyt nezrovnalostí. Okrem uvedeného samotné dokladovanie oprávnených výdavkov predstavuje náročný proces aj na strane riadiaceho resp. sprostredkovateľského orgánu, čo má za následok predĺženie lehôt schvaľovania žiadostí o platbu. Vo všeobecnosti sa dá zhrnúť, že všetky procesné úkony (najmä však podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok a dokladovanie výdavkov) je mimoriadne náročný v nadväznosti na alokáciu projektov podporených z ESF. Z tohto dôvodu Riadiaci orgán spolu s vyššie uvedenými subjektmi plánuje zaviesť najmä nasledovné opatrenia, ktoré by mali výrazne zefektívniť proces od podávania žiadostí o nenávratný finančný príspevok až do finančného ukončenia projektov:

Tabuľka č. 25: Návrh zníženia administratívnej záťaže

Predpokladaný dátum zavedenia	Krok znižujúci administratívnu záťaž prijímateľa	Popis
Priebežne po schválení OP	využitie dostupných verejných databáz - vo fáze posudzovania Žiadosti o NFP (napr. potvrdenie sociálnej poisťovne, zdravotnej poisťovne, národného inšpektorátu práce,) - vo fáze implementácie projektov – v nadväznosti na administratívnu kontrolu výdavkov a dosahovaných výsledkov projektu (napr. aj pre účely vykonania kontroly ukazovateľov najmä v dobe udržateľnosti).	<u>Žiadateľ o NFP</u> nebude povinný preukazovať (že nie je dlžníkom poistného na sociálne poistenie, neporušil zákaz nelegálnej práce a i). <u>Prijímateľ NFP</u> nebude povinný preukazovať prepojenosť podnikov, vytvorené pracovné miesta a i.
od 1.1.2015 (nebude sa vzťahovať na projekty, v ktorých je prijímateľom subjekt s obmedzeným, alebo žiadnym pripojením k internetu)	- využitie elektronických pracovných hárkov v priamych aktivitách projektu (v prípade národných projektov aj na nepriame aktivity) súčasťou systému bude zjednodušené vykazovanie pracovných činností u osôb zamestnaných u prijímateľa pracujúcich výhradne pre projekt - v prípade národných projektov bude zjednodušené vykazovania pracovného času zabezpečené aj formou unifikovaných pracovných pozícií pre riadiaci personál - používanie míľnikov a zdôvodnenie časového úseku namiesto používania vykazovania každej odpracovanej hodiny cez administratívne náročné pracovné výkazy	zníženie administratívnej záťaže pri spracovaní žiadosti o platbu, zníženie chybovosti v žiadostiach o platbu a zrýchlenie schvaľovania žiadostí o platbu
od 1.1.2015 (pre prijímateľov sa navrhuje)	umožnenie predkladania žiadosti o platbu spolu s podpornou dokumentáciou v elektronickej forme výhradne cez IT monitorovací systém .	

dobrovoľnosť)		
Priebežne po 1.7.2014 (v prioritných osiach ESF)	zavedenie paušálov pri niektorých položkách nepriamych výdavkov a využívanie grantov do 50 000€ orientovaných na dosiahnutie výsledku (článok 14, bod 4 návrhu nariadenia EP a Rady k ESF)	
Priebežne po 1.7.2014	vo všetkých národných projektoch prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít hradených z ESF bude zavedená štandardná stupnica jednotkových výdavkov	
Priebežne po 1.7.2014	z pozície riadiaceho orgánu vo vzťahu k prijímateľom budú rôzne pokyny, usmernenia a príručky spracované do jediného dokumentu, ktorý bude aktualizovaný maximálne 2x ročne (okrem legislatívnych zmien)	zväčšenie prehľadnosti implementačného prostredia pre prijímateľov
Priebežne, v súlade s kompetenciami CKO a MF SR	zavedenie len jedného systému na národnej úrovni, ktorý bude zahrňovať mechanizmy riadenia, kontroly a finančného riadenia	
1.7.2014 (v prioritných osiach ESF)	minimalizovanie prekladania podpornej dokumentácie k žiadostiam o platbu a to tak, že prijímateľ predloží len k prvej žiadosti o platbu kompletnú dokumentáciu a následne RO pôjde na kontrolu na miesto overiť výdavky (100%) a realizáciu aktivít. Následne zasiela prijímateľ so ŽoP len sumarizačné hárky a RO ide v určitej periodicite na kontrolu na mieste (či už podľa mesiacov, alebo podľa súm predložených žiadostí o platbu)	zníženie administrácie a zväčšenie účasti RO / SORO na realizovaných projektoch

11 Horizontálne princípy

11.1 Udržateľný rozvoj

Trvalo udržateľný rozvoj je uceleným konceptom rozvoja ľudskej spoločnosti týkajúcim sa všetkých jeho aspektov. Je jedným zo základných cieľov EÚ, ktorým sa riadia všetky jej politiky a činnosti. Zameriava sa na neustále zlepšovanie kvality života a blahobytu súčasných i budúcich generácií.

Hlavným cieľom horizontálneho princípu Trvalo udržateľný rozvoj (HP TUR) je zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti rastu. Uvedená definícia plne korešponduje s prioritami stratégie Európa 2020 – udržateľným, inteligentným a inkluzívnym rastom. Vzhľadom k tomu, že intervencie sa budú realizovať prierezovo prostredníctvom viacerých operačných programov, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutia cieľa HP TUR bude realizované na úrovni SSR tak, aby výsledný efekt synergicky podporoval všetky jeho aspekty.

Špecifické a čiastkové ciele HP TUR

1. Posilnenie environmentálneho aspektu rozvoja (Posilnenie udržateľného rastu)

V rámci environmentálneho aspektu sa bude zohľadňovať zásada „znečisťovateľ platí“.

Čiastkové ciele:

- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika
- ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
- podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

2. Posilnenie ekonomického aspektu rozvoja (Posilnenie inteligentného rastu)

Čiastkové ciele:

- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
- zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov
- investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania

- posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy
3. Posilnenie sociálneho aspektu rozvoja (Posilnenie inkluzívneho rastu)

Čiastkové cieľ:

- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily
- podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Na národnej úrovni analytickú, hodnotiacu, strategickú, legislatívnu a metodickú činnosť implementácie HP TUR zabezpečí ÚV SR tak, aby HP TUR bol efektívne riadený vo vzťahu ku všetkým operačným programom.

Rozhodujúcim kritériom príspevku projektu k HP TUR je napĺňanie ukazovateľov HP TUR odsúhlasených riadiacimi orgánmi Operačných programov. Týmto spôsobom bude posilnená výsledkovosť európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF). Monitorovanie HP TUR na úrovni Spoločného strategického rámca (SSR) bude zabezpečené prostredníctvom súboru ukazovateľov, ktoré budú súčasťou Systému implementácie HP TUR a riadiacej dokumentácie jednotlivých operačných programov. Implementácia HP TUR bude osobitne monitorovaná vo výročných správach o vykonávaní HP TUR a operačných programov a záverečnej správe o vykonávaní HP TUR a operačných programov. Inštitucionálny koordinátor zodpovedný za implementáciu HP TUR má zastúpenie vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách pre EŠIF.

11.2 Rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii

Rovnosť príležitostí (RP) predstavuje strategický cieľ, pri dosahovaní, ktorého sa zameriavame na vytváranie podmienok pre zabezpečenie rovnakého prístupu všetkých ľudí do určitého sociálneho prostredia (napr. prístupu k zamestnaniu, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti atď.), resp. k zabezpečeniu rovnakej dostupnosti verejných služieb a zdrojov. Cieľom je eliminovať a predchádzať diskriminácii a odstraňovať bariéry, ktoré vedú k izolácii a vylučovaniu ľudí z verejného, spoločenského, pracovného života, a to na základe takých sociálnych kategórií, ako je pohlavie/rod, vek, zdravotné postihnutie, rasa, etnikum, vierovyznanie alebo náboženstvo, sexuálna orientácia a pod. Zásady podpory Únie pre fondy SSR definujú povinnosť prijať primerané opatrenia na zabránenie akejkoľvek diskriminácii na základe spomínaných kategórií.

Cieľom horizontálneho princípu rovnosť príležitostí (HP RP) pre programy ESF je *Zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň* a pre programy EFRR *Zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb*. V nadväznosti na tieto ciele sú na úrovni OP zadané špecifické ciele a podporné aktivity, reflektujúce potreby znevýhodnených skupín v prístupe na trh práce, k sociálnemu začleneniu súvisiacim službám.

Cieľovou skupinou HP RP v OP EZ sú znevýhodnení ľudia najmä z dôvodu veku (absolventi/ky a seniori/ky), zdravotného postihnutia, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, národného alebo sociálneho pôvodu, ako aj osoby dlhodobo nezamestnané, ktorých situácia často pramení v niektorej z niektorých zo spomínaných znevýhodnení resp. ich kumulácie. Osobitnou prioritou je prioritná os Marginalizované rómske komunity (MRK), zameraná na vyrovnávanie šancí ľudí žijúcich v segregovaných osadách a efektívne odstraňovanie bariér pre ich integráciu do majoritnej spoločnosti.

Osobitný prístup si vyžadujú ľudia so zdravotným postihnutím, pre ktorých je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok (napr. bezbariérové architektonické prostredie, prístupné informácie a pod.), bez ktorých nie je pre nich možné plne sa začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu. V rámci OP EZ sú navrhované špecifické opatrenia pre podporu znevýhodnených skupín najmä v rámci nasledovných priorit:

1. Investičnej priority 1.1 najmä ako špecifický cieľ 1.1.1 *Podpora zamestnanosti, riešenia nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých a ich začlenenia na trh práce.,*
2. Investičná priorita 2.1 Aktívne začlenenie najmä ako špecifický cieľ 2.1.1 *Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia* a špecifický cieľ 2.1.4 *Prevenčia a eliminácia diskriminácie.*
3. Investičná priorita 4.1 ako špecifický cieľ 4.1.1 *Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúcu potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy*

4. Prioritné osi **Integrácia marginalizovaných rómskych komunít a Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**

11.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami

Rovnosť žien a mužov resp. rodová rovnosť predstavuje spravodlivé zaobchádzanie so ženami a mužmi, čo môže znamenať rovnaké zaobchádzanie, ako aj zaobchádzanie, ktoré je rozdielne, ale je ekvivalentné z hľadiska práv, výhod, povinností a možností. Znamená tiež rovnakú viditeľnosť, rovnaké postavenie a rovnakú účasť oboch pohlaví vo všetkých sférach verejného a súkromného života s cieľom plnohodnotného spoločenského uplatnenia žien a mužov.

Rovnosť žien a mužov je jedným zo základných hodnôt Európskej únie a je zakotvená v Lisabonskej zmluve. Stratégiou EÚ na jej presadzovanie je tzv. gender mainstreaming – uplatňovanie rodového hľadiska. Podpora rovnosti mužov a žien v štrukturálnych fondoch má byť v zmysle všeobecného nariadenia uplatňovaná v priebehu prípravy a vykonávania programov. Pre ESF je v zmysle návrhu nariadenia potrebné „zohľadniť rodové hľadisko vo všetkých dimenziách daných programov a zároveň zabezpečiť, aby sa prijímali špecifické opatrenia, ktorými sa podporí rodová rovnosť.“ Špecifické ciele rodovej rovnosti pre ESF na úrovni EÚ sú stanovené nasledovne:

- zvýšiť trvalo udržateľnú účasť a postup žien v zamestnaní
- znižovať segregáciu na základe pohlavia na pracovnom trhu
- bojovať proti rodovým stereotypom vo vzdelávaní a odbornej príprave
- podporovať zosúladenie pracovného a súkromného života pre mužov i ženy

Cieľom horizontálneho princípu rodová rovnosť (HP RR) pre programy ESF v SR je Zabezpečiť rovnosť mužov a žien na trhu práce a v príprave naň a pre programy EFRR Zníženie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie v odvetviach. Cieľovou skupinou sú najmä ženy, ktoré sú na základe svojho pohlavia/rodu a z nich vyplývajúcich často stereotypných očakávaní a povinností znevýhodnené v prístupe k trhu práce a uplatneniu sa na ňom. Ďalšou skupinou sú ženy, ohrozené domácim násilím, ako aj ženy s kumuláciou znevýhodnení. Tieto predstavujú cieľovú skupinu pre projekty zamerané na sociálne začlenenie. Osobitnou kategóriou sú ženy z MRK, ktoré sú spravidla viacnásobne znevýhodnené a musí im byť venovaná špecifická pozornosť vo všetkých relevantných špecifických prioritách. Muži predstavujú rovnako cieľovú skupinu pre niektoré z opatrení, najmä pri mužoch s rodinnými povinnosťami ale aj podpora pre ich vyššie zapájanie sa do tejto starostlivosti. V rámci OP EZ sú navrhované špecifické opatrenia pre podporu znevýhodnených skupín najmä v rámci nasledovných priorít:

1. Investičná priorita 1.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladenia pracovného a súkromného života je celá venovaná špecifickým opatreniam pre odstraňovanie rodových nerovností na trhu práce a v príprave naň so špecifickým zameraním na podporu služieb a opatrení pre zosúladenie rodinného a pracovného života, ktoré predstavujú pre ženy/matky spravidla najväčšiu bariéru pre ich plné uplatnenie sa na trhu práce
2. Investičná priorita 2.1 Aktívne začlenenie najmä ako Špecifický cieľ 2.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia a Špecifický cieľ 2.1.4 Prevencia a eliminácia diskriminácie. V rámci týchto ale i ostatných špecifických cieľov bude podporovaná sociálna inklúzia žien ale i mužov zo znevýhodnených skupín
3. V rámci prioritnej osi 5. a 6. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít bude potrebné venovať pozornosť špecifickej situácii rómskych žien s kumuláciou znevýhodnení

Spoločné zásady pre oba horizontálne princípy

Projekty spolufinancované zo štrukturálnych fondov musia dodržiavať zásadu nediskriminácie a projekty financované z ESF musia vykazovať zásadne pozitívny vplyv na rovnosť príležitostí a rovnosť mužov a žien. Projekty teda nesmú diskriminovať²⁵ a vykazovať negatívny prínos k rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti neutrálny vplyv môže byť odôvodnený len vo výnimočných

²⁵ Povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania vyplýva aj zo zákona 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „antidiskriminačný zákon“

prípadoch. Požiadavka na uplatňovanie oboch princípov bude v OP ĽZ zavedená ako **diskvalifikačné kritérium** a zdôraznená vo všetkých výzvach. Hodnotiace kritériá pre výber projektov budú zahŕňať časti týkajúce sa nediskriminácie, prístupnosti pre ľudí so zdravotným postihnutím a rodovej rovnosti. Pri predchádzaní diskriminácie sa bude v rámci OP ĽZ používať **duálny prístup**

- **prierezové uplatňovanie rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti** vo všetkých programoch a projektoch, ktoré musia zabezpečiť dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a zákazu diskriminácie
- špecifická podpora rovnosti príležitostí a/alebo rodovej rovnosti, teda prijímanie špecifických opatrení a aktivít (v zmysle antidiskriminačného zákona sú to tzv. **dočasné vyrovnávacie opatrenia**), cielených na podporu a vyrovnávanie šancí znevýhodnených skupín. Takáto podpora bude integrovaná do programov a projektov, pričom budú existovať špecificky stanovené opatrenia a aktivity na podporu cieľových skupín a vyhlasovanie takýchto výziev.

Základnou povinnosťou predkladateľov projektov je zabezpečiť, aby projekt vo všetkých jeho fázach naplnil zákonnú požiadavku o zákaze diskriminácie. Počas implementácie projektu musí jeho manažment zabezpečiť prevenciu a potlačanie diskriminačných prístupov a zabezpečiť prístupnosť služieb a informácií určených pre verejnosť berúc do úvahy špecifické potreby osôb so zdravotným postihnutím. Projekt má v takomto prípade **neutrálny dopad na rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť**. V prípade **pozitívneho príspevku rovnosti príležitostí a/alebo rodovej rovnosti** musí predkladateľ naplánovať a implementovať vyrovnávacie opatrenia, ktoré zabezpečia odstránenie diskriminačných bariér pre dotknuté cieľové skupiny a vytvoria špecifické podmienky pre ich účasť v projekte.

Z hľadiska prínosu k rovnosti príležitostí bude v rámci OP ĽZ možné rozdeliť projekty do troch kategórií:

- **Projekty priamo zamerané na zlepšovanie rovnosti príležitostí a/alebo rodovej rovnosti**, teda projekty s vysokou prioritou najmä v rámci vyššie menovaných špecifických cieľov. Cieľovou skupinou takýchto projektov sú znevýhodnené skupiny a ich cieľom je odstránenie bariér znevýhodnených skupín napr. k pracovným miestam a kariéernemu postupu, k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti atď.
- **Projekty z OP s vysokou relevanciou k rovnosti príležitostí a/alebo rodovej rovnosti**. Sú to projekty, zamerané všeobecne na obyvateľstvo, pričom zákonite zahŕňajú v cieľovej skupine aj znevýhodnené skupiny, ktoré v aktivitách zahŕňajú aj opatrenia k podpore rovnosti príležitostí a rodovej rovnosti.
- **Projekty s nízkou relevanciou k rovnosti príležitostí a/alebo rodovej rovnosti**. Ich aktivity nemajú priamy vplyv na RP alebo ich vplyv je iba veľmi obmedzený. V OP ĽZ budú takéto projekty skôr výnimkou.

ŽoNFP pri projektoch zameraných na RP a RR alebo pri projektoch s vysokou prioritou musia reflektovať HP RP a HP RR pri výbere merateľných ukazovateľov a popisom konkrétnych aktivít a opatrení, naplánovaných v rámci projektu. V monitorovacích správach je potrebné zaviesť povinnosť uvádzať konkrétne aktivity zamerané na príspevok k cieľom HP RP a HP RR.

Pri monitorovaní na úrovni OP bude sledovaný príspevok programov a projektov k dodržiavaniu HP RP a HP RR. Kvantitatívnym monitorovaním na základe špecifických merateľných ukazovateľov delených podľa pohlavia a iných znevýhodnených skupín (najmä vek, zdravotné postihnutie a etnicita), ako aj kvalitatívnym hodnotením aktivít a procesov na základe zvolenej vzorky projektov. Ukážkové projekty budú vyhodnotené ako dobrá prax a uvádzané vo výročnej správe OP.

Metodické vedenie a monitorovanie na národnej úrovni bude zabezpečovať Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ORRRP) Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V súlade s prístupom viacúrovňového riadenia budú relevantní partneri z občianskej spoločnosti, zastupujúci záujmy znevýhodnených skupín a presadzujúcich rodovú rovnosť zapojení v rámci pracovnej skupiny do monitorovania a hodnotenia uplatňovanie HP RP a HP RR na úrovni programov.

12 Prílohy k OP

PRÍLOHA 1 Zoznam použitých skratiek

PRÍLOHA 2 Terminologický slovník

2. návrh Operačného programu Ľudské zdroje 2014 – 2020

PRÍLOHA 3 Zoznam použitej literatúry

PRÍLOHA 4 Zoznam členov pracovnej skupiny pre prípravu OP

PRÍLOHA 5 Výkonnostný rámec OP

PRÍLOHA č. 1 Zoznam použitých skratiek

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
APTP	Aktívna politika trhu práce
AZZZ SR	Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CŽV	Celoživotné vzdelávanie
DeD	Detské domovy
EAK	Ex ante kondicionality
EHP	Európsky hospodársky priestor
EIB	Európska investičná banka
EP	Európsky parlament
ERDF / EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
ESF	Európsky sociálny fond
ESO	Efektívna, spoľahlivá, otvorená (štátna správa)
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUR	Mena Euro
EURES	Európsky web portál pracovnej mobility
HDP	Hrubý domáci produkt
HP TUR	Horizontálna priorita Trvalo-udržateľný rozvoj
ISCED	Stupeň vzdelania podľa medzinárodnej klasifikácie (International Standard Classification of Education)

IT	Informačné technológie
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mládeže (Youth employment initiative)
KC	Komunitné centrá
KF, KF EÚ	Kohézny fond
KOM (2012), COM (2012)	Výbor (napr. pracovné výbory EK)
konferencia HLE	Zasadnutie na vysokej úrovni (tu o rómskej inklúzii) (High Level Event)
KOZ	Konfederácia odborových zväzov
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
MZVaEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
NEET	NEET je mladý človek nezapojený do vzdelávania, školenia, zamestnania (is a young person who is 'Not in Education, Employment, or Training').
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NÚCŽV	Národný ústav celoživotného vzdelávania
NUTS II	Základom pre vymedzenie plánovacích regiónov je ich klasifikácia nazývaná „Nomenklatúra územných štatistických jednotiek.“ („Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques“ – NUTS) Je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat).
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	operačný program
OP IZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP ZaSI	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OPTP	Opatrenia trhu práce
OSN	Organizácia Spojených národov
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
PD SR	Programový dokument Slovenskej republiky
PISA	Program medzinárodného hodnotenia žiakov (PISA) je organizovaný pod záštitou Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD).
RIS	Rezortný informačný systém
RUZ	Republiková únia zamestnávateľov
SAV	Slovenská akadémia vied
SPC	Statistical process control (SPC) je metóda kontroly kvality štatistickými postupmi.
SR	Slovenská republika
SSR	Spoločný strategický rámec
SŠ	Stredné školy

STEM	Prírodné vedy, technológia, inžinierstvo a matematika (science, technology, engineering and math)
SWD	Staff Working Document - Pracovný dokument útvarov EK
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
UIPŠ	Ústav informácií a prognóz školstva
UN	Organizácia Spojených národov (<i>United Nations</i>)
UNDP	United Nations Development Programme, Rozvojový program OSN
ÚOŠS	Ústredný orgán štátnej správy
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSV SR RK; ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
ÚV SR	Úrad vlády SR
VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
EU SILC	European Union Statistics on Income and Living Conditions Štatistiky EU o príjmoch a o životných podmienkach
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	Základné školy

PRÍLOHA č. 4 Zoznam partnerov zúčastnených na príprave operačného programu

Por. číslo	Názov inštitúcie
1.	Úrad vlády SR - podpredseda vlády SR pre investície
2.	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
3.	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti / Rada vlády pre mimovládne neziskové organizácie
4.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
5.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
6.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
7.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
8.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
9.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
10.	Združenie miest a obcí Slovenska
11.	Združenie samosprávnych krajov S8
12.	Slovenská akadémia vied
13.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
14.	Konfederácia odborových zväzov
15.	Republiková únia zamestnávateľov
16.	Klub 500
17.	Rómsky inštitút - Roma Institute, n.o.